

వనిత

మే 1976

వెలుగు పత్రిక

15-05-1976.

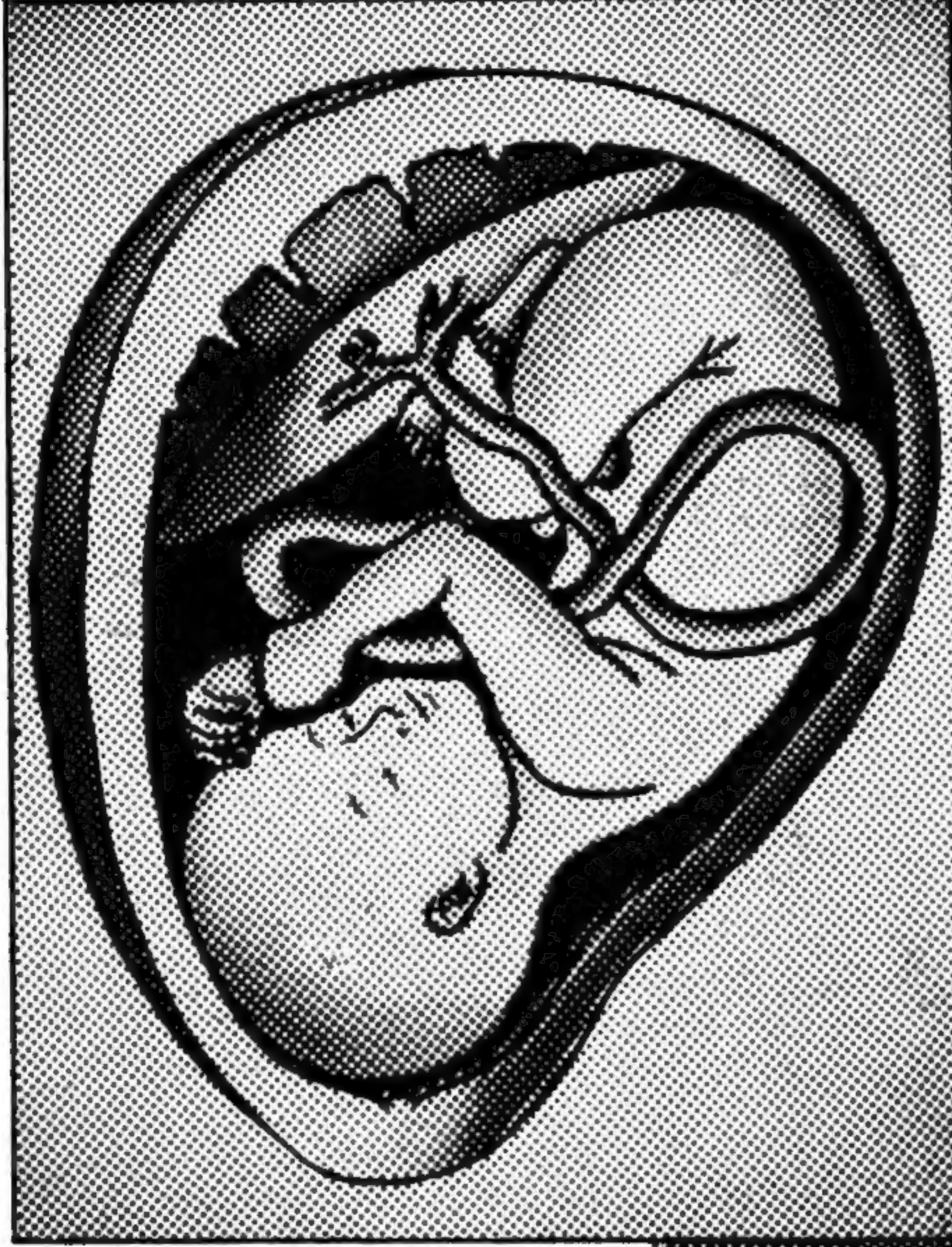

scan
B

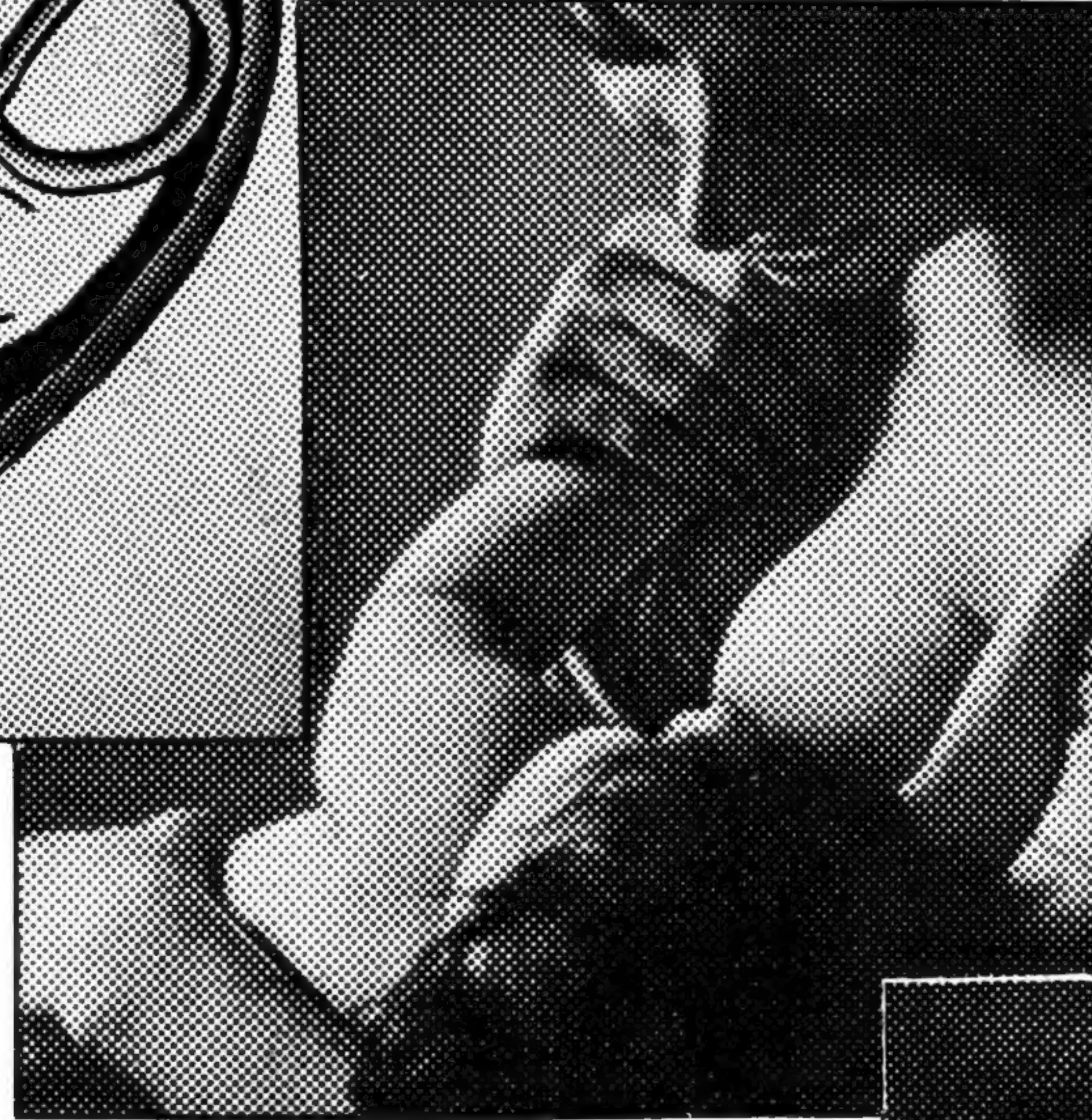

పెరిగే ప్రతి దశలోనూ శరీరానికి కావాలి కాల్షియం-శాండ్‌జ్®

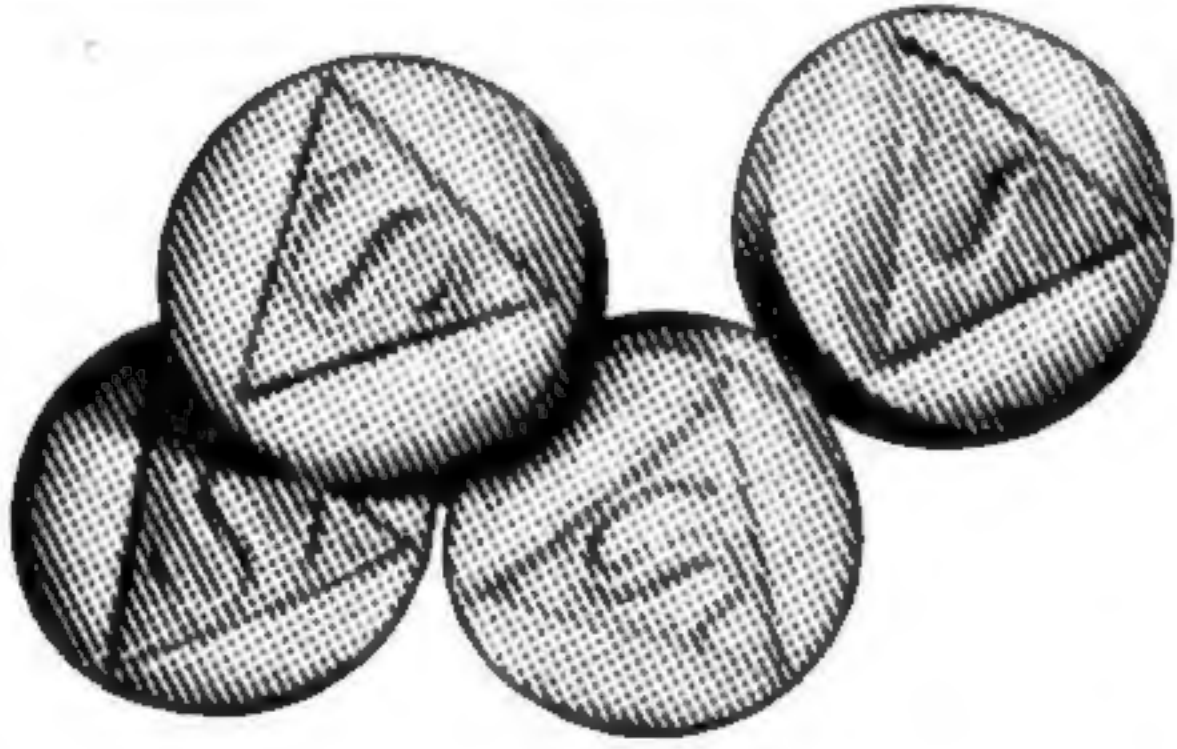

కాల్షియం, గర్భంలోని శిశువు ప్రథమ దశలోనే పాప పళ్ళలోనూ, ఎముకలలోనూ చేరు కోవటం మొదలెడుతుంది. పుట్టడోయే శిశువుకు శీఘ్రగతిలో ఎక్కువగా కాల్షియం కావాలి. అందుకే, మీకు మామూలు కన్న రెండు రెట్లు కాల్షియం కావాలి. మీరు తొందర గానే కాల్షియం-శాండ్‌జ్ తీసు కోవటం మొదలెట్టండి.

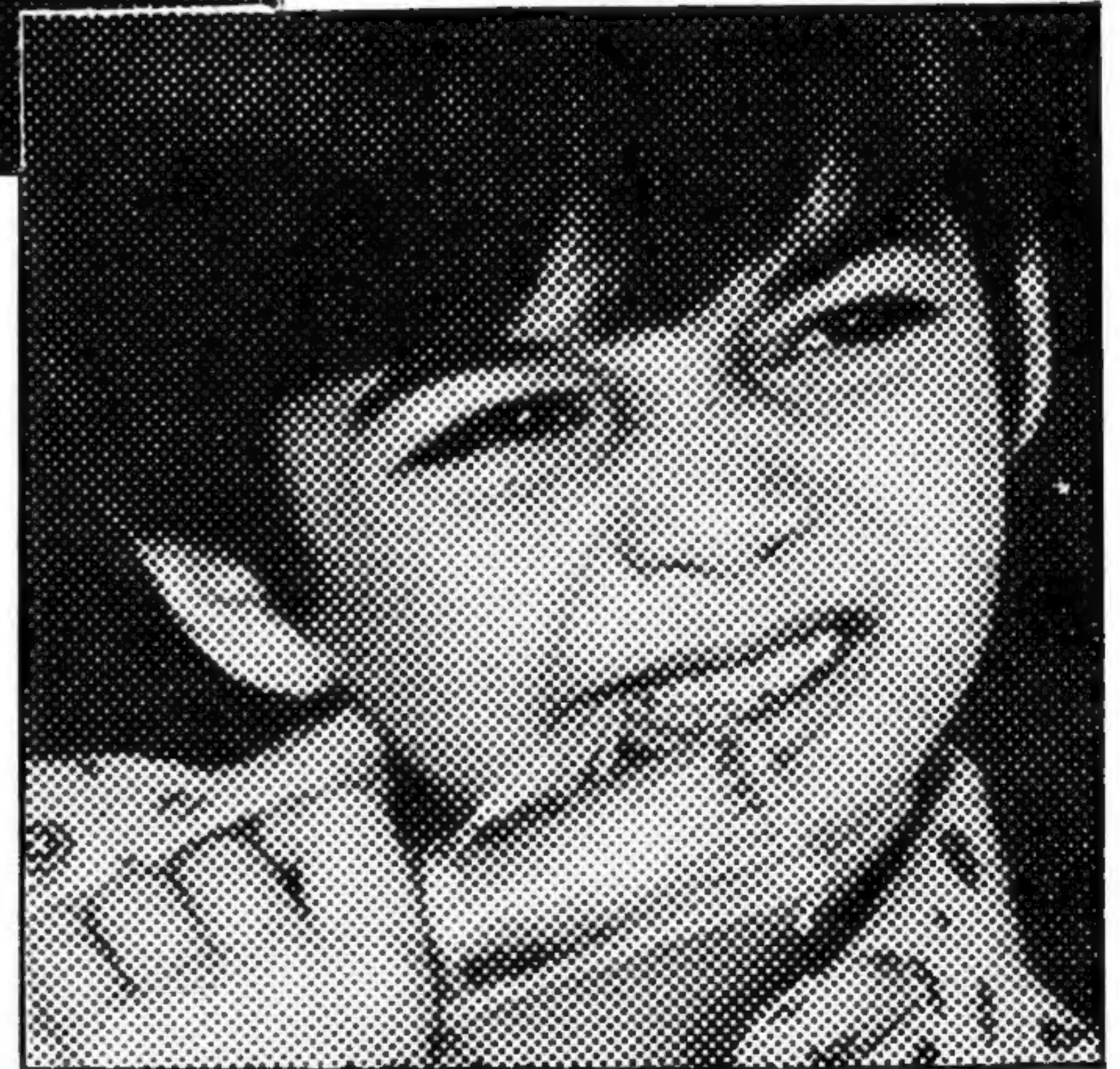
పాప ఎముకలు, పళ్ళూ పటిష్టత కోసం కాల్షియం లభించేది పాలిచ్చి పెంచే తల్లి ద్వారానే. ఆమెకు మామూలుకన్న మూడు రెట్లు కాల్షియం అవసరం.

పెరిగే పాపకు పటిష్టమైన ఎముకలూ, గట్టి పళ్ళ కోసం కాల్షియం ముఖ్యవసరం. అందుకే, పెద్ద వాళ్ళ కన్న, పాపకు కాల్షియం ఎక్కువగా కావాలి!

కాల్షియం ప్రతి దశలోనూ, ప్రతి వయసులోనూ, శరీరానికి కీలకమైన అవసరం. మరి కాల్షియం-శాండ్‌జ్‌లో, కాల్షియం ఉత్తమోత్తమైన రూపంలో ఉంది. రోజుకు రెండు సార్లు, రెండు లేదా మూడు రుచిగల, రాస్‌వ్ చెరీ-వాసన గల కాల్షియం-శాండ్‌జ్ బిళ్ళలు, మీకు అవసరమైన కాల్షియం యిస్తాయి. దానితో బాటే విటమిన్ సి, డి మరియు బి₁₂.

శాండ్‌జ్ ను విశ్వసించండి-ప్రపంచమంతటాలో కాల్షియం తయారీలో అగ్రగాములు.

కాల్షియం-శాండ్‌జ్®
బిళ్ళలు ప్రతి రోజూ ప్రతి వారికీ

టినోపాల్* ఇప్పుడు ఓ కొత్త పేరుతో రానిపాల్⁺

రానిపాల్⁺
నూలు చుస్తులకు

రానిపాల్-ఎస్
సింథెటిక్ మరియు
మిశ్రమ చుస్తులకు

ఉత్పాదన అదే, పనితీరు అదే, కాని పేరుమార్పే కొత్తది.

సర్వోత్తమ తెలుపు కోసం రానిపాల్⁺

Suhrid Geigy
LIMITED

+ సుహృద్-గైగి లిమిటెడ్ వారి గ్రేడ్ మార్క్

* ఇంతకు పూర్వం సీబీ-గైగి లిమిటెడ్ వారి లైసెన్స్ క్రింద అమ్మబడింది.

వనిత

ప్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి: 2 సంచిక: 22

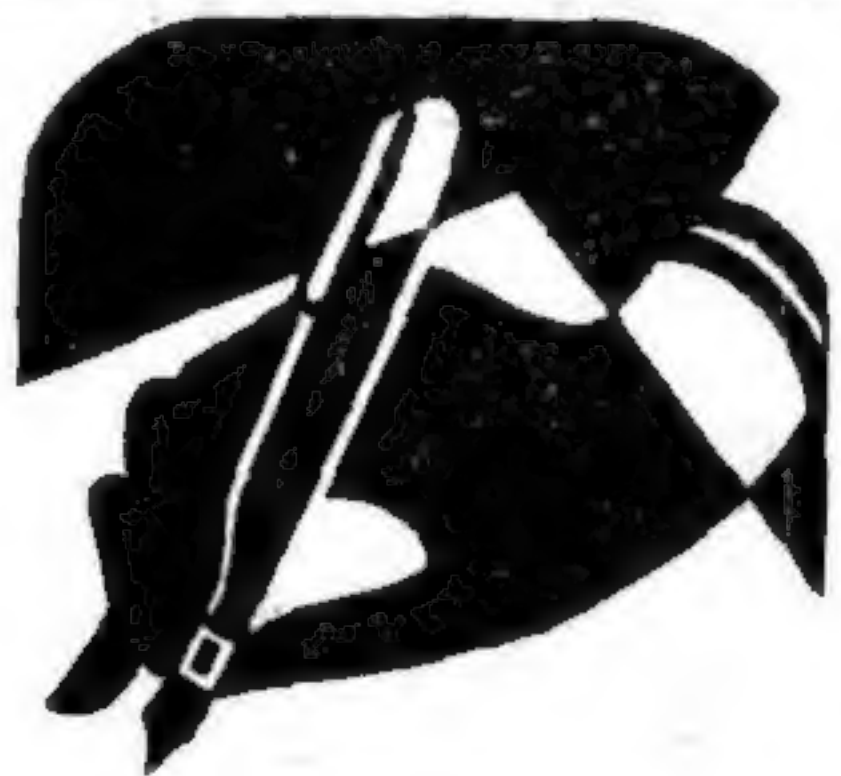
మే పదిహేను: 1976

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

సం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

సింహళం: 0. 97 సెంట్స్

మలేషియా: 65 సెంట్స్

లైకామంగేష్కర్ ను 'వనిత' ముఖ చిత్రంగా వేశారు—బాగానే వుంది. మరి, మన సుశీలగారిని మాత్రం ముఖ చిత్రంగా ఎందుకని వెయ్యలేదు? అందుకనే అంటారు—మనల్ని మనం గౌరవించు కోదం మనకి తెలీదని. ముఖ్యంగా మన తెలుగు వాళ్ళకి. సారీ!

—రమణీ రామవరావు జి. కాకినాడ

'వనిత'లో మీరు ఇస్తున్న కొన్ని శీర్షికలు మాకు బావుంటున్నాయి. కొన్ని మాత్రం అనవసరం అనిపిస్తున్నాయి. చిన్న చిన్న బొమ్మలు, తేలికైనవి చెయ్యడం అంటే చెయ్యగలం గాని— 'అవి కొనాలని' 'ఇవి కొనాలని' అంటూ మాకు దొరకనివీ, మా తాహతుకు మించినవీ చెప్పి చెయ్యమనడం బావ్యం కాదు. అవి మాకు అనవసరం కూడా. అంచేత అలాంటివి ఇక మీదట వెయ్యకుండా వుంటే బాగుంటుందని నా సలహా. నా అభిప్రాయంతో తక్కిన పాఠకులు కూడా ఏకీభవిస్తారనే తలుస్తాను.

—బి. లక్ష్మీనరసమ్మ, ఆచంట

ఆ మధ్య నేను మద్రాసు వచ్చినప్పుడు 'రాధానిర్క్కి ఎంపోరియమ్'లో ఒక పట్టు చీర కొన్నాను. నా దురదృష్టమో, ఏమో గాని, ఆ చీర ఒక సారి కట్టుకుని వాష్ చెయ్యగానే—రంగు పోవడం, చీర జాడ కొట్టేయడం జరిగింది. నేను ఆ విషయం

రాధానిర్క్కి వారికి తెలియజేశాను. ఎప్పుడు కొన్నారో ఆ బిల్లు, వగైరాలు పంపమన్నారు. నేను బిల్లు భద్రంగా దాచలేదు—ఎక్కడో పడేశాను. అంచేత, నా దురదృష్టాన్ని నిందించుకుంటూ, పూరుకున్నాను. ఆ తర్వాత, మాకు తెలిసిన వాళ్ళొకరు మద్రాసు వెళ్తూ వుంటే వారి చేత ఆ చీర పంపి, వివరాలు చెప్పి, చేతనైనది చెయ్యమన్నాను. నా మిత్రులు ఆ పాపుకి వెళ్ళి చీర చూసి వివరాలు చెప్పారు. (బిల్లు లేకపోయినా, కొన్నతేదీ గుర్తుంది కాబట్టి, అది చెప్పి పంపాను.) వెంటనే పాపువారు, అలా జరిగినందుకు నొచ్చుకుంటూ, అదే ఖరీదుకు కావలసిన చీర ఇచ్చి పంపారు. తిరిగి వచ్చిన మరో చీరను చూడగానే నేను ఎంత ఆశ్చర్యం పొందానో చెప్పలేను. రాధానిర్క్కి వారికి నా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ లేఖ రాశాను.

—రమాదేవి యన్. వి., విజయవాడ

ఇటీవల నేను ఒక మందును మద్రాసులో ఒక మందులపాపులో కొన్నాను. వారు 76 పైసలు టాక్స్ వసూలు చేశారు; అదే రోజున ఇంకో పాపులో అదే మందును అడిగితే వారు 83 పైసలు టాక్స్ అన్నారు. ఒకే వూళ్ళో ఒకే వెల గల ఒకే మందు మీద, ఈ తేడా ఏమిటి? దీని విషయమై ఎవరు అడిగినా పూర్తి వివరాలు ఇవ్వగలను. ఇలా జరిగితే, ఎవరికి రిపోర్ట్ ఇవ్వాలి? ఏం చెయ్యాలి? 'వనిత' ద్వారా తెలియజేస్తే సంతోషిస్తాను.

—ఆర్. రాధాలక్ష్మీరావు, మద్రాసు

వచ్చే సంచికలో

ముఖచిత్రం:

పారాట్రూపర్

రేషిడ్ కపూర్

వర్ణచిత్రంతో వ్యాసం:

కారదాదేవి

ఒక కథ:

అభిషేకం

(ఓ. ఉషాదేవి)

వ్యాసం

'నిర్మూల' కళ

ఈ సంచికలో ప్రచురితమైన 'ముగింపు లేని కథ' (15 వ పేజీ) రచయిత్రి శ్రీమతి ఆచంట కారదాదేవి తెలుగు పరితులకు చిరపరిచితులు. జన్మస్థలం విజయవాడ. మద్రాసులో చదువు కున్నారు. మొట్టమొదటిసారిగా ఆమె రాసిన 'అపక్రతి' అన్న కథ 'చిత్రాంగి' పత్రికలో ప్రచురింపబడింది. ఆ తర్వాత విరివిగా కథలు, కవితలు, వ్యాసాలు రాశారు. 'పగడాలు', 'పారిపోయిన చిలక', 'ఒక్కనాటి అతిథి', 'మరీచిక' పేర్లతో నాలుగు కథా సంపుటలు వెలువరించారు. 1945లో ప్రముఖ రచయిత ఆచంట జానకిరామ్ గారితో వివాహం జరిగింది. ప్రస్తుతం కారదాదేవి—తిరుపతి శ్రీ పద్మావతి మహిళా కళాశాలలో తెలుగు 'హెడ్ ఆఫ్ ది డిపార్ట్ మెంట్'గా పని చేస్తున్నారు.

"ఒక ప్రయోజనాన్ని ఉద్దేశించి రచన చేయడానికి ప్రయత్నిస్తే ఆ రచన పేలవంగా వుంటుంది. సాహిత్యం ఎప్పుడూ మనసుకు ఆహ్లాదం కలిగించేదిగా, ఉత్తమమైన ఉదాత్తమైన భావాలను సున్నితంగా కదిలించేలా వుండాలి. సమకాలీన జీవితాన్ని సాహిత్యం ఎప్పుడూ ప్రతిబింబిస్తుంది. అందువల్ల వాస్తవికతకు సన్నిహితంగా వున్న రచన-సాంఘిక చైతన్యాన్ని దానంతటదే కలిగిస్తుంది." అంటారు శ్రీమతి కారదాదేవి.

"నేను విదేశీ వనితనన్న కారణంగా భారత దేశంలోని కొన్ని దేవాలయాల్లో నాకు ప్రవేశం లభించలేదు. నిజానికి భారతీయ కళా వైభవం, హిందూమత సంప్రదాయాల పట్ల ఆసక్తితో నేను

ముఖ పత్ర వనిత :

ఎన్నో గ్రంథాలను అధ్యయనం చేశాను. చాలా కొత్త విషయాలను తెలుసుకున్నాను. తత్ఫలితంగా భారతీయ సంస్కృతి పట్ల అభిమానాన్ని పెంచుకుని ఇక్కడే స్థిరపడాలని ఆశించాను. కానీ ఇక్కడున్న చాలా మంది భారతీయులకు తమ దేశ సంస్కృతికి సంబంధించిన విషయాలు అసలు తెలియకపోవడం నాకు చాలా ఆశ్చర్యకరంగా వుంది. హిందూ మతం ఎలాంటి తరతమ భేదాలు లేకుండా అందరినీ సమదర్శనంతో ఆదరిస్తుంది. అలాంటప్పుడు నేను విదేశీ వనితనన్న కారణంగా భాషలోను రంగులోను భేదాలు ఉన్నంత మాత్రాన నా పట్ల భేదభావం ఎందుకు చూపాలి? ఈ మాటలు ప్రెంచి వనిత శ్రీమతి తార ఆవేదనా పూర్వకంగా అన్నవే అయినా, ఆ మాటల్లో ఆమెకు భారతీయ సంస్కృతి పట్ల వున్న ప్రగాఢ విశ్వాసం స్పష్టమౌతూ వుంది.

చక్కగా పట్టుచీరే, రవిక కట్టుకుని-నుదుట బొట్టు పెట్టుకుని-అచ్చం భారతీయ వనితలా కనిపించాలని కుతూహలపడే శ్రీమతి తార తన స్వ దేశ మైన 'ప్రాన్సు'ను వదిలి పెట్టి, భారత దేశంలోనే స్థిరపడడానికి గల కారణాలేమిటి? ఎందువల్ల భారత దేశం పట్ల ఆకర్షితులయ్యారు? అన్న ప్రశ్నలకు ఆమె గత జీవితమే జవాబు చెబుతుంది.

తార 1942 లో పుట్టారు. ఆమె తండ్రి దక్షిణ ఫ్రాన్స్ లో ప్రముఖ వ్యాపారి. తార పాఠశాలలో చదువుకుంటుండగానే ప్రెంచి భాషలో రామాయణ గ్రంథాన్ని చదివి ఎంతగానో ముగ్ధురాలైంది. అప్పుడే భారతీయ జీవనం పట్ల ఆమెలో కొంత ఆసక్తి కలిగింది.

కొన్నాళ్ళకు సాహిత్యంలో పట్టభద్రురాలైన తార ఇతర భాషలు నేర్చుకోవడం పట్ల ఉత్సాహాన్ని పెంచుకున్నారు. భారత దేశం పట్ల ఉన్న ఆసక్తి కారణంగా సంస్కృతం, హిందీ భాషలు అభ్యసించారు. ఆ సమయంలోనే ఆమెకు మహర్షి రామకృష్ణ పరమహంస-హిందూమతం గురించి వ్రాసిన గ్రంథం ప్రెంచి అనువాదం చదివే అవకాశం ఏర్పడింది. దాంతో ఆమెకు హిందూ మతం గురించి తెలుసుకోవాలన్న ఆకాంక్ష ఎక్కువైంది.

వివిధ భారతీయ గ్రంథాలను అధ్యయనం

చేయడానికి సంస్కృతం, హిందీ, ఆంగ్ల భాషలు ఆమెకు బాగా దోహదం చేశాయి. అలా మన దేశం పట్ల ఆసక్తి పెంచుకున్న తార భారత ప్రభుత్వం 'స్కాలర్ షిప్' తో 1989 లో పూనా చేరుకుని - 'పూనా యూనివర్సిటీ'లో తత్త్వ శాస్త్రం, యోగశాస్త్రం మొదలైన విషయాలపై పరిశోధనలు ప్రారంభించారు.

పూనాలో ఉన్న హరికృష్ణ ఆశ్రమం నిర్వాహకురాలు మాతాజీ ఇందిరాదేవిని తన గురువుగా స్వీకరించినప్పుడు, మాతాజీయే ఆమెకు కొత్తగా 'తార' అన్న పేరు పెట్టారు. పూనాలోనే ఉన్న గీతా ఆయ్యంగార్ శ్రీమతి తారకు యోగాసనాలు నేర్పించారు.

కొంతకాలం తర్వాత శ్రీమతి తార, పారిస్ కు వెళ్ళి. 'హతయోగ ప్రదీపిక' అన్న సంస్కృత గ్రంథాన్ని ప్రెంచి భాషలోకి అనువదించి-తమ వ్యాఖ్యానంతో ఆ పుస్తకాన్ని ప్రచురించారు. యోగాసనాలను గురించి ఎన్నో కొత్త విశేషాలు తెలియజేసిన ఈ పుస్తకం అక్కడ విశేష ప్రజాదరణ పొందింది. ఆ తర్వాత మళ్ళా భారత దేశానికి వచ్చారు శ్రీమతి తార.

ప్రస్తుతం ఆమె పాండిచ్చేరిలో వున్న 'ప్రెంచ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండాలజీ'లో 'రీసెర్చ్ స్కాలర్' గా పనిచేస్తూ, మద్రాసులో ఉంటున్నారు. మన దేశానికి సంబంధించిన వివిధ విషయాలపై ఇంకా పరిశోధన కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. ఇదివరకు ప్రెంచి భాషలోకి అనువదించి, ప్రచురించిన 'శివయోగరత్న', 'యోగం' అన్న పుస్తకాలే కాక ప్రస్తుతం శ్రీమతి తార 'విష్ణు సహస్రనామం', అదేశంకరుల 'సౌందర్య లహరి' గ్రంథాలను ప్రెంచి భాషలోకి అనువాదం చేస్తున్నారు.

శ్రీమతి తార తన పుస్తక రచనలు, పరిశోధనలతోనే సంక్లృప్తి చెందలేదు. ప్రస్తుతం భరత నాట్యం కూడా నేర్చుకుంటున్నారు. 'ఆ విధంగా కూడా భారతీయ కళా వైశిష్ట్యాన్ని కొంతవరకు తెలుసుకోవచ్చుకదా!' అని అంటారామె.

"భారత దేశం చూడడానికి నేను రాక ముందు ఇక్కడి ప్రజలు ఎక్కువగా దేశ పురోభివృద్ధి కోసం నిర్విరామంగా పాటుపడుతుంటారని, తమ

ఆశయాలు, ఆదర్శాల కోసం ఎన్నెన్నో త్యాగాలు చేస్తూ, నవ సమాజ నిర్మాణం తమ ప్రధాన బాధ్యతగా కృషిచేస్తూ వుంటారని-ఎన్నెన్నో ఉపాలతో వుండేదాన్ని. కానీ ఇక్కడకు వచ్చాక నేను అనుకున్న వాతావరణం కనిపించకపోవడం చాలా నిరుత్సాహాన్ని కలిగించింది. ముఖ్యంగా ఈ నాటి యువతరం - తమ దేశ సంస్కృతిని పూర్తిగా మరచిపోయినట్లు కనిపిస్తూ వుంది. అధిక సంఖ్యాకులైన యువకులు, యువకులు సమాజం పట్ల తమకున్న బాధ్యతలు మరచిపోయి విచ్చలవిడిగా తిరుగుతున్నారు. పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహంలో పడి తాము ఎక్కడికి వెళ్తున్నామో గ్రహించలేని స్థితిలో వున్నాడు. కానీ పాశ్చాత్య దేశాలలో కూడా ఈ నాడు ఏం జరుగుతూ వుంది? అక్కడ అన్నీ వుండి కూడా వాళ్ళల్లో అలజడి, అకాంతి ఎక్కువైపోయాయి. తమకు లభ్యం కాని 'ప్రకాంతత' కోసం - వాళ్ళు ఏచ్చివాల్సే పోతున్నారు. అలాంటి విచారకరమైన స్థితికి రాకముందే ఇక్కడి యువతరం మేల్కొని - దేశ పురోభివృద్ధికై పాటుపడాలి. అప్పుడే నాలాంటి భారతీయాభిమానులకు నిజమైన సంతృప్తి కలుగుతుంది" అన్నారు శ్రీమతి తార ఈ నాటి స్థితి గతులను గురించి ప్రస్తావిస్తూ.

శ్రీమతి తారకు భారత దేశం పట్ల గల అభిమానం, ప్రేమ ఎంత ప్రగాఢమైనవంటే-ఇక్కడ వుంటూ తన పరిశోధనలు కొనసాగించడానికి భర్త అంగీకరించని కారణంగా - ఆమె భర్తకు విరాళులిచ్చారు :

మరో దేశానికి చెందిన ఉన్నతమైన చరిత్రను, కళాసంపదలను, సంస్కృతీ వైభవాలను తెలుసుకోవడం పట్ల ఇంతటి ఉత్సాహాన్ని చూపుతూ, ఆ విశిష్టతలను అవగాహన చేసుకోవానికి ఎంతటి శ్రమతైనా వెనుదీయని శ్రీమతి తార వంటి వనితలు చాలా అరుదుగా వుంటారు! □

గోటిటి అందరి వాడు.

సినిరమ్ అందరి పత్రిక.

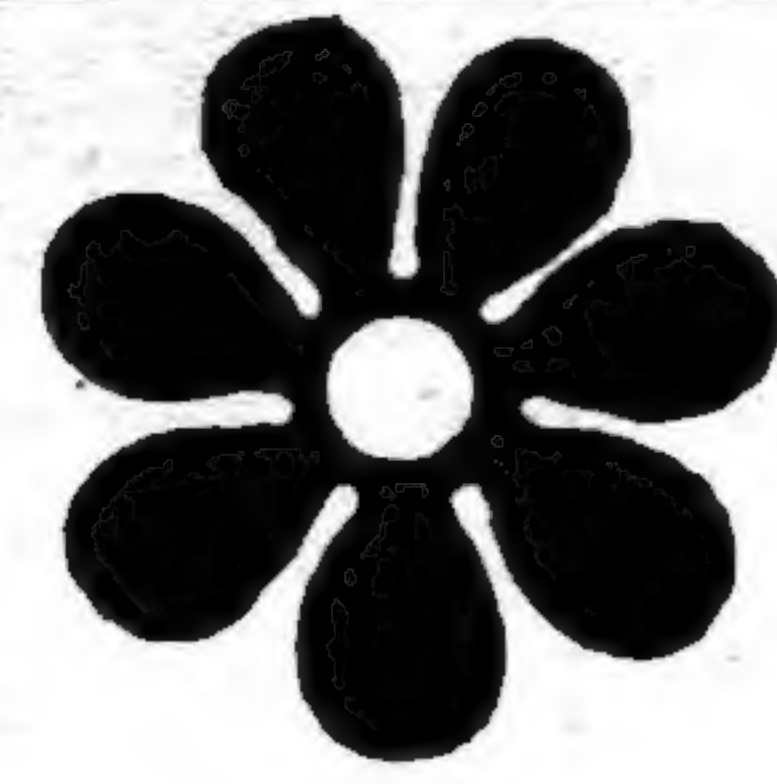
అందరికీ కావల్సిన, అందరికీ
నచ్చిన విషయాలుంటాయి.

ప్రతీ నెలా ఆఫ్ సెట్ రంగుల్లో

తొలి కాత్తు సైజుతో ఆర్ట్ ప్లేట్లతో

కాత్తు ఆకర్షణల్లో వస్తూంటుంది.

GOTETI

వెల : రూ॥ 2/-

సాటుచందా: రూ॥ 20/-

స్తోత్ర విజేత్తులకు ప్రకటన ఉంటుంది!

సినిరమ్

C-290, అనాంక్ నగర్,

7వ, ఎవెన్యూ - మద్రాస్ - 83.

**“లోధ్న” టానిక్
వనితలకు మాత్రం!**

ప్రకృతి నిధమైన పద్ధతి ద్వారా ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి

నెలలో ప్రతిరోజూ బాధలేని రోజుగా గడపడానికి

“లోధ్న” టానిక్ తీసుకోండి! ఏ బాధ లేకుండా ఆరోగ్య

మయమైన జీవితాన్ని గడపండి.

75 సంవత్సరాల నుంచి స్త్రీల విశ్వాసానికి

పాత్రమైన టానిక్.

“లోధ్న” మందుల షాపులలో దొరుకుతుంది.

Sistas

ఉచితమైన వైద్య నలహాలకు క్రింది చిరునామాకు ఈ కూపను
పూర్తిచేసి, మీ ఉత్తరంతోబాటు జతచేసి పంపండి.

కేసరి కుటీరం (ప్రై) లిమిటెడ్

15, వెస్ట్ కాట్ రోడ్, రాయపేట, మద్రాసు-600 014

విజయవాడ, విజయవాడ, సికింద్రాబాదు, బెంగళూరు.

పేరు : _____

చిరునామా : _____

PIN _____

దోహాల గురించి ...

దోహాలలో తేలిపోవడమూ, గాలిలో మేడలు కట్టడమూ—కవులే కాదు : మనుషులందరూ చేసే పనే. కొందరు దోహాలలో అలా అలా తేలిపోయి నిజ జీవితంలో తాము చెయ్యలేని వాటిని కల్పనలో చేసి చూసి ఆనందిస్తారు. మరికొందరు తాము ఎలా ఉండాలో దోహాలలోని తమ దోహాలకు తగిన తీరులో తమ జీవితాన్ని మలచుకోవడానికి కృషి చేస్తారు.

కల్పనాశక్తి ప్రతిమనిషి జీవితం మీద ఎంతో ప్రభావం కనబరుస్తుంది. జంతువులలో లేని దోహా మనుషులలో ఉంది. ఆ దోహా—మనిషిని కవిగా, గాయకుడిగా, శిల్పిగా, చిత్రకారుడిగా తీర్చి దిద్దింది. కల్పనాశక్తి లేకపోతే లలితకళలే లేవు. అసలు మనిషి మనుగడకు అర్హమే ఉండదు.

లేనిదాన్ని ఉన్నట్టుగా భావించడంలో కల్పన ప్రారంభమవుతుంది. అందుకే తమ అర్హతను చూసుకోకుండా అత్యాశపడే వారిని గురించి చెబుతున్నప్పుడు వారు గాలిమేషలు కడుతున్నారు

అంటుంటాము. గాలిలో మేడ కట్టడం ఎలాసాధ్యం?

పెరియపురాణం అని తమిళ గ్రంథం ఒకటి ఉంది. అందులో పూసలార్ అనే భక్తుడి కథ ఉంది. ఆయన తన దోహాలలో ఈశ్వరుడికి ఒక గుడి కట్టించాడట : ఒక శుభ ముహూర్తాన తన దోహాలలోనే ఆలయ నిర్మాణం ప్రారంభించాడు. అలా ప్రతిరోజూ జరగవలసిన నిర్మాణాన్ని దోహాస్తూ వచ్చాడు. తుదకు అలా దోహా మాత్రంగానే—గుడిని పూర్తిచేసి అందులో ఈశ్వరుణ్ణి నిలిపి కుంభాభిషేకం చెయ్యడానికి కూడా రోజు నిర్ణయించుకున్నాడు. పూసలార్ దోహాలో ఆలయం కడుతున్నప్పుడు—ఒక పల్లవరాజు నిజంగానే ఈశ్వరుడికి పెద్ద గుడి కట్టించాడు. ఆయన ఆ గుడికి కుంభాభిషేకం చేయించాలనుకొని—పూసలార్ ఆలయ కుంభాభిషేకం రోజునే ఎన్నుకున్నాడు. అయితే ఈశ్వరుడు ఆ రాజు కలలో కనిపించి—తాను పూసలార్ గుడి కుంభాభిషేకానికి వెళ్లదలచు

కున్నందువల్ల ఆరోజు రాజుకట్టిన గుడికి కుంభాభిషేకం చెయ్యవద్దనిచెప్పి, రాజునుకూడా పూసలార్ ఉన్న తిరునిండ్రవూరుకు రమ్మన్నాడట.

రాజు పూసలార్ కట్టిన ఆలయాన్ని వెతుక్కుంటూ వెళ్ళాడు. ఎవరిని అడిగినా వారు తమకు ఆ గుడి ఉనికి తెలియదన్నారు. చివరికి రాజు పూసలార్ ఇంటికివెళ్ళి ఆయనను కలుసుకుని—ఆయన కల్పనలో కట్టిన గుడి గురించి విని ఎంతో పరవశించాడట. పూసలార్ తన భక్తి పరమేశ్వరుడి కృపకు పాత్రమయిందని ఆనందించాడట :

ఈ కథ కల్పనాశక్తి ఎలాంటిదో తెలియజేస్తుంది. ఈ కథ నిజానిజాల మాట ఎలా ఉన్నా పూసలార్ గుడికట్టాలనే తన దోహా సాధ్యంకాదని తెలుసుకుని—దోహాలలోనే గుడి కట్టించాడన్న దాన్నిబట్టి ఒక విషయం స్పష్టమవుతుంది. ఆయనకు ఒక ఆశయం ఉంది. తన ప్రయత్నాలు ఫలించనంత మాత్రాన ఆయన వెనుదియ్యలేదు.

డాక్టర్ పద్మానిని

కల్పనలోనైనా తన ఆశయం నెరవేర్చుకోవాలనుకున్నాడు.

ఏకలవ్యుడి కథ అందరికీ తెలిసిందే. ద్రోణ చార్యుడు తనను శిష్యుడుగా స్వీకరించకపోయినా, అతను ద్రోణుడి దొమ్మను తన గురువుగా స్వీకరించి అస్త్రవిద్యలో అరితేరాడు. తాను విలుకాడు కావాలని అతను ఆశించాడు. ద్రోణుడు కాదన్నంత మాత్రాన అతను వెనుదీయలేదు. తన ఊహలే తనకు గురువులుగా తన ఆశయం నెరవేర్చుకున్నాడు.

ప్రతివారికీ ఏవో ఆశయాలూ, కోరికలూ ఉంటాయి. అయితే అందరి ఆశయాలూ, కోరికలూ తీరకపోవచ్చు. అనుకున్నది జరగనంత మాత్రాన విచారవడదం వివేకమైన పని కాదు.

జీవితంలో తమ ఆశయాలూ నెరవేరడం కోసం ప్రతివారు బాగా ప్రయత్నించాలి. కారణాంతరాల వల్ల ఆ ప్రయత్నాలు ఫలించకపోతే పరాజయాన్ని ఒక అడ్డు అనుకోకూడదు. దాన్ని కూడా ఒక సవాలుగానే స్వీకరించాలి. అంచేత ఎన్ని ఆటంకాలు ఎదురైనా ఆ ఆటంకాలను తలుచుకుని నీరసపడిపోకుండా ఆశయసాధనకోసం ముందంజ వెయ్యాలి. 'ఈ పని నేను చెయ్యలేనేమో!' అన్న అనుమానం రావాలే గాని, వస్తేమాత్రం ఆ మనిషి మరి ముందంజ వెయ్యడం కష్టమే అవుతుంది.

అయితే మరి ఎలా?

ఏదైనా ఆలోచనలు, ఊహలు వచ్చినప్పుడు, మొదట దాంచల్యాన్ని దూరం చేసుకోవాలి. మనకు అనుకూలంగా ఉండే పరిస్థితులను ఊహించి చూసుకోవాలి. 'నా కర్మ బాగులేదు, ఏపని చేసినా ఎదురుదెబ్బ తగులుతున్నది' అని కనిపించని కర్మను నిందించేవారు అప్పటిదాకా తాము పొందిన పరాజయాలకు (లేదా తాము పరాజయాలు అనుకుంటున్నవాటికీ) తాము ఎంత వరకు బాధ్యులై గ్రహించాలి.

అంటే—ఆలోచనలను క్రమ శిక్షణకు గురి చెయ్యాలి. ఊహలు అస్తవ్యస్తంగా ఉంటే ఏ పని చేసినా అస్తవ్యస్తంగానే ఉంటుంది. జీవితంలో ముందంజ వెయ్యడం అనుకున్నవాళ్ళు మొదట స్పష్టంగా ఆలోచించడం అలవాటు చేసుకోవాలి. వారు తమ అసలు శక్తులేమిటో బేరిజా వేసుకోవాలి. ఆ శక్తులమేరకు తాము అభివృద్ధి పొందడం ఎలాగో ఆలోచించాలి.

ఉదాహరణకు 'నేను ఎంత బాగా పాదగలనో తెలుసా? అయినా ఎవ్వరూ నన్ను ప్రోత్సహించడం లేదు' అని ఒక అమ్మాయి విచారిస్తున్నదనుకోండి. ఆ అమ్మాయికి తన దృష్టిలో తాను బాగా పాడుతున్నట్టు ఉండవచ్చు. అసలు ఆమె అంత మంచి పాటగతై కాకపోవచ్చు. ఇలా తమ శక్తిని ఎక్కువగా ఊహించుకున్నా పొరబాడే. అలా కారణంగా పాదగల వ్యక్తి 'నేను పాడితే ఎవరైనా బాగుండదంటారేమో' అనుకుని తన శక్తిని తక్కువగా అంచనా కట్టుకున్నా తప్పే. కనుక, ఊహలు ఎలా ఉన్నా—ఆ ఊహలకూ ఆయా వ్యక్తుల శక్తి సామర్థ్యాలకూ సంబంధం ఉండాలన్నమాట. అలా లేకపోతే అనుకున్న దొక్కటి అయ్యింది మరొక్కటి అయి అసలు సంగతి మరచిపోయి ఆ వ్యక్తులు మామూలు మనుషులలా ప్రవర్తించడం మానేస్తారు.

ప్రపంచంలో ఏదీవాళ్ళుగా పేర్కొనబడేవారు చాలామంది ఇలాటివారే. ఆశలు అందరికీ ఉండవచ్చు. అయితే ఆ ఆశలు ఫలించడానికి తగ్గ శక్తి సామర్థ్యాలు లేకపోతే అలాంటివారు మెల్ల మెల్లగా ఒకరకమైన ఉన్నాదస్థితికి చేరుకుంటారు.

ఊహ నిజమైతే—అంతకన్నా కావలసిందేమీ ఉండదు. కాని దాక్టరుగా పని చెయ్యాలంటే ముందు వైద్యశాస్త్రం ఊర్జంగా చదువుకోవాలి; కనుక ఏ వ్యక్తి బాగోగులైనా వారి ఊహలను వారు మలచుకునే తీరే కారణమని నా నమ్మకం. 'యూద్యు! భవనా యత్ర సిద్ధిర్భవతి తాదృశీ' అని మన పెద్దల సూక్తి. మన ఆలోచనలు ఎలా ఉంటే, ఆ ఆలోచనలఫలితం వాటికి తగ్గట్టే ఉంటుందని వారు అభిప్రాయపడ్డారు.

నిండు చూతుంటే ఉన్న ఒక నింహం ఒక గొర్రెల మంద మీదికి ఉరికిందట. ప్రమాద వశాత్తు ఆ నింహం ఒక పిల్లను కని మరణించింది. ఆ నింహం పిల్ల గొర్రె పిల్లలతోబాటే పెరగ సాగింది. అది గొర్రె పిల్లలలాగే ఆకులూ అలాలూ తింటూ వాటిలా అరుస్తూ కాలం గడప సాగింది.

కొన్నాళ్ళకు మరో నింహం గొర్రెల మంద మీద ఉరికింది. అది అలా ఉరికి ఉరకగానే గొర్రెలన్నీ చెల్లాచెదరయ్యాయి. వాటితోపాటు నింహం పిల్ల కూడా పారిపోయింది. మంద మీదికి ఉరికిన నింహం ఈ నింహం పిల్లను గమనించి దాని భయాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడి దాన్ని

వెంటాడింది. తనను పట్టుకొన్న నింహాన్ని చూసి నింహం పిల్ల తనను వదిలి పెట్టేయ్యమని గొర్రెలా అరిచింది.

"నీవు గొర్రెవుకావు. మనిద్దరిదీ ఒకటే జాతి. నాలా గర్జించు" అని నింహం. నింహం పిల్లకు నచ్చజెప్పింది. కానీ అది వినక నింహం పిల్ల బావురుమని ఏడ్చింది. చివరికి నింహం. ఆ నింహం పిల్లను దగ్గరలో ఉన్న చెరువు దగ్గరికి తీసుకు పోయి నీటిలో దాని బింబాన్ని చూపింది. "ఇప్పుడు చూడు. నువ్వు నేనూ ఒకటే!" అని దైర్యం చెప్పింది. నింహం పిల్లకు ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. అది పెద్దగా ఎలుగెత్తి గర్జించింది. ఆ తర్వాత అది నింహంలా ఐతకసాగింది.

ఈ కథను వివేకానందస్వామి చెబుతూ ఉండేవారు. "నాకు ఏదీ చేతగాదు. నాకు ఏదీ తెలియదు" అనుకుంటూ తన గురించి తక్కువగా అంచనా వేసుకునే మనిషి మరింత దిగజారి పోవడాన్ని, "నేను ఏదైనా చెయ్యగలను. నేను శక్తిగలవాణ్ణి" అని ఆత్మబలంతో ముందంజ వేసేవాడు బాగుపడడాన్ని వివరించడానికి ఆయన ఈ కథ చెప్పారు. ఈ కథ మనస్తత్వ శాస్త్రరీత్యా గొప్ప సత్యాన్ని తెలియజేస్తున్నది. ఎవరైనా అనుకుంటే సాధించలేనిదేదీ ఉండదని నిరూపించడానికి ఈ కథ దోహదం చేస్తున్నది.

'కల్పనాశక్తి ప్రపంచాన్ని పరిపాలించే శక్తి గలది' అన్నాడు నెపోలియన్. ఆయన చిన్న తనంలో ఎన్నో కష్టాలు పడ్డాడు. అన్ని కష్టాలు పడ్డా ఆయన విరక్తి పొందలేదు. పదహేనవఏట నైనిక శిక్షణ కేంద్రంలోచేరిన ఆయనకు అక్కడ అనుకూల పరిస్థితులు ఎదురుకాలేదు. ఒకనైపు నుంచి చరీ, మరోనైపు నుంచి ఆకరీ తనను బాదిస్తున్నా ఆయన బాధ పడ లేదు. తనకు మామూలు నైనికుడుకాదగ్గ అనుభవమూ, శిక్షణ లేకపోయినప్పుడు కూడా ఆయన తానేదో పెద్ద సేనాధిపతి అయినట్టు ఊహించుకుని ఊహలలోనే ఎన్నో వ్యూహాలు పన్ని యుద్ధాలు జయించాడు. ఊహలలో సంపాదించిన ఆ అనుభవం ఆ తర్వాత—నెపోలియన్ నిజంగానే కొన్ని యుద్ధాలలో గెలవడానికి సాయం చేసింది.

విచిత్రమైన పరిస్థితులలో నలభై ఏళ్ళపాటు ఒకే గదిలో కూచుని ఏవేవో ఊహించి ఆ ఊహలను రచనలుగా రూపొందించాడు ఒక రచయిత. అలా ఆయన కల్పనలో విమానాలు, జలాంతర్గా

ములు, కదిలే మెట్లు (ఎస్కలేటర్స్), సయాన్ దీపాలు, అకాశాన్నంతే మేడలు-ఇలా ఎన్నెన్నో చోటచోటకున్నాయి. సముద్రగర్భంలో దాగి ఉన్న రకరకాల జీవరాసుల గురించి ఆయన ఏవేవో ఊహించి రాశాడు. ఈ ఊహలన్నీ ఆ తర్వాత నిజంగానే రూపొందాయి. ఆ రచయిత- జార్జ్ వెర్నె.

ఫ్రాన్స్ లోని నాంచెస్ అన్న రేవు పట్టణంలో వుట్టిన జార్జ్ వెర్నెకు-రేవుకు వెళ్ళి సముద్రం మీద ప్రయాణం చేస్తున్న నౌకలను చూడడమంటే సరదా. ఒకసారి అతను ఒక అబ్బాయిని కలుసు కున్నాడు. ఆ అబ్బాయి భారతదేశానికి వెళ్ళే ఒక ప్రయాణికుడితో కానూ వెళుతున్నానని చెప్పాడు. అది విన్న జార్జ్ వెర్నెకు తను భారతదేశం వెడితే బాగుండుననిపించింది. ఆ అబ్బాయిని ఒప్పించి కాను ఓడ ఎక్కేశాడు కూడా. అయితే ఆ రోజు రాత్రి జార్జ్ వెర్నె తండ్రి అసలు విషయం గ్రహించి కొడుకును ఇంటికి తెచ్చు కున్నాడు. జార్జ్ వెర్నె సాహసం అతని శల్లిని ఎంతో బాధించింది. జార్జ్ వెర్నె తన శల్లికి "నేను ఇక ఎక్కడికి ప్రయాణం చేసినా - ఎంత దూరం ప్రయాణం చేసినా-అది ఊహలలోనే చేస్తాను" అని మాట ఇచ్చాడు.

ఆ మాటప్రకారం జార్జ్ వెర్నె ఆ తర్వాత ఎక్కడికి వెళ్ళలేదు. ఆయనకు ప్రసిద్ధ రచయిత అల్ఫ్రెడ్ హెర్బెర్ట్ డ్యూమాస్ పరిచయం లభించింది. చిన్ననాటినుంచీ రచనాక్రిగం జార్జ్ వెర్నె డ్యూమాస్ రచనలు చూసి కానూ రచయిత కావాలనుకున్నాడు. అలా ఆయన ప్రపంచంలోని వింతలనూ, ప్రకృతిలోని అందచందాలనూ ఇతి వృత్తాలుగా గ్రహించి 'అరవుండ్ ది వర్ల్డ్ ఇన్ ఎయిటి దేస్', 'బ్లైంట్ తవుసండ్ లిగ్స్ అండర్ ది సీ', 'పైవ్ ఏక్స్ ఇన్ ఎ బెయాన్' వంటి గొప్ప రచనలు చేశాడు. ఆ రోజుల్లో 'ఇలా ఎక్కడా జరగదు' అని ఆయన రచనలను ఎందరో విమర్శించారు. ఆధునిక వైజ్ఞానికులు ఆ తర్వాత కనుగొన్న విషయాలు-జార్జ్ వెర్నె ఊహలను సత్యాలుగా నిరూపించాయి. ఆయనకు 'ఆధునిక విజ్ఞానాద్యుతాల పిత' అన్న పేరు కూడా లభించింది. కల్పనాశక్తిగల బలం ఎటు వంటిదో జార్జ్ వెర్నె జీవితం తెలియ జేస్తున్నది. ఆయన రచనలలోని కల్పనలే తమకు ఉత్తేజం కలిగించాయని మార్కోసి (రేడియో అవిష్కర్త) రైట్ పోదరులు (విమానం అవిష్కర్తలు) వంటి

పాఠకులకు : మరొక కొత్త శీర్షిక

ముఖ సౌందర్యాన్ని, శరీర సౌందర్యాన్ని
ఎలా కాపాడుకోవాలి? వాటికి
ఏమేం పద్ధతులు అవలంబించాలి?
చిట్కాలు ఏమిటి? ఎలాంటి
వేళల్లో ఎలాంటి దుస్తులు ధరించాలి?
చౌకలో మంచి దుస్తులు
ధరించాలంటే ఎలా? సులభంగా
చెయ్యగలిగే చేతిపనులు ఏమిటి?
మొదలైన అందచందాలు, వస్త్రధారణ,
హస్త కళలకు సంబంధించిన
పలు సందేహాలను పాఠకులు ప్రశ్నల
రూపంలో "వనిత" కు పంపితే

వాటికి-సమాధానాలు ప్రచురించగలము.
ఈ శీర్షికను 'వనిత' పాఠకులకు
పరిచితురాలైన
ఛాయా ఆర్య (బొంబాయి)
నిర్వహిస్తారు. పాఠకులు
తమ ప్రశ్నలను కార్డుల మీద రాసి,
ఎడిటర్ 'వనిత' చందమామ బిల్డింగ్స్,
మద్రాసు-600 026
చిరునామాకు పంపితే చాలు.
ఈ శీర్షిక 'వనిత' జన్మదిన సంచికలో
ఆరంభమవుతుంది.

వారు కూడా పేర్కొన్నారు.

"ఒక వ్యక్తి ఊహించిన దానిని మరో వ్యక్తి అలాగే అమలు జరపవచ్చును" అనేవాడట జార్జ్ వెర్నె.

కల్పనాశక్తి మనిషిని మహా బలవంతుణ్ణి చెయ్యగలదు. అందుకు సరైన ఉదాహరణ: ఇవాళ మల్లయుద్ధ ప్రవీణుడుగా ఉన్న మహమద్ అలీ (కాసియస్ క్లై).

తన పన్నెండవ ఏట 'నేను ప్రపంచ క్రీడా రంగంలో నా అంతటివాడు లేదనిపించుకోవాలి' అనుకున్నాడు మహమద్ అలీ. కాని 1964 ప్రాంతాలలో కుటుంబ పరిస్థితుల కారణంగా అతను క్రీడారంగానికి దూరం కావలసి వచ్చింది. 1970 దాకా అతను విరక్తితో, విచారిస్తూ ఉండి పోయాడు. అలావుండగా అతని మొదటి భార్య విడాకులు ఇచ్చింది. ఆమెకు అతడు బోలెడంత డబ్బు మనోవర్తిగా ఇవ్వాలి వచ్చింది. ఇక బాగా సంపాదించకపోతే మరో గత్యంతరం లేదన్న పరిస్థితికి చేరుకున్న మహమద్ అలీ మళ్ళీ మల్లయుద్ధరంగంలోకి అడుగుపెట్టాడు. ఒకటి రెండు సార్లు సాధారణ మల్లయుద్ధ ప్రవీణులతో మల్లయుద్ధం చేసి అనుభవం సంపాదించాడు.

1971లో మజిలాలో జో బెర్నర్ (అప్పట్లో

ప్రపంచం మొత్తం మీద గొప్ప మల్లయుద్ధ వీరుడు) ను ఓడించి మహమద్ అలీ తనంతటి వాడు లేదనిపించుకున్నాడు. ఎలా? కేవలం తన ఊహలవల్లనే అంటాడు అతను. ఊహలలోనే జో బెర్నర్ ను ఓడించి-అలా తన విరక్తిని, విచారాన్ని దూరం చేసుకున్నాడు. అత్యుదయం పెంచుకుని అలా జీవితంలో విజయం సాధించాడు. ఇవాళ క్రీడాకారులలో అతనిలా డబ్బు, కీర్తి సంపాదించినవారే లేరంటే అతిశయోక్తి కాదు.

కల్పనాశక్తి గురించి చెబుతూ 'ప్రేమికుడు, విచ్చివాడు, కవి ముగ్గురికి కల్పన కొటవంటిది' అన్నాడు షేక్స్పియర్. ప్రేమికుడు ఊహా రోశంలో విహరిస్తాడు. అందువల్ల అతనికి ఏదో హాయి కలుగుతుంది. (ప్రేయనీతైనా అంతే!) కవి కల్పనాశక్తి 'రవికాంచనిచో' కవికాంచనే కదా! అన్నట్లు కొత్త వింతలు సృష్టిస్తుంది. ఎదొచ్చి మానసికంగా దుర్బులులైన ఉన్మాదుల కల్పన మాత్రం వారికి లాభం కలిగించదు. వైపెచ్చు వారిని ప్రపంచం దృష్టిలో తక్కువ చేస్తుంది.

కల్పనాశక్తి లేకుంటే జీవితం సాఫీగా సాగదు. అయితే ఊహలే నిజమనుకుని జీవితాన్నే పాడు చేసుకోకూడదు. ఈ తేడా తెలియనప్పుడే ఉన్మాద స్థితి ప్రారంభమవుతుంది. *

జ్ఞాపకంజ్ఞాపకం మిల్లి కౌతూహలహా కుర్రుడె:కుండ్లి

'జ్ఞాపకం చేసే పిల్లి'

'ఇవాళ కమల యింటికి వెళ్ళివద్దామనుకున్నా... మరిచిపోయా : ' 'గాన్ ఆయిపోయినట్టు మీకు చెబుదామనుకుని పరధ్యానంలోపడి ఆ మాటే మరిచిపోయా : ' - ఇలా ఏవేవో చెయ్యాలనో, చెప్పాలనో అనుకుని మరిచిపోతూ ఉండడం చాలా మందికి సహజమే. అయితే మతిమరుపు తగ్గడానికి ఏం చెయ్యాలి : 'జ్ఞాపక శక్తి పెరగడానికి మందులు- తీసుకోవాలి' అనుకోవచ్చు కొందరు. మతిమరుపు ఉన్నా లేక పోయినా కూడా ఏదైనా చెయ్యదలుచు కున్నప్పుడో, ఏదైనా ఆలోచన వచ్చినప్పుడో- దాన్ని ఒకచోట రాసి ఉంచుకుంటే మంచిది.

'ఏ-చిన్న నోట్ బుక్కు తీసుకుని అందులో ఇవన్నీ రాసుకుంటే సరిపోతుంది కదా : ' అనుకునేవాళ్ళు ఉండవచ్చు. 'మళ్ళీ ఆ పుస్తకం

ఎక్కడో పెట్టి వెదుక్కుంటూ కూచోవడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమిటి : ' అనుకునేవాళ్ళు ఉండ వచ్చు. అందుకు సరైన ఉపాయం-ఇక్కడ వివరించబోతున్న 'జ్ఞాపకంచేసే పిల్లి' ని తయారు చేసుకుని దాన్ని ఒకచోట తగిలించి ఉంచడమే :

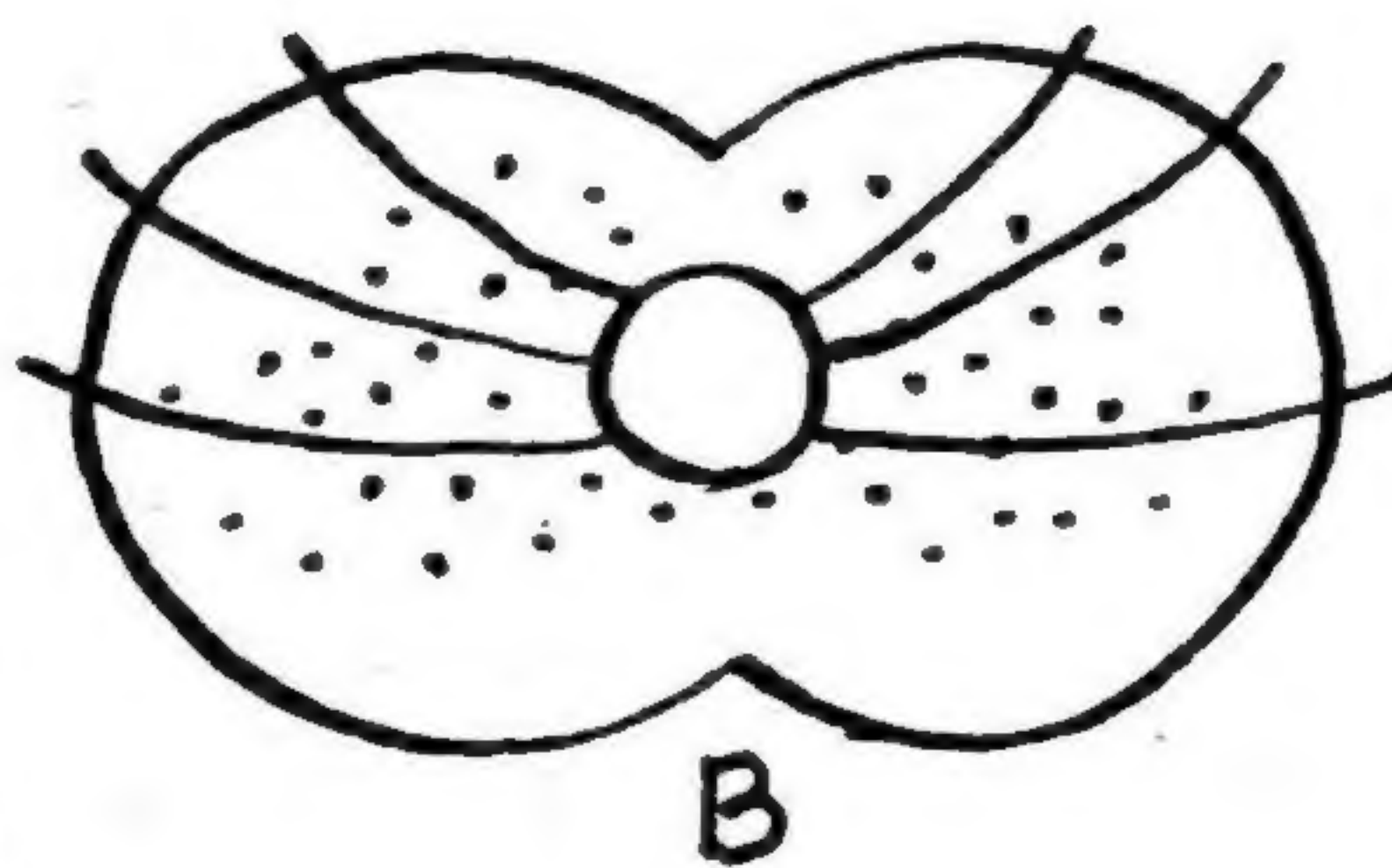
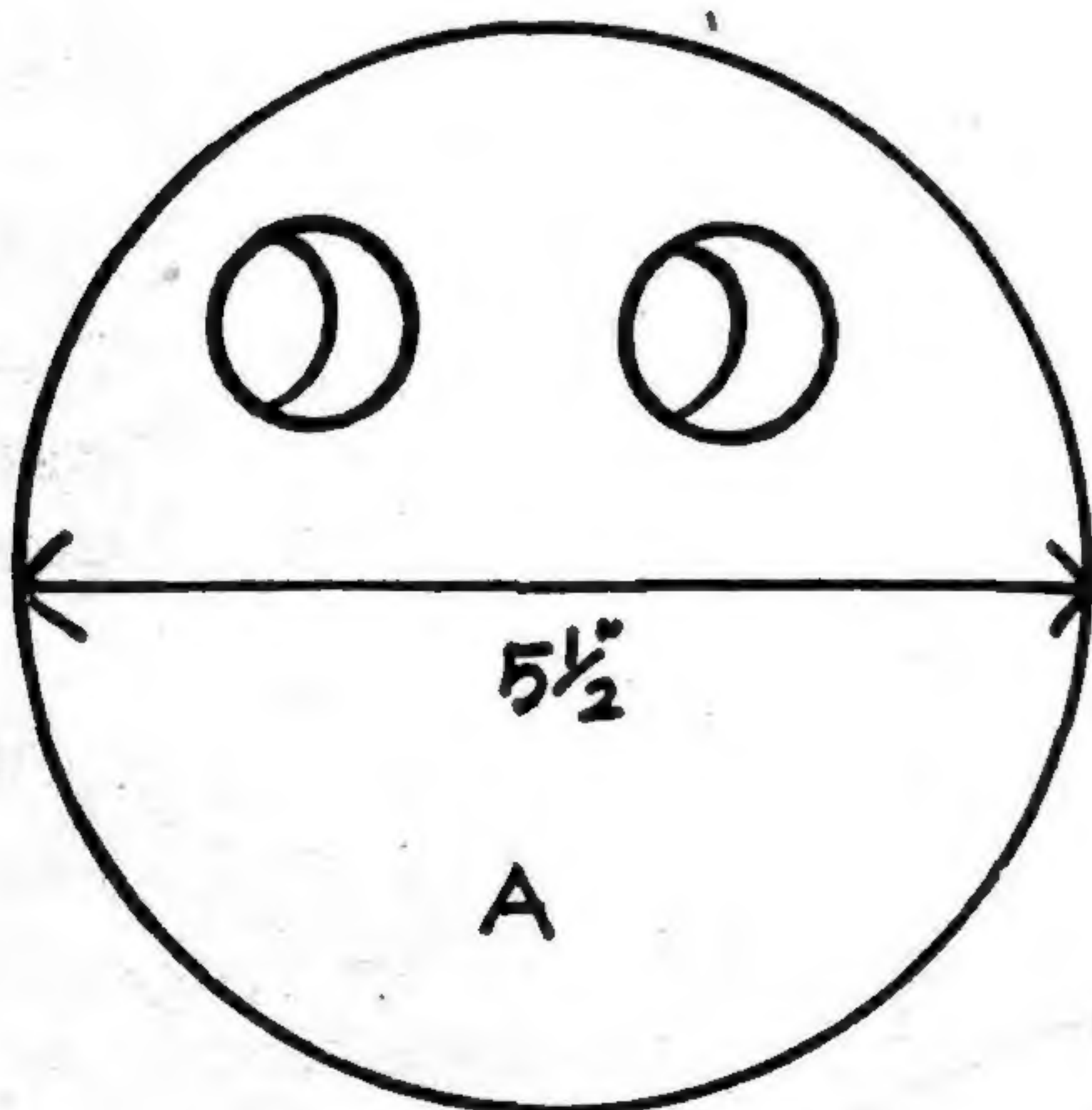
'జ్ఞాపకం చేసే పిల్లి' సాయం వల్ల ఎప్పటి వనులు అప్పుడు చేసుకోవడానికి వీలుచిక్కుతుంది.

ఈ 'పిల్లి' ని చెయ్యడానికి పెద్ద సరంజామా కూడా అక్కరలేదు. 7 అంగుళాల పొడవు, అంతే వెడల్పు ఉన్న పసుపు రంగు పాస్టిన్ ముక్కలు రెండు : పిల్లి కళ్ళు చెయ్యడానికి తెలుపు నలుపు పాస్టిన్ (వృత్తాకారంలోని ముక్కలు) : ముఖం చెయ్యడానికి తెల్లటి పాస్టిన్ : ముక్కు, 'టో' (మెడ పట్టి) చెయ్యడానికి ఎర్రటిపాస్టిన్ సిద్ధంచేసుకోవాలి. ఇవికాక మీసాలు కుట్టడానికి దారం, తీగె అవసరం : 5 1/2 అంగుళాల పొడవు, అంతే

వెడల్పు గల చదరపు కార్డ్ బోర్డ్ ముక్క కూడా కావాలి.

ఇవన్నీ సిద్ధంచేసుకున్నాక మొదట కార్డ్ బోర్డ్ ముక్కలోంచి A అన్న వృత్తాకారపు ముక్క (దాదాపు 5 1/2 అంగుళాల వ్యాసం కలది) క త్తిరించు కోవాలి. ఈ ముక్క సాయంతో పిల్లి ముఖం తయారుచేసుకోవచ్చు. పసుపురంగు పాస్టిన్ గుడ్డ నుంచి 5 1/2 అంగుళాల వ్యాసం (అంచుల్లో 1/4 అంగుళం సీములకు వదిలి పెట్టాలి) ఉన్న రెండు ముక్కలు క త్తిరించుకోవాలి.

ఈ ముక్కలలో ఒక ముక్క తీసుకోవాలి. ఇక దానిమీద కళ్ళు, ముక్కు, మీసాలు అమర్చి పిల్లి ముఖం సిద్ధంచేసుకోవాలి. మొదట కళ్ళు కుట్టాలి. తెలుపు రంగులోని చిన్న వృత్తాకారపు ముక్కలు రెండు తీసుకుని వాటిని పెద్దముక్క మీది భాగంలో కుట్టి, వాటిమీద నలుపు రంగులోని

చిన్న వృత్తాకారపు ముక్కలు పెట్టి కుడితే కళ్ళు
కుట్టడం పూర్తవుతుంది. (ఈ పేజీలోని వర్ణ
చిత్రం చూస్తే కళ్ళు ఎలా ఉండాలో తెలుస్తుంది).

ఇక చిత్రంలో B అన్న భాగంలో సూచించిన
ఆకారానికన్నా కొన్నిరెట్లు పెద్దగా ఉండేలా
తెలుపు రంగు పాస్టిన్ గుడ్డ నుంచి ఒక ముక్క
కత్తిరించుకోవాలి. ఈ ముక్క మీద వర్ణ
చిత్రంలో చూపినట్లు నల్లచుక్కలను ఎంబ్రాయిడరీ
ద్వారా కుట్టాలి. 5 అంగుళాల పొడవు గల

జ్ఞాపకంచేసే పిల్లి

కొత్తతరహా కుండ కుండి

3 తీగె ముక్కలు తీసుకుని వాటి చుట్టూ నల్ల
దారం చుట్టి వాటిని B ముక్క మీద చిత్రంలో
చూపిన తీరులో అమర్చి కుడితే మీసాలు
తయారవుతాయి. వృత్తాకారంలో (దాదాపు కంటి
నైజులో ఉన్న) ఎర్ర పాస్టిన్ ముక్కను తీసుకుని
దాన్ని B ముక్క మధ్య అమర్చాలి. ఈ ఎర్ర
ముక్కనూ, మీసాలనూ స్థిరంగా B ముక్కకు
కుట్టాక దాన్ని కళ్ళు కుట్టిన పనుపు ముక్క మీద
ఉంచి కుట్టాలి. ఈ పనుపు ముక్కనూ, అదే

నైజులో మొదట కత్తిరించిన పసుపు ముక్కను తీసుకుని వాటి మధ్య కార్డ్ బోర్డ్ ముక్క ఉంచి, అంచులు కలిపి కట్టాలి.

ఇక చెవి ఆకారంలో ఉన్న ముక్కలు (చిత్రంలో చూపిన నైజుకన్న మరీ కాస్త పెద్ద నైజులో) నాలుగు కత్తిరించుకోవాలి. రెండేసి ముక్కల చొప్పున తీసుకుని ఒకదానిమీద ఒకటి ఉంచి కింది భాగాన్ని అలాగే వదిలిపెట్టి తక్కిన అంచులన్నీ కలిపి కట్టాలి. ఇలా కుట్టాక కుట్టు వేసిన భాగాన్ని లోపలికి పోయేలా చెయ్యాలి. ఇలాగే రెండో చెవి కూడా కట్టాలి. రెండు చెవులను పిల్లి ముఖం మీది భాగాన రెండువైపులా కట్టాలి.

ఎరుపు రంగు పాస్టిన్ గుడ్డలో 1 అంగుళాల పొడవు, 2 అంగుళాల వెడల్పు గల ముక్క తీసుకుని దాంతో పిల్లి ముఖం కింద 'బో' (మెడ పట్టి) కుట్టడానికి ఉపయోగించాలి. ఆ 'బో' మధ్య వలయం ఒకటి రూపొందించితే అందులో పెన్సిల్ ఒకటి ఉంచుకోవచ్చు.

ఈ 'బో' ను పిల్లి ముఖం కింది భాగాన కట్టాలి. దీనికి-ఎప్పటికప్పుడు ఏవైనా రాసుకోవడానికి అనువుగా నోట్ పాడ్ ఒకటి అమర్చుకోవాలి. పెన్సిలును బోలో అమర్చుకోవాలి. పిల్లి ముఖం మీది భాగాన ఒక రాగి వలయం కలిపి కుడితే దాన్ని ఎక్కడైనా తగిలించి ఉంచుకోవచ్చు.

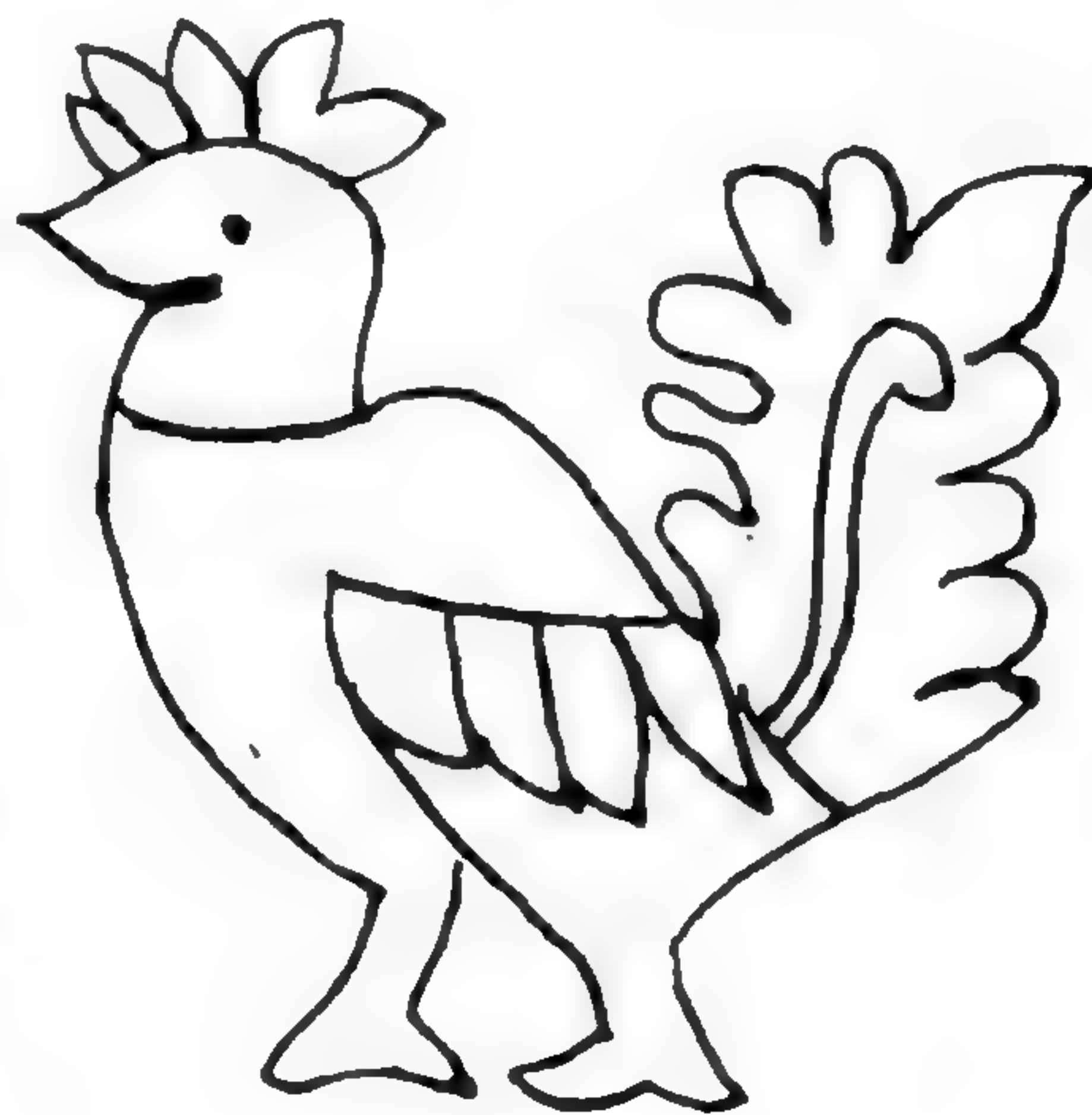
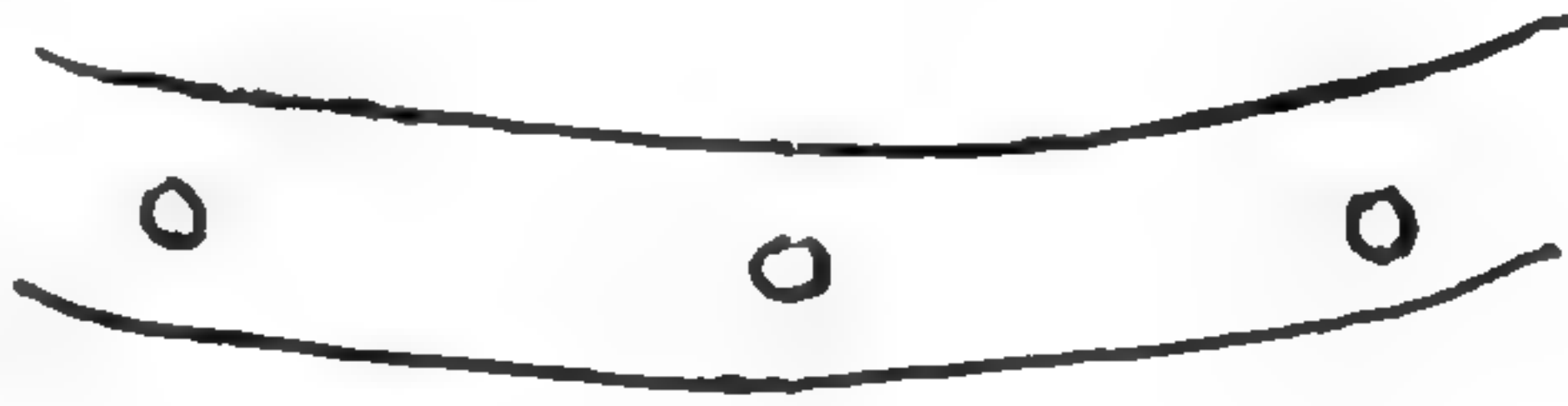
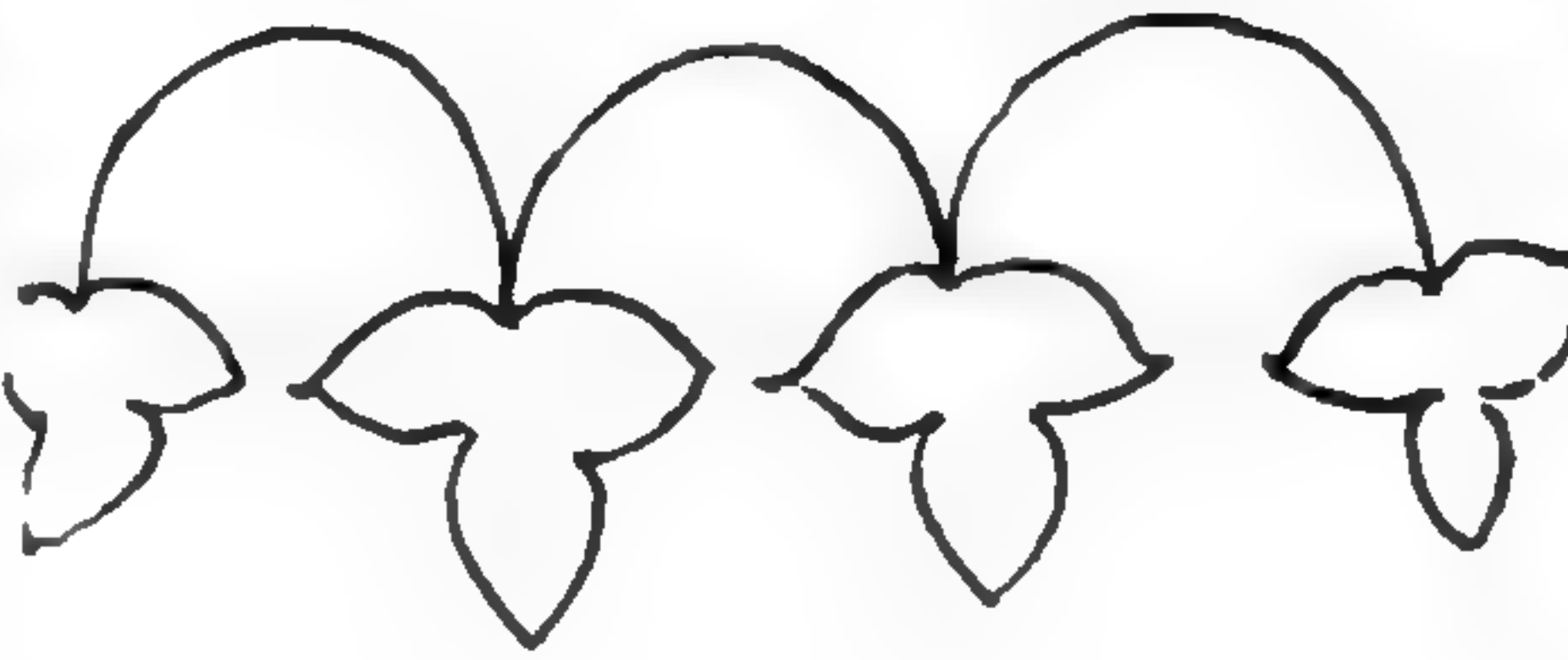
కాస్త తీరుబాటు ఉండే-ఈ 'జ్ఞాపకం చేసే పిల్లి' ని తయారు చేసుకుని అనుకున్న పనులు అనుకున్నట్లు చక్కబెట్టుకోవడం పెద్ద శ్రమేమీ కాదు.

*

కొత్తతరహా కుండ : కుండీ

అతి చౌకగా చొరికే వస్తువులు ఉపయోగించి ఇంటిని అందంగా ఉంచుకోవచ్చు. తీరికవేళల్లో అట్టే శ్రమపడకుండా అందమైన వస్తువులు తయారుచేసి వాటిని ఇంటిని అలంకరించడానికి ఉపయోగించినా, ఇతరులకు కానుకలుగా ఇచ్చినా దాపుంటుంది.

ఇక్కడ ఒక తమాషా కుండ ఒక చక్కని పూలకుండీ తయారుచేసే పద్ధతుల గురించి తెలుసుకుందామా?

పూలకుండీ డిజైన్

'తమాషా కుండ' తయారు చెయ్యడానికి అక్కడక్కడా బెజ్జాలున్న కుండ ఒకటి, నీలం రంగు ఆయిల్ పెయింట్, అర్లిన జరీ, బంగారు రంగు జిగినా బిళ్ళలు, రాగి పూసలు, తెల్లటి ప్లాస్టిక్ పువ్వులు కావాలి.

మొదట కుండమీది భాగం అంచు చుట్టూ అర్లిన జరీని అతకాలి. రాగి పూసలను జరీ దారంలో గుచ్చి దాన్ని కుండ మెడ చుట్టూ

కట్టాలి. బంగారు రంగు జిగినా బిళ్ళలు తీసుకుని వాటిలో ఏదేని బిళ్ళలు ఒక గుత్తిలా అమర్చి ఆ పువ్వులు-కుండ చుట్టూ రాగి పూసల దండ కింది భాగాన అతకాలి. అలా అతికాక ఆ వరస కింద కుండ చుట్టూ-తెల్లటి ప్లాస్టిక్ పువ్వులు అతకాలి. కుండ కింది భాగాన చుట్టూ అర్లిన జరీ అతికితే చాలు! అందమైన తమాషా కుండ తయారవుతుంది!

ఇలా మామూలు కుండలను ఎంతో అందమైనవిగా తయారుచేసి ఆనందించవచ్చు.

చక్కని పూలకుండీ తయారు చేసుకోవడం ఎలా?

వర్ణచిత్రంలో కుడివైపున చూపిన ఆకారంలో గల కుండీని తీసుకుని దానిమీద ఇక్కడ ఇచ్చిన డిజైనును డ్రైన్ చేసి, గీసుకోవాలి. (వర్ణచిత్రం చూస్తే ఈ డిజైన్ ఎలా చెయ్యాలి తెలుస్తుంది).

ఇలా చేకాక ఎర్ర పెయింట్, నీలం, నారింజ, పసుపు, పచ్చ, తెలుపు రంగులలో చిన్న చిన్న పూసలు; నెక్టిన్ (జిగినా బిళ్ళలు), జరీ దారాలు, జిగురు (పెవికార్ గొట్టం) సిద్ధం చేసుకోవాలి.

ఎరుపు రంగు పెయింట్ తీసుకుని దాన్ని కుండీ మీద పుయ్యాలి. ఇలా పూస్తున్నప్పుడు డిజైను గీచిన భాగాలలో రంగు పుయ్యకూడదు.

ఇక కుండీ మీది భాగంలోని పూల డిజైనును వర్ణచిత్రంలో చూపిన తీరుతో-రంగు రంగుల పూసలు పెవికార్ సాయంతో అతికి అలంకరించాలి. ఆ తర్వాత నీలం, నారింజ రంగు పూసలు ఉపయోగించి నెఘరి ఆకారాన్ని రూపొందించి, ఆ చుట్టూ జరీ దారంతో అంచు అతకాలి.

తర్వాత కుండీ మెడ భాగాన రెండు వరసలలో జరీ అతికి, వాటి మధ్య రంగు రంగుల జిగినా బిళ్ళలు అతకాలి. ఇక కుండీ కింది భాగాన-పసుపు పూసలతో ఒక వరస అతకాలి. ఇలా అతికాక కుండీని ఎండనివ్వాలి. దాగా ఎండాక, కుండీని అలాగే ఉంచినా, లేకుంటే పూలతో అలంకరించినా కూడా దాగానే ఉంటుంది!

“మంచి మర్యాద” అన్నారు పెద్దలు. మంచితనం ఉంటే మర్యాద ఉంటుంది; మర్యాదగా చూస్తే మంచివాళ్ళనిపించుకుంటారు. ‘మర్యాద’ అన్నమాటకి మన పూర్వీకులు ఎంతో విలువ ఇచ్చారు. మనం చేసే మర్యాదని బట్టే, మన స్థాయి తెలుస్తుందన్నారు. మర్యాద ఇచ్చి, మర్యాద పుచ్చుకోమన్నారు. ముందు మనం ఒకరిని మర్యాదగా చూడాలి; తర్వాత వాళ్ళు మనల్ని మర్యాదగానేచూస్తారు. అంతేగదా ఏదైనా!

ఇంటికొచ్చిన వాళ్ళను కూచోమనడం, వాళ్ళతో మాట్లాడడం, వెళ్తున్నప్పుడు సాగనంపడం లాంటివే మర్యాదలు కావు. ఇంకాఎన్నో ఉన్నాయి. మనకి తెలిసిన కనీసపు మర్యాదలు ఇవి. ఇవైనా మనం సరిగ్గా పాటిస్తున్నామా? అని ఓ సారి ప్రశ్న వేసుకోవాలి.

నా చిన్నతనంలో రాధాదాయమ్మగారని ఉండేది. ఆవిడ ఇంటికి ఎవరు వచ్చినా సరే గుమ్మంలోనే నిలబెట్టి - “ఏం? ఎవరు? ఏమిటి?” అని మాట్లాడేది. వచ్చినవాళ్ళుమాత్రం చూరుకుంటారా? వాళ్ళు అలాగే మాట్లాడేవారు. వచ్చిన మనిషి తెలిసిన మనిషో తెలియని మనిషో-లోపలికిరమ్మని ఓ మాట అంటే ఏం పోయింది? అప్పుడు వాళ్ళు మనల్ని గురించి ఎంత గొప్పగా అనుకుంటారు? ‘మర్యాదా, మన్ననా తెలిసిన వాళ్ళు’ అని మెచ్చుకుంటారు-‘రండి’ అన్న ఆ ఒక్కచిన్న మాటకే.

ఇంటి కెవరు వచ్చినా, మన మనసులో చికాకు, దాద ఉన్నాసరే-కుశలప్రశ్నలు వెయ్యడం, ‘ఏం తీసుకుంటారు?’ అని అడిగడం - పరిపాటి. పూర్వం రోజుల్లో మజ్జిగ తీసుకోమనేవారు; లేకపోతే మంచినీళ్ళు ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు కాఫీలు ఇస్తున్నారు; డ్రింకులు ఇస్తున్నారు. ఏదో ఒకటి-అది మర్యాద.

‘మాట్లాడడం’ అన్నదే ఒక ‘కళ’ అన్నారు. చక్కగా, తియ్యగా కావలసినంత వరకూ మాట్లాడడం - మంచి లక్షణం. అలాగే, అవతలవాళ్ళు గ్రహించుకోవాలి.

ఒకరోజు నేను గుడికి వెళ్తున్నాను. అప్పటికే ఆలస్యమయింది - గుడికి వెళ్ళి తిరిగొచ్చి వంట సంగతిచూడాలి. ఆలస్యమైపోయిందని హడావిడిగా వెళ్తు ఉంటే-గుడినుంచి వచ్చేస్తూ మా ఎదురింటి పార్శ్వతమ్మగారు ఎదురైంది. “గుడికా?” అంది. “అవును” అన్నాను అగి. “వెళ్తురుగానిరే -

జిమ్మగారి

పజ్జి

జనం దాగా ఉన్నారు” అంటూ ఆ రోడ్డు మీదనే కబుర్లు మొదలెట్టింది. నేను హడావిడి పడు తున్నాను-ఇంటికి వెళ్ళి వంటా అదీ చూడాలి అంటున్నాను. ఆమె వినిపించుకోదే! ఏదో సోది వెళ్ళబుచ్చుతుంది. ఎప్పుడైనా మాట్లాడుకోవచ్చుగా. ఎంత నేపని నేను వినను? అధికి ఆ మాటే అన్నాను. “నేను గుడికి వెళ్ళాలి. మళ్ళీ కలుసు కున్నప్పుడు తీరిగ్గా మాట్లాడుకుందాం. లేదా, నేనే మీ యింటికి వస్తాను.” ఆ మాటకి ఆమె ఆదోలా చూసి ‘అహా!’ అని ఈసడించుకుని వెళ్ళిపోయి- నేను మర్యాద తెలియని దాన్నని అందరితోనూ అన్నదట! అలా ఉంటుంది కొందరి తత్వం. మనమే గ్రహించుకోవాలి-ఎదుటి వారి పరిస్థితి. మనం ఒకరింటికి వెళ్తాం. వాళ్ళు ఎక్కడికో హడావిడిగా వెళ్తున్నట్టుగా ఉంటే-వాళ్ళు మర్యాదకు రమ్మని పిలుస్తున్నా - మనం ‘మళ్ళీ వస్తారెండి’ అని, నెమ్మదిగా వెళ్ళిపోవాలి. అంటే-ఎదుటివారి స్థితి ఏమిదో గమనించాలి. తర్త ఆపీసుకు వెళ్ళే రైములో వెళ్ళి, ఇంటావిడతో దాదా ఖానీ వేస్తూ కూచుంటే ఎలా? ఆమె ఏం చెప్ప గలదు? ఆమె హడావుడి పడుతోందని మనమే తెలుసుకోవాలి...

మరి, మాట్లాడడంలో కూడా ‘రోక్కం’ వుండాలి. ‘నేను ఉన్నమాట మొహం మీద అంటాను సుమండీ, నాకు దాపరికాలు లేవు’ అన్నమాట నిజమే కావచ్చు. కాని, అది ఎదటి వారిని దాదపెట్టేట్టుగా వుండకూడదు. ఎవరో కొత్తగా ఇల్లు కట్టుకున్నారు - చూడడానికి వెళ్ళాం. ఆ తీరు, ఆ తెన్నూ మనకి నచ్చకపోవచ్చు;

కాని ఆ మాట మొహం మీద అంటామా! ‘దావుందమ్మా’ అని ఓ మాట అంటే, ఆ ఇల్లాలు తృప్తి పడుతుంది. అంతేగాని - “ఇదేమిటి-వంట గది ఇక్కడ పెట్టారా - అబ్బేబ్బే - పక్కన బాల్ రూమా? చ చ.... ఇక్కడ కిటికీ ఇంకాస్త పెద్దది చేయించలేక పోయామా?” అని మాట్లాడితే, వాళ్ళు బాధ పడరూ! శుభమా అని ఇల్లు కట్టుకున్న వాళ్ళను అలాంటి మాటలతో దాదించకూడదు. ఉంటే వుందొచ్చుగాక - తప్పులు. అవన్నీ తర్వాత వాళ్ళు అడిగినప్పుడు చెప్పవచ్చు.

“ఈ చీర ఎలా వుందండీ - మా ఆయన కొన్నారు - మొన్న నా పుట్టినరోజు వస్తేనూ” అన్నదనుకోండి మీ మిత్రురాలు. “చాలా బావుంది” అంటే ఆమె ఎంతో తృప్తి పడుతుంది! అవతల వాళ్ళకి అలా తృప్తిని పంచి ఇవ్వాలి. మనం దాగావుందని చెప్పాలనే అవిడ ఉద్దేశం కూడా. అలాకాకుండా - “అబ్బే - చాలా గాడీగావుంది” అనో; “ఈ రంగు నిలవదుసుమండీ - మొన్న మా వదిన గారు కొన్నారు. ఒక్క రేపుకే వెలిసిపోయింది” అనో అంటే, అవిడ చిన్నబోతుంది; కొనుక్కున్నాక, కట్టుకున్నాక ఇంకేం చెయ్యగలదు? పలానావారు ఇలా అన్నారే - అని దాదపడుతుంది. అంచేత - ఎంత మనం “సూటి”గా పోయే మనుషులమైనా కాస్త ఇంగితజ్ఞానం ఉపయోగించి, అవతలి వాళ్ళను దాదపెట్టకుండా వుండడం మంచి పద్ధతి - నొప్పించక తానొవ్వక తప్పించుకు తిరగమన్నారూ గదా మరి!

మింగువలొన కథ

ఆచంట శారదాదేవి

ముందు వేసవి. మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలయింది. శంకరయ్య అప్పుడే భోజనంచేసి ఇంటిముందు వరాండాలో కూర్చున్నాడు. ఇల్లు దాబా ఇల్లే, ముందు వరాండా మాత్రం రెల్లతోకప్పారు. ఎదర కొబ్బరి చెట్లున్నాయి. చల్లగానే ఉంటుంది. అంత ఎండ తెలియదు. శంకరయ్య పడక కుర్చీలో కూచుని తమలపాకులు నములుతూ అనాటి తెనుగు పేపరు చదువుతున్నాడు. పేపరు చదవటం పొద్దునే అయిపోయింది. ఇప్పుడు చేస్తున్నది ఏమీతోచక పునశ్చరణ. నిద్రవచ్చేదాకా కాలక్షేపం.

శంకరయ్య స్కూలు టీచరు చేసి రిటైరు అయ్యాడు. రిటైరు అయి అప్పుడే రెండేళ్ళు అవుతోంది. ఆయనేమీ కూడబెట్టలేదు. సంసారం గురించి ఆయన ఎక్కువ పట్టించుకోలేదు. ఆయనకు ఏ దుర్యసనాలూ లేవుగాని, చిన్నప్పటి నుంచి చీట్లపేకమీద మాత్రం ఎనలేని వ్యామోహం. అంచేత ఆయన జీవితమంతా బడి, పిల్లలు, చదువు, ఇంకా తీరిక దొరికినప్పుడల్లా ఎవరింటి వీడి ఆరుగుమీదైనా పేకాట కాలక్షేపం, అంత కన్నా ఆయనేమీ పట్టించుకోలేదు. ఆయన జీవితం అలా గడిచిపోయింది. పంతులుగారికి ముక్కుపం అన్న ప్రసిద్ధి మాత్రం తెచ్చుకున్నాడు. ఆ ముక్కుపం సంగతి బళ్ళో పిల్లలకన్నా ఇంట్లో ఆయన భార్య పార్వతమ్మకు ఎక్కువ తెలుసు. ఆయన తండ్రి ఆయనకు ఒక చిన్న దాబా ఇల్లు, రెండేకరాల మాగాణి మిగిల్చి ఇచ్చిపోయాడు. అంచేత ఉండడానికొక ఇల్లు, తినడానికి కాసిని గింజలు వీటికి కరువులేకుండా పోయింది.

శంకరయ్య భార్య పార్వతమ్మ వరాండా వెనకాల గది గుమ్మంలో గడపదగ్గర కూచుంది. ఆమె పక్కంట్లో ఆరువుతెచ్చిన పాత వారపత్రిక చదువుతోంది. ఆమె ఏ కథా పూర్తిగా చదవడం లేదు. ఊరికే పేజీలు తిప్పుతోంది. నిర్లిప్తంగా బొమ్మలు చూస్తోంది. ప్రతి పేజీకింద సశేషం సశేషం అని చదువుకుంటోంది. మనసు అక్కడ లేదు. ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నంవేళ ఆవిడ తన గత జీవితం నెమరువేసుకుంటూ ఉంటుంది. అందులో సంతోషపడదగిన సంఘటనలేవీలేవు. అందుకే అది తరచు గుర్తుకు వస్తూఉంటుందేమో!

పార్వతమ్మకు పాతకాల పద్ధతులనుసరించి వదేళ్ళకే పెళ్ళయింది. పన్నెండేళ్ళకు కాపురానికి వచ్చింది! ఆ వయసునుంచి బందెడుచాకిరీ ఆమె వంతయింది. అదృష్టవశాత్తు బావలు, మరుదులు ఆడబడుచులు ఎపరూలేరు. శంకరయ్య ఒక్కడే కొడుకు. అయినా అందరి బదులు అత్తగారు మహాలక్ష్మమ్మగారు ఒక్కరుచాలు. పార్వతికి అత్తవారింట్లో అడుగుపెట్టినప్పటినుంచి మనశ్శాంతి లేకుండా పోయింది. పని పాటలేవీరావని కొన్నాళ్ళు, పుట్టింటివారు సారెలు ఘనంగా పెట్టలేదనికొన్నాళ్ళు, తమ కర్మకాండీ దొరికిందని కొన్నాళ్ళు. ఏదో ఒక రకంగా పార్వతమ్మను ఆమె బ్రతికి ఉన్నన్నాళ్ళు సాదిస్తూనే ఉంది. ఆ సాదింపులకు పార్వతి మొదట్లో ఏడ్చింది. తరువాత అలవాటు పడింది. మొండికెత్తింది. సాదింపులతో సగం జాట్లు నెరిసింది. శంకరయ్య ఎప్పుడూ ఏమీ పట్టించుకోలేదు. తనకు కావలసినవి సరిగా అమరనప్పుడు కసురుకోవడం తప్ప ఆమెను ఇంకేవిదంగానూ ఆదరించలేదు.

దురదృష్టవశాత్తు కాపురానికి వచ్చిన కొన్ని సంవత్సరాలదాకా పార్వతికి పిల్లలు పుట్టలేదు. అది అత్తగారికి సాదించటానికి మరివొక కారణమైంది. “మా ప్రాణానికి గొర్రాలు దాపురించింది. మా వంశం ఇంక ఇంతటితో అంతరించాల్సిందే” అంటూ ఇరుగూ పొరుగూలో చెప్పి ఆడిపోసు

కునేది. కొడుక్కు మళ్ళా పెళ్ళిచేస్తే బాగుండునని ఆలోచనలు చేసింది. నిజంగానే కొడుక్కు మళ్ళా పెళ్ళి చేస్తుందేమోనని పార్వతి దిగులుపడి ఏడ్చేది.

పాతికేళ్లు దాటాక పార్వతికి కొడుకు పుట్టాడు. అత్తవారింటి ఆనవాయితీ ప్రకారం ఒక్కడే కొడుకు, మళ్ళా సంతానం కలగలేదు. కొడుకు పుట్టిన తరువాత కొన్నాళ్ళకి అత్తగారు పోయింది. ఆ తరువాత మామగారు పోయారు. పార్వతి ఒంటరిదైంది. సంసార భారాన్నంతా నెత్తిన వేసుకుంది. శంకరయ్య ఇంటికి వచ్చినా రాక పోయినా అన్ని పనులు తనే చూచుకుని ఇల్లు చక్కదిద్దుకుంది.

శంకరయ్య ఇంటిని గురించి గాని కొడుకును గురించిగాని ఎప్పుడూ శ్రద్ధ చూపలేదు. పార్వతికి కొడుకును అడుపులో పెట్టటం చేతకాలేదు. వాడికి చదువు సంధ్య అబ్బలేదు. తండ్రి విద్య చీట్లపేక మాత్రమే అబ్బింది. ఆ ఊళ్ళో తండ్రి ఒక మూల చీట్లు అడుతూ ఉంటే వీడు ఇంకో మూల ఇంకో సందులో అడుతూ ఉండేవాడు. ఇద్దరూ ఇంచుమించుగా ఒకే డైముకు వెనకా ముందుగా కొంపకు చేరేవారు భోజనానికి, నిద్రకు.

శంకరయ్యకు తను చీట్లు అడటం తప్పుగా తోచలేదు. కొడుకు చదువు సంధ్యలేక చీట్లు అడుతూ చెడిపోతున్నాడని మాత్రం విపరీతమైన దుగ్ధ పట్టుకుంది. అది అంతా పార్వతి తప్పైనట్లే

వి న తి

‘వనిత’కు కథలు, వ్యాసాలూ మొదలైనవి పంపేవారు గుర్తు పెట్టుకోవలసినవి కొన్ని ఉన్నాయి. ఏమిటంటే—కథలు మరీ పెద్దవి కాకుండా వుండాలి. తావునైజా కాగితం మీద ఆరు, ఏడు పేజీల కథ అయితే బావుంటుంది. మరీ తప్పదనకుంటే—పది పేజీలకు మించకుండా వుండాలి. వ్యాసాలయితే అదే నైజా కాగితంలో రెండు పేజీలు. తప్పితే మరో ఆరేపేజీ వరకూ వున్నా పర్వాలేదు. పంపిన రచనతో తమ ఆద్రస్సు గల కవరు జతచేస్తేనే, సమాధానం ఇవ్వడానికి సాధ్యం అవుతుంది. ప్రతి రచన మీదా, తమ పేరు, పూర్తి చిరునామా వుండాలి. అది తమ సొంత రచన అన్నట్టుగా విడి కాగితం మీద ‘హామీ’ కూడా రాసి, సంతకం చెయ్యాలి. ఇహ—పేజీకి ఒక పక్కనే రాయాలనీ, అదీ శుభ్రంగా, విడివిడిగా కలంతోనే రాయాలనీ వేరే రాయనవసరం లేదనుకుంటాము.

—వ. వం.

పార్వతి మీద విరుచుకు పడేవాడు. “ నీ సుపుత్రుడికి అన్నీ నీ బుద్ధులే వచ్చాయి. ఎందుకూ పనికి రాడు.” అని పార్వతిని తిడుతూ ఉండేవాడు. “ వాడు మీకు మాత్రం సుపుత్రుడుకాదా? వాడి బాధ్యత మీ రెప్పుడైనా తీసుకున్నారా?” అని పార్వతికి ఎదురుప్రశ్న వెయ్యాలని ఉండేది. కాని దాని ప్రయోజనం ఏమిటో తెలుసు. ఇల్లెగిరి పొయ్యేటట్లు కేకలు, కావనార్థాలు, ఆ పూటకు అందరికీ పస్తులు. అంచేత అన్ని నిందలూ భరిస్తూ నోరు మూసుకు ఉరుకునేది.

కొన్నాళ్ళకు ఆ సుపుత్రుడు చీట్ల పేకలో అప్పులు చేసి తండ్రికి భయపడి చెప్పకుండా ఇంట్లో నించి పరారి యైనాడు. శంకరయ్య దానికి కూడా పార్వతినే తిట్టి పోకాడు. ఆయన కోపానికి జడిసి పార్వతికి కొడుకు కోసం గట్టిగా ఏడవటానికి కూడా అవకాశం లేక పోయింది. ఆ కొడుకును తలుచుకుని రాత్రిం బవళ్ళు చాటు చాటుగా కంటతడి పెట్టుకుని కుమిలి పోయింది. ఏడ్చిఏడ్చి కొన్నాళ్ళకు కాస్త కోలుకుంది. ఆ కొడుకు వెళ్ళిపోవటం నెగవేసినట్లు ఇప్పటికీ గుండెల్లో దహిస్తోంది. ఆ కొడుకు వెళ్ళిపోయి వదేళ్ళు అయింది. ఆయన ఇప్పటికీ శంకరయ్య “ నీ సుపుత్రుడు ” అంటూ దెప్పిపొడవడం మాత్రం మానలేదు.

తనకు ఏటైయేళ్ళుదాటినాయి. ఇంతవరకు భర్తనుంచి ఏనాడు ఎటువంటి ఆదరణ సానుభూతి పొందలేదు. భయపడుతూ భయపడుతూ నోరు విప్పకుండా రోజులు గడవటం మాత్రమే నేర్చుకుంది. ఒక్కొక్కసారి పెళ్ళి అన్న నెపంతో అత్తవారికి తాను బానిసగా అమ్ముడు పోయినట్లని విస్తుంది. మహిళా సంవత్సరం, మహిళా దశాబ్దం అని తరుచు వింటూ ఉంటుంది. తనజీవి తానికి మాత్రం ఏవిధంగాను మార్పులేదు.

పార్వతి పాతపత్రిక క్రింద పడవేసి భర్తకేసి చూసింది. అతను పేపరు ముఖం మీద కప్పుకుని నిద్రపోతున్నాడు. పార్వతి గడప మీద తం పెట్టుకుని పడుకుంది. నిద్రపోయి లేచేటప్పటికి ప్రొద్దువాయుతుంది. ఒక రోజు గడచిపోతుంది. మళ్ళా ఇంకొకరోజు వస్తుంది, మళ్ళా మామూలే. ఇది మారనిదాట. ఎప్పుడో మృత్యువు పిలుస్తుంది. అందాకా ముగింపులేని దాట. □

శ్రీమతి యమ్. స్వర్ణలత

వైస్ ఆఫ్ శ్రీ యమ్. జి. కె. మార్రి బి. ఇ; బి-62 వివేక్ విహార్, పాద్రా, ఢిల్లీ 110032.

గృహిణి. 21 సం॥ల వయసు. పుస్తకాలు, రేడియో, సంగీతం. స్నేహితులు - అంటే ఇష్టం. కొత్త కొత్త వంటలు నేర్చుకోవడం, చెప్పడం - ఇష్టం. కొత్త విషయాలు తెలుసుకోడంలో ఉత్సాహం చూపుతారు.

శ్రీమతి బి. రాధిక

శేరాఫ్ బి. జయరామ కోటిశ్వరరావు ఎమ్. ఏ; కాంగ్రెస్ ఆఫీసు ఎదుట; మరీసుపేట; తెనాలి.

వయసు 28 సం॥లు. గృహిణి. కలం స్నేహం చెయ్యడంలో ఉత్సాహం వున్నది. పుస్తకాలు చదవడం, మిషను మీద కుట్టుపని చెయ్యడం హాబీలు. మాంసాహార వంటకాలు బాగా చేస్తారు.

కుమారి ఆర్. కె. మినారాణి బి. ఎ (లిట్)

డాటర్ ఆఫ్ శ్రీ ఆర్. కె. మధవ్, అస్టాలిజర్, గిరి గార్డెన్స్, మచిలీపట్టణం.

20 సం॥లు వయసు. బాడ్మింటన్ మొదలైన ఆటల్లో ఉత్సాహం వున్నది. ఒకప్పుడు నాటకాల్లో కూడా నటించారు. స్టాంపులు, నాణాలు సేకరించడం ఇష్టం. చాలా నాణాలు సంపాదించారు. జ్యోతిషం, మాజిక్ చెయ్యడంలో ప్రవేశం వున్నది. పెళ్ళి చేసుకొని విదేశాల్లో వుండాలన్న అభిలాష. చిత్రలేఖనం, పోటోగ్రఫీ, రైఫిల్ షూటింగ్ లో కూడా ప్రవేశం వున్నది.

శ్రీమతి యమ్. లక్ష్మి

వెం 160, వర్మవెంట్ హౌసింగ్ కాలనీ, శ్రీహరి కోట - 524124. (వెల్లూరు జిల్లా)

వయసు 19 సం॥లు. గృహిణి. ప్లాస్టిక్ వైరులలో రకరకాల సంచులు అల్లడం, కూరగాయల

పెంపకం, ముగ్గులు సేకరించడం, పుస్తకాలు చదవడం-లలో ఉత్సాహం వున్నది.

శ్రీమతి విష్ణుల పార్వతి

బి/10 అరకు రోడ్ - 491153. (పాతేరు తాలూకా) విశాఖపట్నం జిల్లా.

గృహిణి. వయసు 35 సం॥లు. చిత్రలేఖనం, పోటోగ్రఫీలంటే ఉత్సాహం. బట్టల మీద పెయిం టింగ్స్ చెయ్యడం, ఎండ్రాయిడరీలు చెయ్యడంలో ఆసక్తి. సభలు, సమావేశాలకు వెళ్ళడంలో మంచి ఉత్సాహం.

కుమారి డి. రాధాలక్ష్మి

వైస్ ఆఫ్ శ్రీ పి. రామవేంద్రరావు బి. కామ్; 'శ్రీవివాహ్'; కోవల్లివారి వీధి, రామరావు పేట, కాకినాడ.

20 సం॥లు వయసు. గృహిణి. డ్రైవ్ రైటింగ్, హిందీ పరీక్షల్లో ఉత్తీర్ణులయ్యారు. తరచు దేవాలయాలకు వెళ్ళడం, దైవ దర్శనం చేసుకోడం ఇష్టం. పోటోలు తీయడం వచ్చును. పుస్తకాలు బాగా చదువుతారు.

శ్రీమతి పి. వి. రమణ

2-2-647/37 పెంట్రిల్ ఎక్స్ప్రెస్ కాలనీ, హైదరాబాద్-500013.

గృహిణి. 'స్కూల్ ఆఫ్ కరెస్పాండెన్స్ కోర్స్'లో విద్యార్థిని. 21 సం॥లు వయసు. కళల మీద, కళాకారుల మీదా అభిమానం. విదేశాలలో వున్న వారితోనూ, పర రాష్ట్రాల వారితోనూ స్నేహాన్ని కాంక్షిస్తున్నారు. “ స్నేహానికి, అదా మగా తేదారేడు, ఎటొచ్చి మంచి మనసు వుందాని ” అంటారు. తోటపని, స్టాంపుల సేకరణ, చిత్రలేఖనం-లలో ప్రవేశం వున్నది.

కుమారి కె. జయకుమారి

డాటర్ ఆఫ్ కె. ముత్యంరెడ్డి; కమల్ బాకీస్ రోడ్, నిర్మల్, ఆదిలాబాద్.

విద్యార్థిని. 18 సం॥లు వయసు. బి. యస్ సి చదువుచున్నారు. క్రిడారంగంలో ఆసక్తి ఎక్కువ. చాలా ఆటల్లో ప్రవేశం వున్నది. తోటపని, చిత్ర లేఖనం-లలో ప్రవేశం వున్నది. నినిమాలు చూడడం అంటే ఏ మాత్రం ఇష్టపడరు. “ స్నేహంలో అద, మగ తేదాలు చూడను ” అంటారు.

రక్తమనోహరము

“డాక్టర్”

‘అబ్బా! ఆయాసంగా ఉంది! ఏం బ్లడ్ ప్రెషర్ ఏమో!’ అని నలభై ఏళ్ళ అవిడ ఒకామె నిట్టూరుస్తుందనుకోండి. ఆమెలా నిట్టూర్చేవారు మరి ఎందరో ఉండవచ్చు. ఇంతకూ బ్లడ్ ప్రెషర్ (రక్తపుపోటు) అంటే ఏమిటి? అది ఎందుకు, ఎలా కలుగుతుంది? దాని వల్ల కలిగే కష్టనష్టాలు ఏమిటి?

ఆ మాటకు వస్తే అసలు రక్తం ఎప్పుడూ ఒత్తిడి (పోటు) కి గురయ్యే ఉంటుంది. అలా ఆ ఒత్తిడి లేకపోతే అది శరీరంలో ఒక భాగం నుంచి మరో భాగానికి ప్రవహించడం సాధ్యం కాదు. అలా రక్తం ప్రవహించకపోతే కణాలు దాహంతో కొట్టుకులాడి మరణిస్తాయి - అంటే ఆ వ్యక్తి మరణం పాలు కావడం జరుగుతుంది.

శరీరంలోని సిరలలోను, ధమనులలోను రక్తం ప్రవహిస్తూ ఉంటుంది. ప్రతి మానవ శరీరంలోనూ దాదాపు 60 వేల మైళ్ళ పొడవు గల సిరలూ, ధమనులూ ఉన్నాయని అంచనా! వాటిలో వాటంతట అవే ముడుచుకుపోవడానికి, వెద్దని కావడానికి అనువుగా ఉండే గోడలు ఉంటాయి. ఉదాహరణకు స్త్రీపునుంచి బయలుదేరిన బిడ్డను అందుకోడానికి పరిగెత్తినపుడూ - ఏదైనా ఉద్రేకం కలిగినప్పుడూ గుండె గబగబా కొట్టుకుంటుంది. అప్పుడు రక్తం సిరలలోకి, ధమనులలోకి త్వరత్వరగా నెట్ట బడుతుంది.

అలా జరిగినప్పుడు వాటిలో రక్తం ఒత్తిడి పెరిగి, వాటి గోడలు పెద్దవవుతాయి.

అయితే డాక్టర్లు రక్తపోటు (రక్తపు ఒత్తిడి) సమస్య గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు - వారు సూచించేది ఈ మామూలు ఒత్తిడిని కాదు. వారు రక్తపుపోటును కొలిచినప్పుడు వారు ఉపయోగించే పరికరాలలో పాదరసం ఉన్న ఎత్తును బట్టి-రక్తపుపోటు మామూలు కన్నా ఎక్కువగానూ, తక్కువగానూ ఉందంటూ ఉంటారు.

అయితే మామూలు రక్తపుపోటు ఎంత ఉండాలి? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం అంత తేలికయినది కాదు. రక్తపుపోటు ప్రతి వ్యక్తిలోనూ ఒక్కోరకంగా ఉంటుంది. పసివారి రక్తపుపోటు ముసలివారి రక్తపుపోటు కన్నా తక్కువ ఉంటుంది. నిద్రపోతున్నప్పుడు రక్తపుపోటు మామూలు కన్నా 20 శాతం తగ్గిపోతుంది. అదే ఉద్రేకంగా ఏదైనా పనిగానీ, వ్యాయామంగానీ చేస్తున్నప్పుడు 20 శాతం ఎక్కువవుతుంది.

ఈ పోటును రెండు సంఖ్యలద్వారా సూచిస్తుంటారు. ఒక సంఖ్య గుండె ముడుచుకుపోయి రక్తాన్ని రక్తనాళాలలోకి పంపుతున్నప్పటి ఒత్తిడినీ (దీన్ని సిస్టోలిక్ కొలత అంటారు), రెండవ సంఖ్య-గుండె మళ్ళీ ముడుచుకు పోవడానికి ముందు రక్తంతో నిండినప్పటి ఒత్తిడినీ (దీన్ని డయస్టోలిక్ కొలత అంటారు) సూచిస్తాయి. మామూలుగా ఆరోగ్యంగా ఉండే

యువతి రక్తపుపోటు సిస్టోలిక్ కొలత 120 మిల్లిమీటర్లు, డయస్టోలిక్ కొలత 80 మిల్లిమీటర్లు ఉంటాయి. అయితే వయస్సుతోపాటు రక్తపుపోటు కూడా పెరుగుతుంది కనుక డాక్టర్లు సిస్టోలిక్ కొలతతో బాటు 100 ఎక్కువైనా పరవాలేదంటారు. కాని డయస్టోలిక్ కొలత ఎక్కువ కాకూడదు. అలా అది ఎక్కువయినప్పుడు-ఆ వ్యక్తి ‘హైపర్ టెన్షన్’తో బాధ పడుతున్నట్టు నిర్ణయిస్తారు.

ధమనుల పరిస్థితిని బట్టికూడా రక్తపుపోటులో ఎక్కువ తక్కువలు ఏర్పడుతూ ఉంటాయి. కొందరిలో ధమనుల గోడలు గట్టిబడి రక్తపుపోటు ఎక్కువవుతుంది. కొన్ని సందర్భాల్లో ధమనుల గోడల్లో ఇతర పదార్థాలు చేరి అవి కురచబడుతాయి; అప్పుడుకూడా రక్తపుపోటు ఎక్కువవుతుంది. మూత్రపిండాలు కొన్ని హార్మోనులు తయారుచేస్తాయి. వాటిలో ఒక ముఖ్యమైన హార్మోను - రక్తనాళాల గోడలమీద ప్రత్యక్ష ప్రభావం చూపుతుంది. అలా అది ఆ గోడలు గట్టిపడేలా చూస్తుంది. శరీరంలో నీరు, ఉప్పు, రక్తం వంటివి విపరీతంగా తగ్గిపోయినప్పుడు మూత్రపిండాలు ఈ హార్మోనును అందుకు తగ్గట్టు తయారుచేస్తాయి.

రక్తపుపోటుతో బాధపడే వారి గుండె కొన్నాళ్ళకు దెబ్బతింటుంది. ఎప్పటికప్పుడు ఎక్కువ

రక్తాన్ని రక్తనాళాలలోకి పంపుతూ ఉండడంవల్ల గుండె కండరం గట్టిబడుతుంది. రక్తపుపోటు కలగడానికి ఏవైనా కారణాలుంటే—ఆ కారణాలు గుండెను కూడా బాధిస్తాయి. ఇరుకుగా తయారైన ధమనులు ఉంటే గుండెలోకి రక్తాన్ని పంపే ధమనులలో అడ్డు ఏర్పడి గుండెపోటు వచ్చే ప్రమాదం కూడా ఉంది. అయితే గుండె పోటు రావడానికి ఎక్కువ రక్తపుపోటు కారణం కాదు. కాని, ఆ జబ్బు లక్షణాలలో అది కూడా ఒకటే.

రక్తపుపోటు లావుగా ఉన్న వారంటే కాస్త అభిమానం చూపుతుంది. లావుగా ఉన్నవారి శరీరం అదనంగా ఉన్న కొవ్వును మొయ్యాలంటే గుండె, రక్తనాళాలు ఎక్కువగా పని చెయ్యాలి. అంతేత లావుగా ఉన్న వారికి రక్తపుపోటు వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువ. కొందరు స్త్రీలు గర్భనిరోధం కోసం మాత్రలు వాడినప్పుడు—వారి రక్తపుపోటు ఎక్కువవుతూ ఉంటుంది. ఇలా జరగడానికి కారణం ఇదమిత్థమని తెలియదు. బహుశా మూత్రపిండాలు ఉత్పత్తి చేసే హార్మోనులపై దాని ప్రభావం ఉండడం అందుకు కారణం కావచ్చు. గర్భనిరోధం కోసం మాత్ర వేసుకునేవారు తమకు రక్తపుపోటు వచ్చిందని అనుమానం కలిగితే గర్భనిరోధానికి మరేదైనా పద్ధతి అనుసరించడం మంచిది.

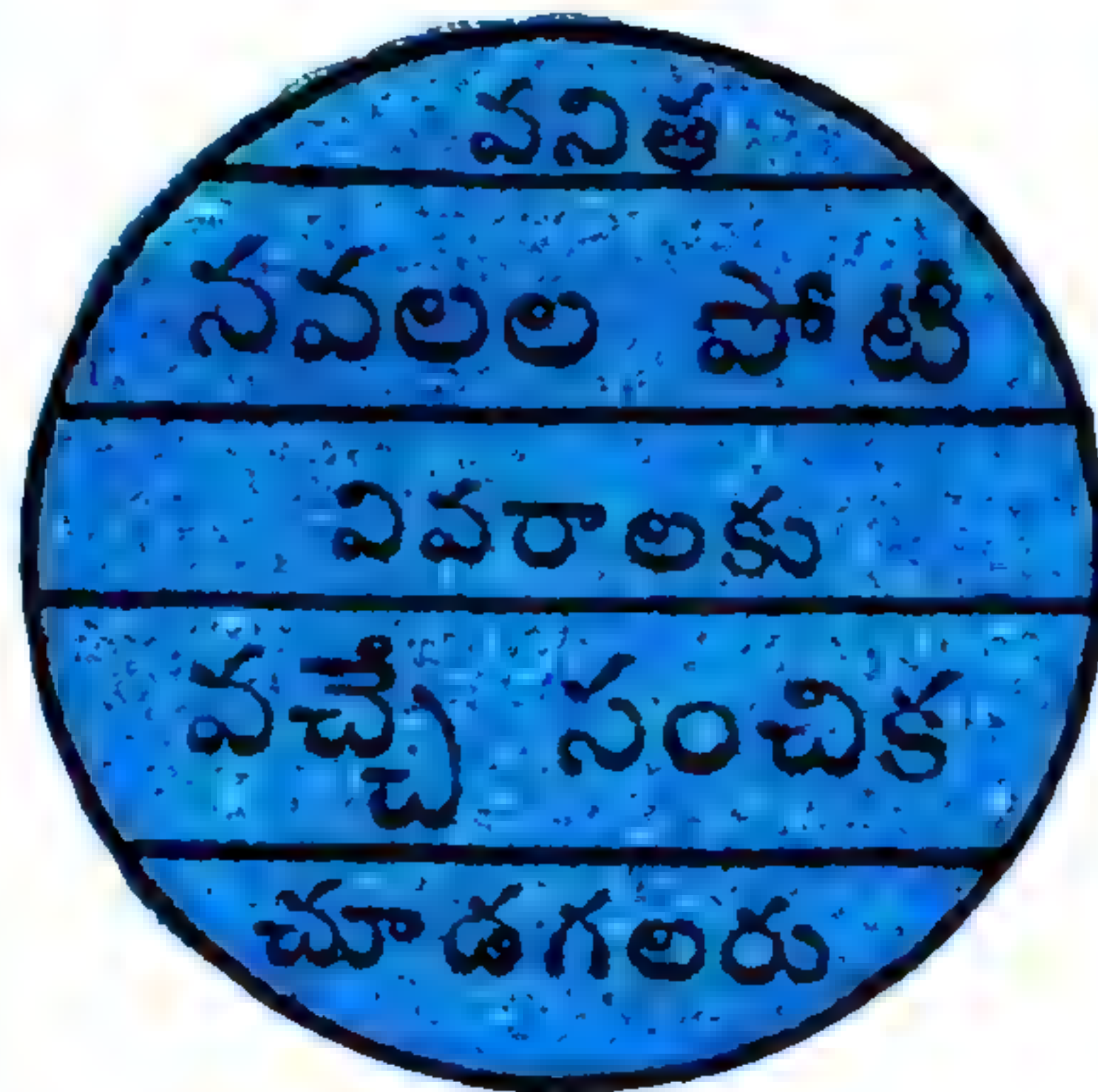
రక్తపుపోటువల్ల శరీరంలో కలిగే తక్కిన బాధలు ఏవి?

రక్తపుపోటు ఉన్నట్టుతెలిస్తే దాన్నే జబ్బుగా పరిగణించనక్కరలేదు. అది రాబోయే జబ్బుకు 'సూచన' వంటిదనుకోవచ్చు.

రక్తపుపోటువల్ల రక్త ప్రసరణ దెబ్బ తింటుంది కనుక—అలా మెదడు కూడా గుండెలా బాధకు గురికావచ్చు.

రక్తపుపోటుతో బాధపడుతున్న కొందరికి విపరీతమైన తలనొప్పి కూడా ఉంటుంది. అయితే రక్తపుపోటు ఉన్నవారందరికీ తలనొప్పి ఉండదని ఇటీవలే పరిశోధకులు నిర్ణయించారు.

రక్తపుపోటు—ధమనులకు సంబంధించిన సమస్యే అయితే కళ్ళ జబ్బులు కూడా రావచ్చును. రక్తపుపోటు ఉన్నవారు తమ చూపు మసకగా కనిపించడం వంటి బాధలు కలిగినప్పుడు వెంటనే డాక్టరును సంప్రదించడం మంచిది.

రక్తపుపోటు ఉన్నవారిలో చాలామందికి చెవుల్లో ఏదో మోత వినిపించడం, తల తిరుగు తున్నట్టు ఉండడం వంటివి జరుగుతాయి. చెవులకు రక్తం సరిగా అందకపోవడంవల్ల ఇలా జరుగుతుంది.

రక్తపుపోటు ఉన్నవారిలో కొందరి ముక్కుల నుంచి అడపాదడపా రక్తం కారిపోతుంటుంది. చాలామంది డాక్టర్లు ఇలా రక్తం కారడం మంచిదే అని అభిప్రాయపడుతుంటారు. రక్తం కారినప్పుడు శరీరంలోని రక్తం తగ్గుతుంది కనుక సిరలలో, ధమనులలో ఉండే రక్తం ఒత్తిడి తగ్గిపోతుందని వారి అభిప్రాయం. హైపర్ టెన్షన్ తో బాధ పడుతున్నవారి ముక్కులనుంచి ఇలా రక్తం కారడం ఎక్కువగా ఉంటుంది. ముక్కులోపలి పొరలోని రక్తనాళాలు రక్తం ఒత్తిడికి తట్టుకోలేక చిట్లడంవల్ల ఇలా జరుగుతుంది.

చాలామందికి ఒక సందేహం ఉంది—“రక్తపు పోటు చిన్న పిల్లలకు కూడా వస్తుందా? అది వంశానుగతంగా వచ్చే అవకాశం ఉందా?” అని. రక్తపుపోటు చిన్న పిల్లలకు కూడా రావచ్చు. పది పన్నెండేళ్ళ ప్రాయంలో ఉన్నవారిలో కూడా రక్తపుపోటు ఎక్కువగా ఉన్నవారు ఉండవచ్చు. ఆరోగ్యంగా ఉన్న పిల్లలలో కూడా రక్తపుపోటు కనిపిస్తుంది. అంతమాత్రాన అశ్రద్ధ చెయ్యక డాక్టరుకు చూపడం మంచిది. ఇకపోతే—రక్తపు పోటు వంశానుగతంగా రానక్కరలేదు. ఒకవేళ ఒక కుటుంబంలోని వారంతా భోజనప్రియులే అనుకోండి. అప్పుడు మాత్రం ఆ కుటుంబంలో

చాలామందికి రక్తపుపోటు వచ్చే అవకాశాలు ఉన్నాయా?

రక్తపుపోటును నివారించడానికి మార్గాలున్నాయా?

మూత్రపిండాలు జబ్బువల్లా, గర్భనిరోధం కోసం మాత్రలు వాడినందువల్లా రక్తపుపోటు వచ్చి ఉంటే ఆ రక్తపుపోటును నివారించవచ్చు. ధమనులు గట్టి పడడంవల్ల కలిగే రక్తపుపోటును నివారించడం కష్టం. కాకపోతే తగిన వైద్యం చెయ్యడం ద్వారా ఆ రక్తపుపోటును అదుపులో ఉంచవచ్చును. అదనపు బరువు తగ్గించుకోవడం వల్ల రక్తపుపోటును అదుపులో ఉంచవచ్చు. ఇందుకు భోజన విషయంలో కొన్ని నియమాలు పాటించడం అవసరం. క్రమమైన వ్యాయామం చెయ్యడంవల్ల కూడా రక్తపుపోటును కాస్త తగ్గించుకోవచ్చు. వ్యాయామం చెయ్యడంవల్ల శరీరంలోని కండరాలకు కొత్త శక్తికలిగి అలా రక్తనాళాల గోడల మీద మంచి ప్రభావం ఉంటుంది.

ప్రధానంగా ఆందోళన ఎక్కువైనప్పుడూ, చుట్టూ సమస్యలే ఎదురైనప్పుడూ భరించడం కష్టంగా ఉంటుంది. అటువంటి ఒత్తిడివల్ల రక్తపుపోటు ఎక్కువవుతుంది. బోలెడంత డబ్బు మదుపు పెట్టి వ్యాపారం చేస్తున్న వారిలోనూ, ఒంటరిగా జీవిస్తున్న వారిలోనూ—ఒత్తిడులవల్ల రక్తపుపోటు కలుగుతుంది. అటువంటివారు వీలైనంతవరకు తమ జీవితక్రమాన్ని మార్చుకుని వీలైనంత ఉత్సాహం తెచ్చుకోవడానికి తగ్గ ప్రయత్నాలు చేస్తే మంచిది.

కొవ్వు పదార్థాలు, కోలెస్టరాల్ తక్కువగా ఉన్న పదార్థాలు తినడంవల్ల రక్తపుపోటు అంతగా బాధించదని డాక్టర్లు అభిప్రాయం. హైపర్ టెన్షన్ తో బాధపడే కొందరికి ఉప్పు తక్కువగా ఉపయోగించడంవల్ల మేలు జరుగుతుంది. అయితే రక్తపుపోటుతో బాధపడే ప్రతి ఒకరికీ ఉప్పు తగ్గించడంవల్ల లాభం ఉండకపోవచ్చు. కనుక ఈ విషయమై డాక్టరును సలహా అడగడం సమంజసం.

రక్తపుపోటు ఉందని తెలిశాక—దాన్ని తలచుకుని బాధపడుతూ ఉండనక్కరలేదు. తగిన వైద్యం చేయించుకుంటే రక్తపుపోటుకు భయపడనక్కరలేదు. మందులవల్లకాక యోగభ్యాసాల వల్ల కూడా రక్తపుపోటును అరికట్టవచ్చు.

ఎన్ని రాజప్రతినిధుల వ్యవస్థ సమస్య ఎలావుంది?

— ఒక పరిశీలన

• [గత సంచిక నుండి]

ఒరిస్సాలో :

ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని 13 జిల్లాలలోనూ వరకట్నం ఏదో ఒక ముసుగుకింద కనిపిస్తుంది. ఇటీవల వరకట్న నిషేధకాసనం (ఒరిస్సా ఆమెండ్ మెంట్) రాష్ట్రపతి ఆమోదం పొందిన తర్వాత కట్నం ఇచ్చినా పుచ్చుకున్నా ఎవరూ బయట పొక్కడం లేదు. ఇప్పుడు - కట్నం తేలేదన్న నెపం మీద భార్యను ఏలుకోని భర్తకు జరిమానాగానీ, జైలుశిక్షగానీ లభించే అవకాశం ఉంది. కట్నం తీసుకున్న వ్యక్తికి ఇలాంటి శిక్షలు విధించడం 1981 నాటి వరకట్న కాసనంలోనే ఉంది.

ఈ రాష్ట్రంలో వరకట్న దురాచారం బాగా పాతుకుపోయి ఉంది. వరకట్న నిషేధం అమలులో ఉన్నా పెళ్ళిళ్ళలో పెద్ద మార్పు రాలేదు. బాగా ముందంజవేసిన కుటుంబాలలోని వారికి కూడా రిజిస్టర్ వివాహాల పట్ల సద్భావం లేదు.

కాకపోతే ఆదవిల్లను కన్న దురదృష్టవంతుడు వరుడికి కట్నంగా దబ్బే ఇవ్వనక్కరలేదు. ఏదో కారనీ, ప్రీజిడెరనీ, స్కూటరనీ యథాశక్తి కానుకలు ఇస్తే చాలు. వరుడికి అదే పదివేలు.

ఈ రాష్ట్రంలో మొత్తం జనాభాలో 2 శాతం మంది ముస్లింలు. అయినా వారిలో చాలా మంది నిరుపేదలే. కలిగినవారిలో కూడా కట్నం తీసుకునే ఆచారం లేదు; కానుకలు తీసుకునే ఆలవాటు మాత్రం చెడురు మదురుగా కనిపిస్తుంది.

రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆదివాసులకు వరకట్నం గురించి తెలియదు. ఇక్కడి సంతాలులలో మాత్రం వరుడివైపువారు చీరలు, డబ్బు ఇచ్చే

ఆచారం ఉన్నా వారు దాన్ని కట్నంగా పరిగణించరు.

పశ్చిమ బెంగాలులో :

పశ్చిమ బెంగాలులో కట్నం డబ్బుగాకాక కానుకలుగా ఉంటే మంచి దనుకునేవారు ఎక్కువగా కనిపిస్తారు. ఈ తత్వం బెంగలీ ముస్లింలలో కూడా కనిపిస్తుంది. 24 పరగణాలకు చెందిన ఒక ముస్లిం వరుని తండ్రి - కాలేజీలో చదువుకుంటున్న తన కొడుక్కు 15 వేల రూపాయల కట్నం ఇవ్వలేని ఆదవిల్లం తండ్రులను ఆసలు చూడడానికే ఒప్పుకోలేదట.

వరుడి తల్లిదండ్రులు తమకు కావలసిన వస్తువుల పట్టికను వధువు తల్లిదండ్రులకు రాసి ఇచ్చేవారట. అయితే చట్టానికి వేరని ఈ మధ్య ఏదీ రాతలో ఉంచుకోవడం లేదని ఒక సంఘ పేవిక అభిప్రాయం.

తక్కిన రాష్ట్రంలో ఉన్నట్టే ఇక్కడా పెద్ద ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నవారికి కట్నం నాలుగు రాళ్ళు ఎక్కువగా లభిస్తాయి. వరుడి తండ్రి పెద్ద వ్యాపారవేత్త అయితే వరకట్నం పెద్ద ఎత్తున ఉంటుంది. ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో గుమాస్తాగా పని చేస్తున్న యువకుడికన్నా బ్యాంకిలో గుమాస్తాగా పని చేసే ఆతనికి కట్నం ఎక్కువగా ఇస్తారు. అధిక భారత స్థాయిలో అధికారులుగా పని చేసే వారికి 'ఇంత' అని డబ్బు ఇవ్వరు; వారి హోదాకు తగ్గట్టు విలువగల బట్టలు, నగలు, తక్కిన సరంజామా ఇస్తారు.

గ్రామప్రాంతాలలో పొలంగిలం ఏమీలేని పేద యువకులు చేతి గడియారం, బంగారు ఉంగరం, నైకిర్ వంటి వాటిని కట్నంగా కోరుకుంటుంటారు. (చదువు సంధ్యా లేకపోయినా, గంట

ఎంత చెప్పలేకపోయినా వాచీ చేతికి ఉండాలిందే. ఆ వాచీ ఆదవిల్ల తండ్రి కొని పెట్టినదైతే మరీ మంచిది!) భూస్థితి ఉన్న కుటుంబాలలో అబ్బాయి చదువుబట్టి కట్నం ఇవ్వడం జరుగుతుంది. అయితే వధువు తండ్రి వరుడికి తప్పనిసరిగా ఒక ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో మాత్రం చదివించుకోవాలి.

నగరప్రాంతాలలోని మధ్యతరగతి కుటుంబాలలో వధువుకూ వరుడికీ కావలసిన సరంజామాను వధువు తండ్రి కొని పెట్టే పద్ధతి కనిపిస్తుంది. అలా వాచీలు, ఉంగరాలు, తక్కిన నగలు, వరువులు కొని పెడుతూ ఉంటారు. బాగా డబ్బున్నవారు అల్లుళ్ళకు ఇళ్లు, కార్లు, టెలివిజన్ పెట్టు కానుకలుగా ఇస్తుంటారు.

వివాహాలకు ఒక పరిమితమైన సంఖ్యగల అతిథులే రావాలనే అదుపు (గెస్ట్ కంట్రోల్ ఆర్డర్) ఉండడంవల్ల - పెళ్ళిళ్ళలో వ్యర్థంగా జరిగే ఖర్చు తగ్గింది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాతే పశ్చిమ బెంగాలులో వరకట్నం తీసుకోవడం పెచ్చు పెరిగిందని సాంఘిక శాస్త్రవేత్తలు అనుకుంటున్నారు. ఈ దురాచారం నశించాలంటే సాంఘిక చైతన్యం రావాలని వారి అభిప్రాయం. ఎన్నో కుటుంబాలను బలితీసుకున్న ఈ దురాచారానికి ప్రేమ వివాహాలలో ప్రసక్తి లేకపోవడం, ఆ వివాహాలు ఈ మధ్య బాగా ఎక్కువకావడం సంతోషం కలిగించే విషయాలు.

బీహార్ లో :

బాగా చదువుకున్నవారూ, అధునికంగా కనిపించేవారూ వరకట్నానికి బీహారులో ఆశ్రయం కలిగించినవారిలో ముఖ్యులు.

భూమిహార్లు, రాజపుత్రులు కనీసం 50 వేలు

ఖర్చు చెయ్యందే తమ అమ్మాయి పెళ్ళి సక్రమంగా అయినట్లు భావించారు. కాయస్థులు కట్నం—కానుకల రూపంలో అందితే చాలనుకుంటారు. భూమిహార్లు, రాజపుత్రులు కట్నం దబ్బుగానూ, కానుకలుగానూ కూడా ఉండాలని ఆశిస్తారు. కాయస్థులలో మాత్రం కట్నంతోబాటు కాస్త 'పెళ్ళి ఖర్చులు' కూడా వదువు తండ్రి నుంచి రాబట్టే అలవాటు ఉంది.

వరకట్న పితాచం హరిజనులను కూడా వదిలి పెట్టలేదు. రిక్నాలాగే మనిషి కూడా కట్నంగా ఏ నైకిలో, చేతి గడియారమో కావాలంటాడు.

ఇక్కడి ముస్లింల పెళ్ళిళ్ళలో కూడా వరకట్నం పెత్తనం చేస్తున్నది; వారిలో మధ్య తరగతి కుటుంబాలలో కాస్త మెరుగ్గా ఉన్నవాళ్ళు ఆదపిల్లల పెళ్ళిళ్ళకోసం కనీసం 20 నుంచి 40 వేలదాకా ఖర్చు పెట్టాలి.

“కట్నం ఎక్కువ ఇవ్వాలంటే కొడుకు పెళ్ళికి ఎక్కువ కట్నం తీసుకోవాలి. కొడుకులు లేనివారు, ఉన్నవారూ కూడా తప్పనిసరిగా కట్నం చెల్లించుకోవాలి కనుక, దబ్బులేనివాళ్ళు తప్పదారి పట్టాలి. అలాగే లంచగొండితనం పెరుగుతున్నది. వరకట్నం తీసుకోరాదని చట్టం ఉన్నా ఏ ఆదపిల్ల తండ్రి కాబోయే వియ్యంకులు కట్నం తీసుకున్నారని ఫిర్యాదు చెయ్యగలదు?” అన్నారు ఒక ఆదపిల్ల తండ్రి.

మహారాష్ట్రలో:

చదువుకుని లక్షణంగా ఉద్యోగం చేస్తున్న అమ్మాయి అయితే కట్నం తీసుకోకుండా పెళ్ళాడడానికి మహారాష్ట్ర యువకులు ఇష్టపడతారు. అలా శ్రీ విద్య పెరిగేకొద్దీ వరకట్న సమస్య మహారాష్ట్రలో తగ్గుముఖం పడుతూ ఉంది.

మహారాష్ట్రలో బ్రాహ్మణులు, కాయస్థులు, సరస్వతీ బ్రాహ్మణులు మొదలైన వారిలో వరకట్నం తీసుకునే ఆచారం ఎక్కువగా క్షయిస్తుంది. అల్ ఇండియా సర్వినెస్ లో ఉన్న వరుడికి 25 నుంచి 50 వేల కట్నం ఇచ్చే వారు ఉన్నారు. వరుడు ఏ డాక్టర్ అయితే 15 వేల కట్నం దాకా లభించే అవకాశం ఉంది. ఇటీవల కట్నం దబ్బుగా కాక నగల రూపంలో వసూలు చేసుకునే ఆచారం కనిపిస్తున్నది.

ఢిల్లీలో:

ఐ. ఏ. ఎస్. పరీక్ష వ్రాసిన తెలివిగల ఢిల్లీ యువతి ప్రశ్న: “ఐ. ఏ. ఎస్. పాసయిన

కొడుకు పెళ్ళికి లక్ష రూపాయల కట్నం అడిగే వారు ఇప్పుడు ఐ. ఏ. ఎస్. పాసయిన కోడలి కోసం లక్ష రూపాయలు కన్యాశుల్కం ఇవ్వగలరా?”

ఇలా ప్రశ్నించే యువకులు ఢిల్లీలో ఎందరో కనిపిస్తారు. తాము ఎంత చదువుకున్నా తమ వివాహాలకోసం తమ తల్లిదండ్రులు అప్పులుపాలు కావడం ఆ యువకులకు ఇష్టం లేదు. కాని యువకులలో ఇలాటి దోరణి కనిపించదు. పబ్లిక్ స్కూలులో చదువుకున్న ఒక విద్యార్థి “కట్నంతో నేను జీవితంలో స్థిరపడగలనని నా నమ్మకం. అసలు అమ్మాయి తల్లిదండ్రులు కట్నం ఇవ్వగల స్థితిలో ఉంటే-అది తీసుకుంటే తప్పేముంది!” అన్నాడు.

శ్రీలు ఆర్థికంగా పురుషులలో సమానస్థాయిని పొందితే తప్ప వరకట్నం నుంచి విమోచనం లేదని ఉద్యోగాలు చేస్తున్న కొందరు అమ్మాయిల అభిప్రాయం.

“శ్రీకి ఆర్థికమైన రక్షణ ఉపయోగించవలసిన వరకట్నం క్రమంగా పట్టపగ్గాలు లేకుండా విజృంభించడం ఎంతో విచారకరమని ఇక్కడి వని తల అభిప్రాయం. ప్రభుత్వం శ్రీలకు ఆర్థికమైన రక్షణ కల్పించడానికి తగ్గ శాసనం రూపొందించి దాన్ని కఠినంగా అమలు జరిపితే తప్ప ఈ సమస్య మాసిపోదు. ఈ సమస్య-ఈ నాడు ఈ దేశంలో శ్రీల ఆదమస్థితికి గుర్తు” అన్నారు కాలేజీ లెక్చరర్ గా పని చేస్తున్న ఒకామె.

పంజాబ్, హర్యానాలలో:

‘సస్యవిప్లవం’ చలవవల్లా, చిన్న తరహా పరిశ్రమల అందదందలవల్లా అతి త్వరగా ధనవంతులుగా మారిన కొందరు-తమ సంపదను తమ కుమార్తెల పెళ్ళిళ్ళలో ప్రదర్శిస్తున్నారు. అలా వారు చెప్పలేనంత కట్నం ఇచ్చి కూతుళ్ళు వివాహాలు ఘనంగా జరపడంవల్ల వారికి నష్టంలేక పోవచ్చు. కాని వారి ‘ఆదర్శం’ తక్కిన వర్గాలవారిమీద దెబ్బ తీస్తున్నది. కూతురి పెళ్ళి చేసి దికారులు కావడమో, పెళ్ళి చెయ్యక-ఆమెను కన్యగానే బతుకు గడవ మనడమో-రెండిల్లో ఏ ఒక్కటో నిర్ణయించుకోవలసిన బాధ ఎందరో తల్లిదండ్రులను వీడిస్తున్నది.

కోడలు చాలినంత కట్నం తేలేదని బాధించే ఆత్తలు ఎక్కువయ్యారు. అలాగే పెళ్ళయి పట్టుమని పదిరోజులు గడవకముందే ఆత్మహత్యల

పాలయిన అమాయక యువకులూ ఎక్కువయ్యారు. అంతేకాదు, కోరినంత కట్నం తీసుకు రాలేదని కొత్త కోడళ్ళను హత్యలు చేసిన ఆత్తలూ, మామలూ కూడా లేకపోలేదు.

వరకట్నం ఇంటే ఇవ్వాలని ఇక్కడ నియమం లేమిలేదు. వరకట్నం వధూవరుల కుటుంబాలను బట్టి అటూ ఇటూ ఉంటాయి. ధనవంతుల వివాహాలలో వరకట్నం సొమ్ముగానే ఇవ్వాలి. మధ్యతరగతి కుటుంబాలవారు కట్నం పేరిట కానుకలు చెల్లించుకుంటూ ఉన్నారు. ఇదివరలో నగలు, బట్టలు, ఇంటికి కావలసిన సరంజామా కట్నం కింద ఇస్తే సరిపోయేది. ఇటీవల కొంతకాలం నుంచి స్కూటర్లు, కార్లు, ఫ్రీజర్లు వంటి స్థానాలు ఆక్రమించాయి. అవీ ‘విదేశీ’ సరుకులైతే మంచిదట: “మీరు దబ్బు ఇచ్చుకోలేరా? అయితే ఇబ్బంది పడనక్కరలేదు. మావాడు అమెరికాలో చదువుకోవాలంటున్నాడు. ఆ ఖర్చులు భరించండి చాలు. మీ అమ్మాయి మా కోడలు కావడం ఎంతనేపు?” అనేవారూ లేకపోలేదు. అక్కడ, ఉద్యోగాలుచేసే యువకులను వరకట్నం బాధించదు. కాని వారు పెళ్ళయిన తర్వాత తప్పనిసరిగా ఉద్యోగాలు చెయ్యాలి.

పంజాబు, హర్యానాలలో ఇదివరలో వరకట్నం నిషేధ ప్రచారం జరిగినా పెద్ద ఫలితం కనబడలేదు. ఇప్పట్లో ప్రభుత్వం అందదందలలో అక్కడ వరకట్నానికి వ్యతిరేకంగా పెద్ద ఎత్తున సాగుతున్న ప్రచారంవల్ల మేలు జరగగలదని అక్కడి ప్రజల అభిప్రాయం.

జమ్ము, కాశ్మీర్ లలో:

జమ్ము కాశ్మీర్ లలో నగర ప్రాంతాలలో వరకట్నం దురాచారం పెచ్చు పెరిగిపోయింది. గ్రామ ప్రాంతాలు కూడా సుబిక్షంగానే ఉండడంతో—అక్కడా వరకట్నం తలెత్తుతూ ఉంది. ఈ రాష్ట్రంలో బాగా వెనుకబడ్డ ప్రాంతమైన లడఖ్ కు చెందిన ఒక గ్రామంలోని పెద్దమనిషి తన చదువుకున్న కుమార్తెను లడఖ్ లోని ప్రధాన పట్టణమైన లెహ్ లోని ఒక డాక్టరుకు ఇచ్చి పెళ్ళి చెయ్యడానికి లక్ష రూపాయల వరకట్నం ఇచ్చుకున్నాడట!

వదువు డాక్టర్, ఇంజనీర్, కాలేజీ లెక్చరర్ అయినా వరకట్నం చెల్లించక తప్పదు.

16 సంవత్సరాల క్రితం - ఈ రాష్ట్ర శాసన సభ వరకట్నం చట్టవిరుద్ధమని ప్రకటించింది. అప్పట్లో అది ఒక శాసనం కూడా రూపొందించింది. పెళ్ళయిన మూడేళ్ళ లోపల - వధువు కుటుంబం నుంచి వరుడు వెయ్యి రూపాయలదాకా కానుకలు తీసుకోవచ్చని ఆ శాసనం వీలు కల్పించింది.

అయితే ఆ శాసనాన్ని ఉల్లంఘించిన వారి గురించి ప్రభుత్వానికి తెలిసే వీలు అంతగా లేక పోయింది. ప్రస్తుతం షేక్ అబ్దుల్లా నాయకత్వాన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వరకట్న నిషేధాన్ని అమలుచేసే పటిష్టమైన శాసనం రూపొందిస్తున్నది.

హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో:

హిమాచల్ ప్రదేశ్ లో జరిగే వివాహాలలో వరకట్నానికి అంతగా ప్రాముఖ్యం లేదు. పట్టణాలలో మాత్రం వరకట్నం ఇచ్చే పద్ధతి కనిపిస్తుంది. అయితే ఈ వరకట్నం కూడా బలవంతాన వసూలు చేసుకునేది కాదు. వధువు తల్లిదండ్రులు తమ ఇష్టం వచ్చినంత కట్నం ఇస్తే చాలు.

వరకట్నం పద్ధతి - కొండ ప్రాంతాలలో, కోనలలో ఉండేవారిలోకన్న మైదాన ప్రాంతాలలో ఉన్న వారిలో ఎక్కువగా ఉందని ఆ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి డా॥ వై. ఎస్. పార్మర్ అభిప్రాయం.

దేశం మొత్తం మీద వరకట్నం ఇచ్చి పుచ్చుకోవడం తీరు తెన్నులు ఎలా ఉన్నాయో పరిశీలించాము.

కేంద్ర ప్రభుత్వం - కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వరకట్నం ఇవ్వడమూ, తీసుకోవడమూ చెయ్యకూడదని నిర్ణయించింది. ఇంతవరకు ఉన్న వరకట్న నిషేధ శాసనాలకు ఇది చక్కని చేర్పు.

వరకట్న నిషేధం కేవలం శాసనాల ద్వారానే కాక, ప్రజల సహాయ సహకారాలవల్లనే సాధ్యమవుతుంది. ప్రజలలో సాంఘిక చైతన్యం కలిగి ఈ సమస్య రూపు మాసిపోగలదనడానికి ఇటీవల వరకట్నానికి వ్యతిరేకంగా దేశంలో సాగుతున్న ఉద్యమాలే గుర్తు.

(ఆంగ్ల పత్రిక 'స్టేట్స్ మన్' లో వెలువడిన సర్వే ఆధారంగా)

గేయం

మగమంతా బొమ్మలం

మనమంతా బొమ్మలం

రంగురంగుల బొమ్మలం

మనరూపం -

ప్రకృతి అందాలకు ప్రతిరూపం

మన పెదవులు -

బంగారు వన్నెల లే చిగురాకులు

మన బుగ్గలు -

అరవిరిసిన రోజూ మొగ్గలు

మన చూపులే విరితూపులు

మన వంపులే జగతికి సాంపులు

మన పలుకులే రస గుళికలు

మన వలపులే నెత్తావులు

అయినా - చివరికి మనం బొమ్మలమే

సత్యం కోసం అమ్మబడ్డాం

ధర్మం కోసం త్యజించబడ్డాం

అనాది నుండి ఆడవాళ్ళం

పురుషుని చేతిలో ఆడవాళ్ళం

సేవ చేయాలి

వంట వండాలి

పురుషుడనే ప్రతిమాటకీ అవుననాలి

మన కళ్ళముందు అతడెన్ని చేసినా

అంగీకరించాలి

అందుకు భిన్నమయిందా

మన పని గోవిందా

ఎందుకంటే మనం బొమ్మలం

అతని చరణ దాసీలం

మనకూ మనసుంది -

కాని, దానికి విలువలేదు

స్వతంత్ర భావాలసలే లేవు

మనలోనూ వున్నారు -

కవయిత్రులు - కళాకారిణులు

నటీమణులు - వైద్య శిఖామణులు

ఇంకెందరో గొప్ప గొప్పవారలు

కాని, ఈ గౌరవానికి లేదు ఆర్థం

ఎందుకంటే

అన్ని చోట్ల వివాదాలు సృష్టిస్తాం

ఈర్ష్య అనే రోగంతో రూపాలే మార్చుకుంటాం

ఎదుటివారి ఉన్నతీని చూడలేం

సాటిప్రీతి సానూభూతి చూపలేం

అనురాగం చిందిస్తాం

అనుమానం రగిలిస్తాం

ఒక కంట పన్నీరు

మరొక కంట కన్నీరు

కురిపించే వారలం

ఎంత ఎంత బొమ్మలం

మురిసి పోతున్నాం -

అంతర్జాతీయ మహిళా యుగమని!

కాని....విడువలేక పోతున్నాం -

అంతరంగంలో దాగి ఉన్న అంతర భేదాన్ని

ఇంకా తీయలేక పోతున్నాం కొన్ని ముసుగులని

మనకు మనమే శత్రువులుగా మారుతున్నాం

కాని, ఎవరో మనకి అన్యాయం చేస్తున్నట్టు

మన ప్రగతికి అడ్డుతెర వేస్తున్నట్టు

ఉపన్యాసాలిస్తున్నాం

కథలు వ్రాస్తున్నాం

కవితలల్లుతున్నాం

అందుకే మనం బొమ్మలం

మనకు -

భూదేవికున్నంత ఓర్పుంది

ఆకాశమంత హృదయముంది

ఏ విషయానైనా అర్థం చేసుకునే విజ్ఞత ఉంది

అయినా -

గర్వాన్ని విడనాడి

విభేదాల్ని విస్మరించి

పరస్పర సహకారం,

సాహర్ద్య భావం పెంపొందించుకొననంతవరకూ

ఎన్ని శాసనాలు వచ్చినా,

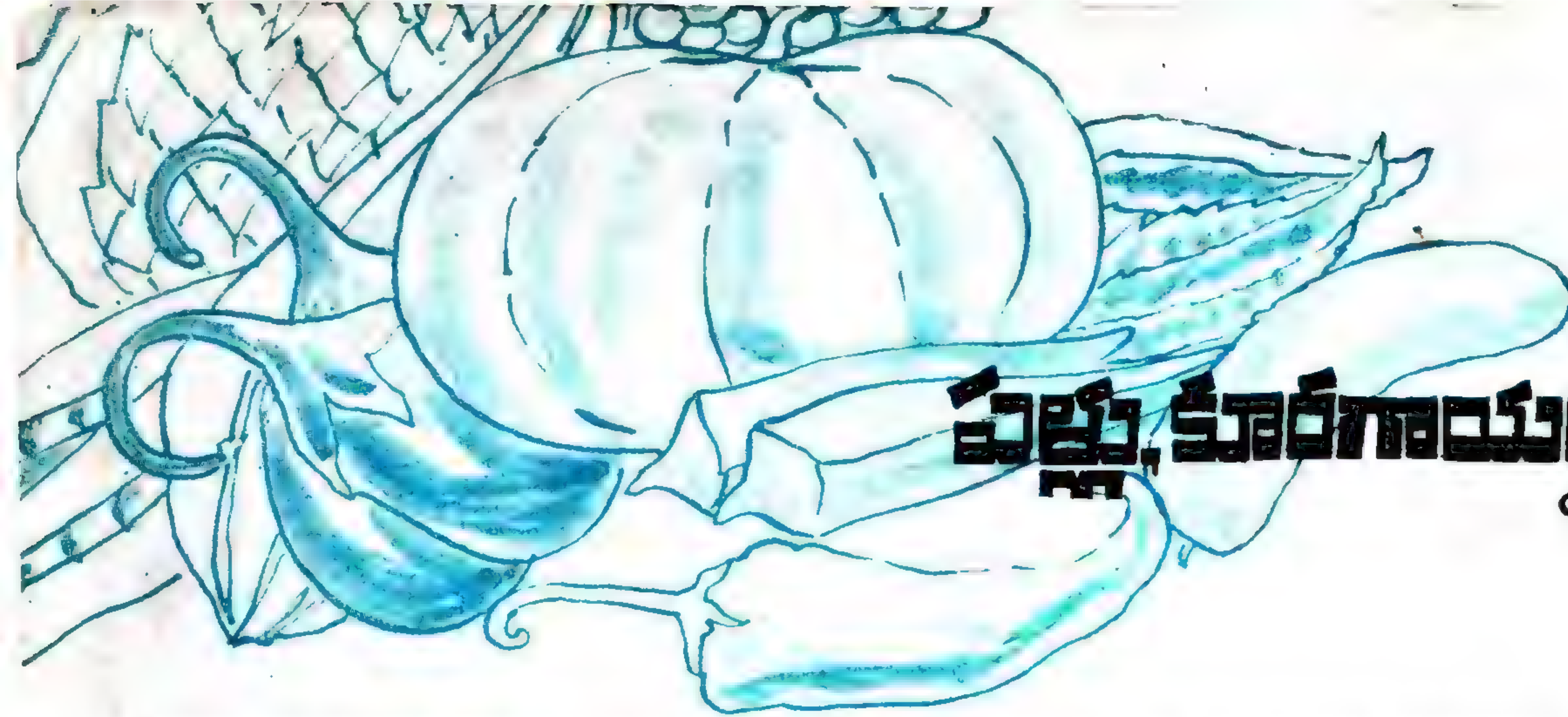
ఇంకెంత ప్రగతి సాధించినా

మనం బొమ్మలుగానే వుంటాం

బొమ్మలుగానే మరణిస్తాం

—కాద సరోజారాణి

పొట్ల కూరగాయల పెంపకం **లలిత కుమారి**

మీన పెరళ్లలో సులభంగా పెరిగే మరో మొక్క పచ్చిమిరప. ఇవి ఎక్కువ మొక్కలు వెయ్య వలసిన అవసరం కూడా లేదు. నాలుగైదు మొక్కలు నాటితే చాలు—ఏ పూటకు ఆపూట కాయల్ని తాజాగా కోస్తూ, వాడుకో వచ్చును. మామూలుగా విత్తనాలు వేస్తే పచ్చిమిరప మొక్కలు లేస్తాయి. లేచిన నెలరోజులకు వాటిని విడగొట్టి, అడుగున్నర దూరంలో ఒక్కొక్కటి చొప్పున పాతికేచాలు. విత్తనాలు వెయ్యడానికి జూలై—నెప్టెంబర్ : జనవరి, ఫిబ్రవరి మాసాలు అనుకూలమైనవి.

పెద్దపైకా మిరప : ఇవి పెద్దగా వంకాయ లంత వుంటాయి. 'బెంగళూరు మిరపకాయలు' అంటారు. అటే కారం వుండవు. చలికాలంలో ఇవి బాగా కాస్తాయి. విత్తనాలు వేళాక మొలకలు లేచిన తర్వాత, వాటిని విడగొట్టి అడుగున్నర దూరంలో నాటాలి. 3, 3½ మాసాలలో కాయడం ఆరంభిస్తుంది. మొక్క 3 అంగుళాలు పొడుగు ఎడగ్గానే, పై దాగంలో రెండు అంగుళం మొక్కను తుంచేస్తూ ఉంటే గుబురుగా ఎదుగుతుంది.

మామూలు మిరపకాయల్లోనే సన్నగా ఉండే రకం ఉన్నాయి. వీటిని తొట్టెల్లో వేసినా చాలు సంవత్సరం పొడుగునా బాగా కాస్తుంది.

పొట్ల : సాధారణంగా ప్రతివారూ ఇళ్ళలో పొట్ల కాయ వేస్తారు. సంవత్సరం పొడు గునా పొట్లకాయ కాస్తుంది. అయితే, ఆగస్టు—నెప్టెంబర్ : జనవరి, ఫిబ్రవరి మధ్య కాలంలో విత్తనాలు నాటాలి. ఒక గోతిలో ఐదేసి విత్తనాలు చొప్పున వెయ్యాలి. మొక్క లేస్తూ ఉండగా,

రెండు ఐకెట్ల ఎరువు వేసి, మొక్కల్ని పందిరివేసి పైకి ఎక్కించాలి. పొట్లపాడు మూడు నెలల్లో కాపు కొస్తుంది. వరానికో రెండువారలకో నీళ్ళ ఎరువు పోస్తూ ఉంటే కాపు చాలా బావుంటుంది. పొట్లకాయలు ఎడగడం ప్రారంభించి నప్పుడు, కాయ క్రింద, చిన్న ఐరువు కడితే, కాయ నిటారుగా వస్తుంది. లేకపోతే ముడుచుకు పోతుంది.

కాకర : పొట్లపాడుకు వేసినట్టే విత్తనాలు అవీ వెయ్యాలి. సాధారణంగా వానాకాలంలో పొడుగురకం కాకర బాగా కాస్తుంది. (పందిరి ఉండాలి) ఎండాకాలంలో కూడా కాపు ఉంటుంది, జనవరి మార్చి మాసాల మధ్య విత్తనాలు నాటాలి. పొట్టికాకర అయితే మాత్రం, నేలమీదనే పాకించాలి.

బీర : ఇదికూడా పందిరిమీదనే బాగాకాస్తుంది. బాగా ఎరువులు వేస్తే 10 నుంచి 18 అంగుళాల వరకూ కాయ పెరుగుతుంది. సంవత్సరంలో ఎప్పుడైనా బీరవిత్తనాలు వెయ్యవచ్చును. కాని—జూలై—నెప్టెంబర్ : జనవరి—మార్చి మాసాల మధ్య కాలం బాగా అనువైన కాలం.

ఉల్లి : ఉల్లిలో 'బళ్ళారి ఉల్లి'కి మంచి ప్రసిద్ధి. నెప్టెంబర్ — డి సెం బర్ మాసాల మధ్య విత్తనాలు వెయ్యాలి. మొలకలు లేచిన తర్వాత, అడుగు దూరంలో ఒక్కొక్క మొక్క చొప్పున నాటాలి. అన్నిటిలాగా ఈ విత్తనాలు మొలకెత్తడం తొందరగా జరగదు. వీటిని ఎక్కువ రోతులో నాటకూడదు. నీళ్ళ ఎరువు పోస్తూ ఉండాలి. చిన్నచిన్న ఉల్లిపాయల్ని కూడా నాట వచ్చును. — మొలకెత్తుతాయి. ఇందులో తెల్లటి రకం ఒకటుంది. ఇది చాలా రుచిగా ఉంటుంది.

ఇది. చల్లగాఉన్న కాలంలోనే కాస్తుంది. ఆగస్ట్—డిసెంబర్ దీనికి అనువైన కాలం.

గుమ్మడి : ఇళ్ళలో గుమ్మడి (తియ్యగుమ్మడి) పాడు కూడా బాగా వస్తుంది. మూడునెలల్లో నీర్ల మవుతుంది. ఎండాకాలంలో కాస్తుంది. పాడు నేలమీదనే పాకుతుంది. బాగా ఎరువులు వేసిన నేలలో విత్తులు నాటాలి. వేళ్ళదగ్గర ఎప్పుడూ తడిగా ఉండేటట్టు చూడాలి. కాని, నీరు ఎక్కువగా నిలవ ఉండనివ్వకూడదు.

బూరీద గుమ్మడి : పైన చెప్పిన విధానాలే దీనికి అన్వయిస్తాయి. జూలై — నెప్టెంబర్ : జనవరి—మార్చి నెలల మధ్య విత్తనాలు వెయ్యొచ్చు. ఈ పాడును సాధారణంగా ఇంటిపైకి ఎక్కిస్తారు.

పురుగులూ వ్యాదులూ

మనం ఎంత చేసినా, మొక్కలకి కాయలకి పురుగు పడుతూనే ఉంటుంది : ఏవేవో వ్యాదులు వస్తూనే ఉంటాయి. అయితే, మరి కొంత శ్రద్ధ చూపారంటే—వీటిని సులభంగా నివారించవచ్చును.

పురుగు పట్టకుండా వుండడానికి, పురుగును తొలగించడానికి మార్కెట్లో చాలా మందులున్నాయి. మొక్క ఎదిగే విధానం, దానికి పడుతున్న తెగులుఇలాంటివి వ్యవసాయ కేంద్రాల్లో చెబుతే, తగిన మందులు ఇచ్చి, వాడే విధానాలు వివరిస్తారు.

సాధారణంగా పట్టే—పురుగులకు ఏం చెయ్యాలో తెలుసుకుందాం.

చిక్కుడు : చిక్కుడు ఆకులకి, కాయలకి కూడా పురుగు పడుతుంది. ఈ పురుగు మొత్తం పాడును నాశనం చెయ్యగలదు. బిహెచ్ సి (10 శాతం) పొడిని జల్లితే. ఈ పురుగు నశిస్తుంది.

[మొక్కలు (పువ్వులు, కాయలు, మొదలైన పలురకాల) పెంపకం మీద పాఠకులకు ఎలాటి అనుమానాలున్నా అడిగితే. లలితకుమారి 'వనిత' ద్వారా నివృత్తి చేస్తారు; సలహాలూ ఇస్తారు. ఉత్సాహం వున్న పాఠకులు, తమ సందేహాలను కార్డుల మీద రాసి, లలితకుమారి — కేరాఫ్ వనిత, చందమామ బిల్డింగ్స్ మద్రాసు 26 చిరు నామాకు పంపవచ్చును. వ. సం]

వైసీపీకి
కాల్పు బీరాలు

చుక్కలు, అందమైన తెల్లటి అంచు కనిపించగా,
ఎడమవైపున ఉన్న స్త్రీ ధరించిన 'కావేరి' అనే
చీరె మీద కొద్దిగా నలుపు, కొద్దిగా 'క్రీమ్'
రంగు కలగలిసి తమాషాగా కనిపిస్తు
న్నాయి. ఈ చీరెలు మద్రాసు
లోని 'ఊర్వశి'లో లభిస్తాయి.
ఈ 'ఊర్వశి' చీరెలు ఆ సంస్థతో
సంబంధంగల 'ఆశ్రమ పాలి'
సంస్థలో రూపొందాయి.
వీటిని సవితా రాధాకృష్ణ
డిజైన్ చేశారు.

మీర బెడరలేదు; నిశ్చలంగా అతడి వదనం లోనికి చూస్తూ అన్నది : “గుర్తు తెచ్చుకోండి- వివాహ నిర్ణయం రోజున నేను తులసి కోట వద్ద నిలబడి వుండగా మీరు వచ్చి అడిగారు ‘ఈ వివాహం నీ కిష్టమేనా’ అని. అంగీకారం తెలిపే ముందు నా వివరాలు వివరించబోయాను నేను. ‘అవన్నీ మీ బాబయ్యగారు చెప్పారు’ అన్నారు మీరు.”

“అవుణెయ్యి ఈ పురాణమంతా!” అసహనంగా అరిచాడు నరహరి.

“పురాణం కాదు; నా తప్పే మీ రేని యదార్థం. బాబయ్యగారు మీకు అన్నీ చెప్పేకారనుకున్నాను — మీ మాటలను బట్టి. నా వెనుక నున్న ఆ నిగ్గుమాలిన చరిత్ర విని కూడా నన్ను చేపట్టుతూన్న విశాలహృదయులనుకొని మురిసి పోయాను. కానీ....వివాహానంతరం మీ వెంట వచ్చేముందు మాత్రమే నాకు నిజం తెలిసింది మీకు యదార్థం తెలియదని.... ‘నీ తలిదండ్రుల సంగతేమీ అతడికి తెలియదు. నువ్వు కూడా అవన్నీ మరచిపోయి హాయిగా బ్రతుకు తల్లి. అతడివద్దగానీ నీ ఆత్మవారింటగానీ ఆ విషయాలు ఎత్తవద్దు’ అన్నారు అమ్మా బాబయ్యగార్లు.

“నేను నిర్భాంత పోయాను; ఏడిచాను; మిమ్మల్ని మోసం చేశాను నిజం దాచి.

“‘నేను మోసం చేయగలవాడినేనా మీరా; నరహరి నా కసలు చెప్పే అవకాశమే ఈయ రేదు. ‘మీర నాకు ముఖ్యం; అంతే’ అన్నారు. ఎంత గొప్పహృదయమో చూడు. అంతటి ఉన్నత హృదయం గనుకనే అంతటి మంచి కథలు వ్రాస్తాడు. ఎన్నోరకాల వ్యక్తులను చూస్తూ హృదయ పరిపక్వత పొందివున్నాడు. నీ వేమీ శంకలు పెట్టుకోవద్దు. గతమంతా మరచిపో!’ అన్నారు బాబయ్యగారు.”

“ఓ!” చివ్వున తలెత్తాడు నరహరి: “చక్కటి కథనమే వినిపించావ్! ఎంతైనా తేగుదువు!”

“నేను కథకురాలిని కాను. మీకు నిజం చెప్తున్నాను.”

“నిజం, నిజం నిజం!” కోపంగా ఒక్కో పదమే నొక్కినొక్కి పలికాడు నరహరి: “ఏమిటి నిజం? ‘మీర నా తమ్ముడి కూతురు!’ అని స్పష్టంగా చెప్పాడు ముసలాయన. దీనికేమంటావ్? ఇది నిజమేనా? అంత విరాగిలాగా వుంటా పూజలూ

పునస్కారాలూ చేసే వ్యక్తి ఇంతటి అబద్ధాలూ. మోసాలూ చేయగలడని కలలో కూడా అనుకో లేక పోయాను.”

మందస్వరంతో జవాబిచ్చింది మీర: “వేహి తుడు దర్శం ప్రకారం సోదరుడే బాబాడు. ఆ ఉద్దేశంతో ఆలా చెప్పారేమో?”

“కట్టిపెట్టు నీ దర్శనన్నాలూ, నీలి కాస్తాలూ... ఇంకా నిగ్గులేక మాట్లాడున్నావ్” ఉరిమినట్టే ఫెకఫెక మన్నది అతడి స్వరం. “ఇంతటి వీచచరిత్ర వున్నది గనుకనే ఎప్పుడూ ఆలా బెడరిపోతూ మూగగా మసలుకొనేదానవ్. నేనెన్ని సార్లడిగినా అమాయకత నటించావ్!”

సమాధానం చెప్పలేని మీర నిర్భాంతపోతూ చూడసాగింది.

“నా వద్ద లోకమే తెలియని ముగ్ధలాగా నటించుతూ, అటు నా వెనుక—తల్లిని రహస్యంగా కలుసుకుంటున్నావ్. టాక్సీలను స్వంతంగా నీలి

43

44

45

మీరా తల్లిని గురించి తన కుటుంబ నభ్యులు విసరీతంగా వ్యాఖ్యానాలు చేయడం, తనతో భార్య ఆ విషయాలను ప్రస్తావించకపోవడం నరహరికి అగ్రహవేళలను కలిగించాయి. మీరా దుఃఖాన్ని లెక్కచేయకుండా—అమెను హాస్పిటల్లో అవమానపరచి ఇంటికి తీసుకు వచ్చాడు నరహరి. తల్లి మరణంతో మీరాలో నిర్లిప్తత ఆవరించింది. కల్పకం వీలునామా ప్రకారం అమె ఆస్తులన్నీ మీరాకు సంప్రాప్త మయ్యాయి.

ఏ మాలిన్యమూ లేకుంటే నీ తల్లి గురించి నా కెందుకు చెప్పలేదు? నన్ను బయటకు పోవచ్చి చాటుమాటుగా కలుసుకోవలసిన అగత్యమేమిటి ఏ లొసుగూ లేకుంటే?”

అతడినే చూస్తూ నిదానంగా జవాబిచ్చింది మీర:

ఏంచుకొని ఒంటరిగా తిరగగల నేర్పరివైనావ్. ఎంతటి జాణవు!”

తాను ఏమన్నా అతడి అగ్రహం అధికం బాటూన్నందువల్ల మీర మౌనం దాల్చింది.

“మాట్లాడవేం? నీ మనస్సులో—నీ పుట్టుకలో

“అది ఒకటి రెండు మాటలతో చెప్పగల చిన్న విషయం కాదు. అందుకే సమయం కోసం చూస్తున్నాను. భగవత్పాక్షిగా నా మనస్సులో ఏ మారిన్యమూ లేదు.”

“పాపాలను కప్పకోవడానికి భగవంతు దొకడు!” అసహ్యించుకుంటూ అన్నాడు నరహరి.

“మీరు ఊరినుండి వస్తూనే కోసంగా వచ్చారు: అందుకు తోడు కార్యాయనక్క అదృశ్యం ఒకటి. రజని గొడవ సరేసరి....ఇంకా మీ మనస్సు పాడుచెయ్యగల విషయాలు యిక ఏమని చెప్పను?”

“ఔనాను.” నరహరి గొంతులో హేళన ధ్వనించింది. కోపాన్ని అతి ప్రయాసతో నిగ్ర

హించుకుంటూన్నట్లుగా అటు యిటు వదల్లు చేయ సాగాడు: “ఊరి నుండి వస్తూనే కోసంగా ఎందు కొచ్చానో తెలుసా? నీ విచ్చలవిడి విహారాలన్నీ ఊళ్ళో అడుగిడుతూండగానే తెలిసిపోయాయి.”

“.....”

“అర్థం కాలేదా? ‘నా భార్య చాలా ఉత్తము రాలు. మంచి చెడులు తెలిసిన యిల్లాలు’ అని విప్రవీగాను. కానీ నువ్వు తనలాంటి వీచవు దానవేననీ, తనకూ నాకూ తేడాయే లేదనీ ఒక అరమురాలు చెప్పుదెబ్బ కొట్టినట్లు చెప్పి నా కళ్ళు తెరిచింది.”

“ఎవరది?” చివ్వున తలెత్తుతూ తోషంగా అడిగింది మీర.

“ఎవరైతే ఏం? నిజమే కదా?”

“ఇంతకూ ఎవరామె?” మీర కంఠస్వరం ఆమెకే దిగ్గరగా వినవచ్చింది.

“.....”

“మీరు చెప్పకున్నా నాకు తెలుసు—నేను పెళ్ళైవచ్చిన నాటి నుండి నన్ను చూచి క్రుళ్ళి పోతున్న ఆపురుగు కమ్మరి—లేదా ఆమె స్నేహితు రాలు రజని!”

“నువ్వు ఆలాంటి పురుగు సంతానానివే కదా?” కుపితుడైపోతూ అడిగాడు నరహరి: “కల్పకం అనేది ఎవతో, ఎంత వీచంగా బ్రతికిందో ఈ నగరంలో అందరికీ తెలుసు.”

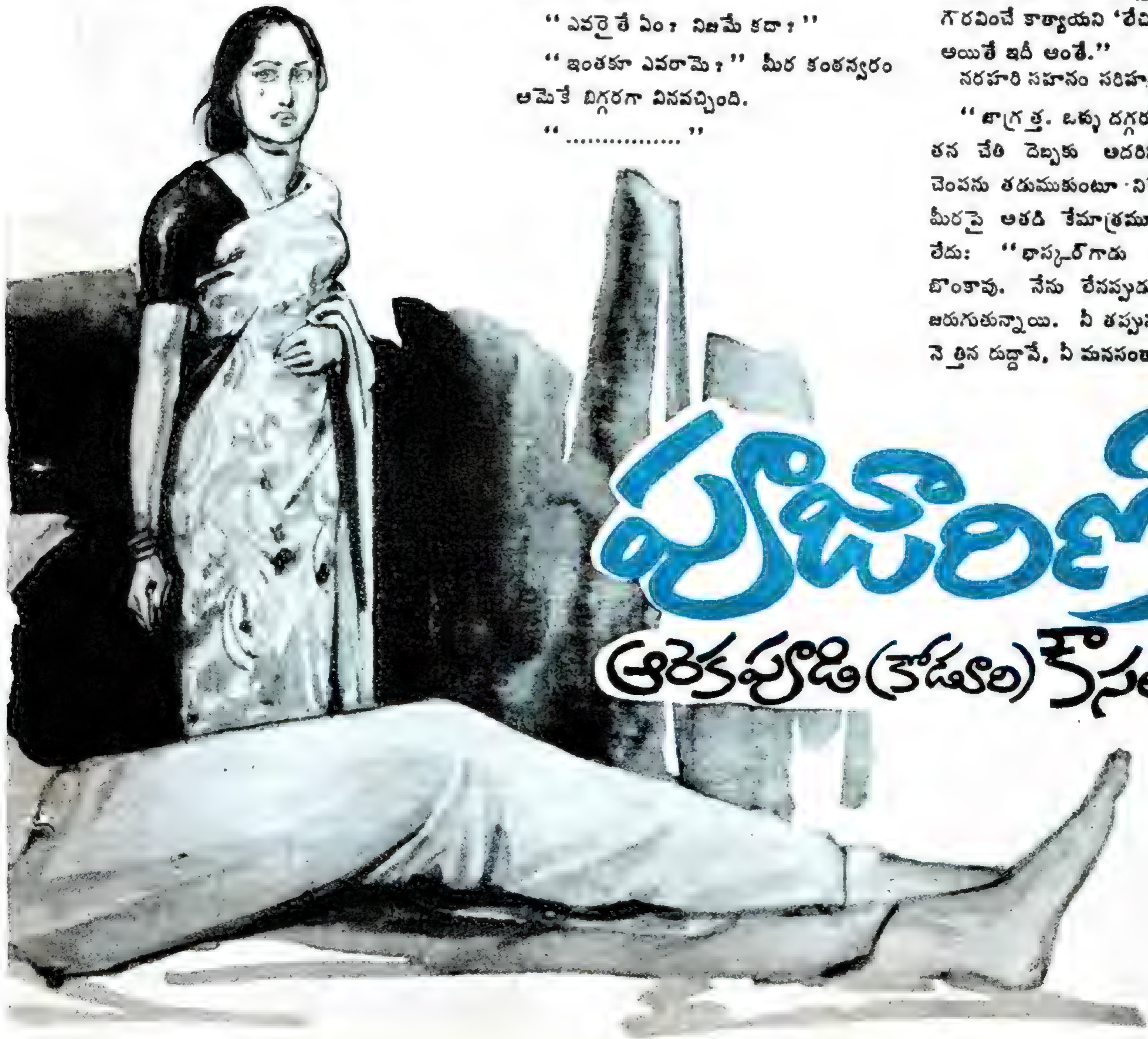
తన తల్లిని గురించిన ఈ నింద విన్న మీర వివళ అయింది. బాదాగ్నితో ప్రజ్వరిల్లుతున్న ఆమె మాట్లాడకుండా మిన్నకుండలేక పోయింది. “నా తల్లి పురుగో పూజాపుష్పమో అల్పులందరికీ ఎలా తెలుస్తుంది? మీరు అంతగా గౌరవించే కార్యాయని ‘లేచిపోయినదీ’ ‘పురుగు’ అయితే ఇదీ అంతే.”

నరహరి సహనం సరిహద్దుల నడిగమించింది.

“జాగ్రత్త. ఒక్క దగ్గర పెట్టుకు మాట్లాడు!” తన చేతి దెబ్బకు అదరిపోయి కందిపోయిన చెంపను తడుముకుంటూ నివ్వెరపోయి నిలబడిన మీరపై అతడి కేమాత్రమూ ప్రసన్నత కలుగ లేదు: “భాస్కర్ గాడు ఎవడో తెలియదని బొంకావు. నేను లేనప్పుడు వాడి రాకపోకలు జరుగుతున్నాయి. నీ తప్పును అందంగా రజని నెత్తిన దుద్దానే, నీ మనసంతా మారిన్యమే, చీ!”

ప్రజలబిల్లి

ఆరెకప్పుడి (కొడూరి) కౌసల్యదేవి

చీత్కారం చేస్తూ వెళ్ళిపోయాడు నరహరి.

“నేను లేనప్పుడు ఎవ్వరొచ్చినా సరే లోపలికి రాసియకు! గేటు తాళం వేసి వుంచు. ఎవ్వరు తెమ్మన్నా నీవు టాక్సీలవీ లేనవసరం లేదు.” నరహరి దర్వాన్తో చెప్పటం స్పష్టంగా విన్నది మీర.

46

“వీరు ఒట్టి మనుషులు కూడా కాదమ్మా, అలా పస్తులు పడుకోరాదు! లేచి అన్నం తినండి.”

“అబ్బ, విసిగించకు మల్లీ, నాకాకలి లేదు.”

“ఎందుకుండదు తల్లీ? రెండు రోజులుగా అయ్యే యింటికి రాలేదని మీ బెంగ - మొగ మా రాజుకేముంది? ఎక్కడైనా తింటారు. ఎలాగైనా గడిపేస్తారు రోజు.”

“వద్దు మల్లీ, ఆకలి వుంటే నేను తిననూ?”

“ఆకలి మీకు కాకున్నా మీ కడుపులో బిడ్డకు బతుంది తల్లీ! కనీసం ఆ బిడ్డకు యింత అన్నం పెట్టండి.”

ఎలాగైతే-మల్లి జలవంతం మీద లేచి, ఎలాగో ఎంగిలి పడింది మీర.

రెండు రోజులుగా గది వదలి రానందున, అభోజనంగా వున్నందునా విపరీతమైన నీరసం ఆవరించింది ఆమెలో. అందుకు తోడు మానసిక వేదన.

కర్తవ్యం స్ఫురించక, రకరకాల మెలికలు తిరుగుతూన్న తన జీవితం గురించి దురపిల్లుతూ ఆవరణలో పూల మొక్కల నడుమ కూర్చున్న మీర కొంత నేపటికి ఎవరివో మాటలు వినరావడంతో తలెత్తి చూచింది.

“చిన్న బాబు లేడా?” అని దర్వాన్ను అడుగుతున్నాడు నరహరి పెద్దన్న రాజు.

“లేదు.”

“గేటు తియ్యి, కొంచెంపనుంది. అమ్మగారితో మాట్లాడాలి.”

ఎవరినీ రాసియవద్దని నరహరి ఆదేశం. కానీ వచ్చిన వ్యక్తి స్వయంగా నరహరికి అన్నం ఎదురుగానే లాన్లో కూర్చున్న మీర అంతా చూస్తూన్నది. దర్వాన్కు ఏం చేయాలో తోచక ఖంగారు పుట్టింది.

“అరే! గేటు తీయవేంరా?” గదిమాడు రాజు.

దర్వాన్కు గేటు తెరువక తప్ప లేదు.

రాజు తిన్నగా మీర వద్దకు వెళ్ళి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు. అదివరలో ఎప్పుడూ ఎన్నడూ అంత సమీపంగా రావడం కానీ, తనతో మాట్లాడటం కానీ చేయలేదు రాజు, శంకరమూ. అందుకే - మీర కొంచెం గాభరాగా లేచి నిలబడింది-రాజు వెకిలి నవ్వు చూపూ ఏమిటో అర్థం కాక.

“కూర్చో, నిలబడ్డావెందుకూ?” వెకిలిగా నవ్వుతున్నాడు. ఆ మాట ఏమిటో. అసహ్య కరంగా వినవస్తోంది. ఆ ఏకవచన సంబోధన మీరకు చికాకుగా వున్నది.

మీర అలాగే మాట్లాడకుండా చూస్తోంది.

“వాడు లేడా యింటి దగ్గర?”

“లేదు,” ముక్తసరిగా అన్నది మీర.

“పద, లోపల మాట్లాడుకుందాం.”

“ఏమిటి?” తీవ్రంగా అడిగింది.

“భయం లేదులే. వాడింటికే రావటం లేదటగా? స్టూడియోలోనే వుంటున్నాడట...”

“అయితే...ఎందుకు మీకి వివరాలన్నీ?”

“ఏం లేదూ, పాపం ఒక్కటికి తోచటం లేదేమోనని వచ్చాను.”

నివ్వేరపోయి చూడసాగింది మీర ఈ ప్రలాపన విసి: ‘కొంపదీసి తాగి వున్నాడా ఏం?’

“అయితే నువ్వు కల్చకం కూతురివా? మా వాడికి నీకూ ఎక్కడ స్నేహం? ఎవరు కుదిర్చారేమిటి?”

అదే క్షణంలో బయట కారు ఆగడమూ, నరహరి లోపలికి వస్తూండడమూ చూచి రాజు ముఖ కవళికలు మారిపోయాయి.

“వచ్చావా? ఇప్పుడే వచ్చాను. నువ్వు ఇంటికి రావటం లేదంటోంది మరదలు!” అతి ఆప్యాయంగా నమ్రతగా మాట్లాడుతున్నాడు తమ్ముడితో. అంతకు ముందు క్షణం వరకూ వున్న వెకిలితనం ఇప్పుడా మొహంలో వెదికినా కన్పించటం లేదు.

“ఏమిటి నాతో పని?” నరహరి అడిగాడు.

“కొంచెం డబ్బు కావాలి, ఓ రెండొందలు....” ననుగుతూ చేయి చాచాడు.

మాట్లాడకుండా డబ్బు తీసి యిచ్చాడు నరహరి.

మీర వైపు కన్నెత్తి కూడా చూడలేదు.

రాజు వెళ్ళిపోయాడు.

తన గది లోనికి వెళ్ళిపోతూన్న నరహరిని వెన్నంటి నడచింది మీర. “రెండురోజులుగా యింటికి రాలేదేం?” సరళంగానే అడిగింది.

జవాబు లేదు.

“నాపై కోపం పోలేదా?” అతడి వెనుక నిలబడింది. అతడిలో చలనం లేదు. వంగి బూట్లు విప్పుకోసాగాడు. ఈసారి అతడి కలి ముఖంగా నిలబడింది. “భోజనానికి లేవండి.”

ఇందుకూ జవాబు లేదు.

మీర రెండు నిమిషాలు అలాగే చూచి వెళ్ళి పోయి, అరగంటలో తిరిగి వచ్చింది భోజన సామగ్రితో.

నరహరి అలాగే కూర్చుని వున్నాడు.

అతడి ఎదుట టేబుల్ పై భోజనం సర్దుతూన్నది మీర.

నరహరి మాట్లాడకుండా లేచి వెళ్ళిపోయి పడుకున్నాడు.

అతడితో ఏ విధంగా మాట్లాడాలో, ఎలాగ మనయకోవాలో అర్థం కావటం లేదామెకు.

‘నా తప్పిదమేమున్నదని నేను యితడిని బ్రతిమిలాడుకోవాలి?’ ఆమె మనసు ఎదురు తిరుగుతున్నది.

‘సంతానతో పనిలేదు. ని కాపురం నిలబెట్టు కొనడం నీ విద్యుక్త ధర్మం’ ఆమెలోని సహనం సర్దిచెప్పుతూన్నది.

‘వివాహానంతరం తల్లి తండ్రి, గురువూ దైవం అన్నీ భర్తేనని మనసారా నమ్ముకున్న ప్రీతి లభించే మర్యాద ఇదా? భార్య తీరని దుఃఖంలో ఉన్నప్పుడు చల్లని హస్తంతో ఆశ్రువుల నొత్తి. అదరంగా చెంతజేర్చుకొని బాధను విస్మరింప జేయడం భర్తగా అతడి ధర్మం కాదా?’ అంత రంగంలో అంకురించిన అగ్నివంటి ఆవేదన ఆమెను ప్రశ్నించింది.

ఆమె అత్యున్నత విశాల హృదయం జవాబిచ్చింది: ‘ఇతరుల ధర్మాధర్మాల సంగతి గురించి ఆలోచిస్తూ నీధర్మం నీవు విడనాడకు.’

సుశీతలరాలైన మీర అంతరంగంలో జరిగిన ఈ తర్జన భర్జనల పరితంగా ఆమె అత్యధి మానంపై అణకువయే విజయం పొందింది.

దృఢ నిశ్చయంతో అతడి చెంతకుచేరి శయ్యపై ఒక ప్రక్కగా కూర్చున్నది.

నరహరి శయనించిన తీరులో మార్పులేదు.

“మన మధ్య ఇటువంటి పరిస్థితి, ఇలా ఎడ పెడ ముఖాలూ వస్తాయని నేను కలనైనా అను కోలేదు” అన్నది మందస్వరాన.

అతడిలో చలనం కనబడలేదు.

“మిమ్మల్ని ఏ విధంగా ఒప్పించాలో నాకర్థం కావటంలేదు. మీరసలు కన్నెత్తి చూడ కుండా, మనస్సు విప్పి మాట్లాడకుండా యదార్థం ఎలా తెచ్చుకోగలుగుతారు?” అంటూ అతడి పాదాలపై చేయివేసి అన్నది: “మీ మీరపై మీకింత అగౌరవం ఒక్కసారిగా ఎలా కరిగింది?”

పాదాలను చప్పున వెనక్కు లాక్కుంటూ, లేచి దూరంగా కూర్చున్న నరహరి మీరను ఒక్క సారి నఖశిఖ పర్యంతం అసహ్యంగా చూచాడు: “మీ.....మీ.....ర!” జుగుప్స ఉట్టిపడే కంఠంతో ఆమె మాటను రెట్టించాడు నొక్కినొక్కి పలుకుతూ. “నా మీరవూ నా భార్యవూ అనుకొని విర్రవీగినందుకు బాగా బుద్ధి చెప్పావా?”

ఆ మాటలు వింటూనే మీర కనులలో గిర్రుని నీరు తిరిగింది. “మీ....భార్యను కాక ఎవరిని?” వణకుతూన్న కంఠంతో అడిగింది.

సమాధానం అనవసరమన్నట్లుగా నరహరి మరో గదిలోనికి నిష్క్రమించుతూండగా మీర చటుక్కున అతడిదారికి అడ్డునిలబడింది.

భర్త కనులలోనికి చూస్తూ మంచ గంభీర స్వరాన అడిగింది: “మీరు రచయితలు; నిర్మాతలు; రకరకాల జీవితాలకు రమ్యమైన రూపకల్పనలు చేసే వివేకవంతులు కానీ అర్థాంగి జీవితాన్ని అర్థం చేసుకొనే ఓర్పులేదా?”

ముఖం త్రిప్పుకున్నాడు నరహరి.

నీరసమైన చిరుహాసం చేసింది మీర. అతడి వదనంలోనికి అర్థింపుగా చూస్తూ సౌమ్య స్వరంతో అన్నది: “మీ కథలలో చిత్ర విచిత్రమైన సమస్యలకు చక్కటి పరిష్కార మార్గాలను సూచించగలరు. కానీ స్వీయ సమస్యకు సమర్థ వంతమైన పరిష్కారం ఆలోచించలేరా?”

“ఏమిటి? ఏమి పరిష్కారం ఆలోచించను?” కుమిచడైపోతూ పళ్ళుపటపట కొరుకుతూ అన్నాడు నరహరి.

ఆ చూపుల వేడిమిని భరించలేనట్లుగా మీర కనురెప్పలు వాలిపోయాయి.

“నిర్మలంగా నిన్ను నమ్మినందుకు నా నుండి సువ్య రహస్యాలు దాచుకున్నావని మరచిపోనా?”

అతిక కళలలో అందరినీ ఆనందపరిచి వరవశం చేసేది సంగీత కళ. ఇక ఎవరి దగ్గర వేర్చుకో కుండా హఠాత్తుగా సంగీతంలో ప్రజ్ఞా ప్రారబాలు చూపడం అంటే విచిత్రమైన విషయమే. కానీ అటు వంటి విచిత్రాలు తరచుగా జరుగుతుంటాయనడానికి హైదరాబాద్లో ఉన్న కుమారి మేడూరి సుబ్బలక్ష్మి ఒక చక్కని ఉదాహరణ. సుబ్బలక్ష్మి తన 12వ సంవత్సరం వచ్చేవరకు ఎవరి దగ్గర సంగీతం వేర్చుకుని ఎరగదు. అసలు సంగీతం అంటే ఆమెకు ఆసక్తి వుండేది కాదు. సంగీతంలో వేర్చును గడించి వీణా విద్వాంసులయిన శ్రీ మేడూరి నరసింహారావు శ్రీమతి జ్ఞాన ప్రసాదాంబ తమ కుమార్తెకు సంగీతం వల్ల ఉత్సాహం లేకపోయినా, శ్రద్ధగా చదువు కుంటున్నందుకు సంతోషించేవారు. ఇక హఠాత్తుగా ఒకనాటి ఉదయం వీణ తీసుకుని విద్వాంసురాలిలా వాయిస్తున్న తమ కుమార్తెను చూసి ఆశ్చర్య పోయారు ఆ తలిదండ్రులు. ‘ఆమె ఎలా వీణను వాయింపగలగుతోంది? ఇంతవరకు ఏనాడూ వీణ ముట్టుకునికూడా ఎరగలేదు?’ అన్నప్రశ్న ఆ తలిదండ్రు లను దిగ్రాంతులను చేసింది. వచ్చేందవవిదురాగానే తనంతలానే త్యాగరాయకీర్తనలు వీణపైన వాయిం చటం ఆరంభించింది సుబ్బలక్ష్మి. ఎవరి కీర్తన

లేకుండా జంట స్వరాలైనా వేర్చుకోకుండా సరాసరి కృతులు, కీర్తనలు, వర్ణాలు వీణపై వలికించడం పూహకు అందని విషయమేనని చెప్పారి.

అలా కొద్దికాలంలోనే ఆమె సంగీతం వల్ల అభిమానాన్ని పెంచుకుంది. ఒక సంవత్సరంపాటు ఇంటిదగ్గర వీణను సారసచేసి గురువు లేకుండానే వేదికపైన, అకాశవాణిలోనూ కచేరీలు చెయ్యడం ఆరంభించింది. ప్రసిద్ధ వీణా విద్వాంసులను గుర్తుకు తెచ్చే విధంగా తన ప్రతిభను ప్రతర్నిస్తున్న సుబ్బలక్ష్మిని చూసి అందరికీ ఆశ్చర్యం కలగడంలో ఆశ్చర్యమేమిలేదు. ఈనాడు సుబ్బలక్ష్మి ఒక గొప్ప వీణా విద్వాంసురాలుగా పేరు తెచ్చుకుంది. వదహరు సంవత్సరాల ప్రాయంలోనే సుబ్బలక్ష్మి వందలకొద్దీ కచేరీలు చేసింది; చేస్తూంది.

కుమారి సుబ్బలక్ష్మికి కర్ణాటక సంగీతం అంటే మక్కువ ఎక్కువ. వీణగానంలో విశేష కీర్తి ప్రతిష్ఠలను సాధించాలని ఆమె ధ్యేయం. అందుకు ప్రతిరోజూ ఎనిమిది గంటలపాటు వీణను సారస చేస్తుంది.

—జి. కె. కుమారి

చుట్టూరా చూడండి

ఇంకా వీటిని మీరు కేమెల్ క్రెలిన్ రంగులతో శాశ్వతంగా అందంలో నింపగలరు ?

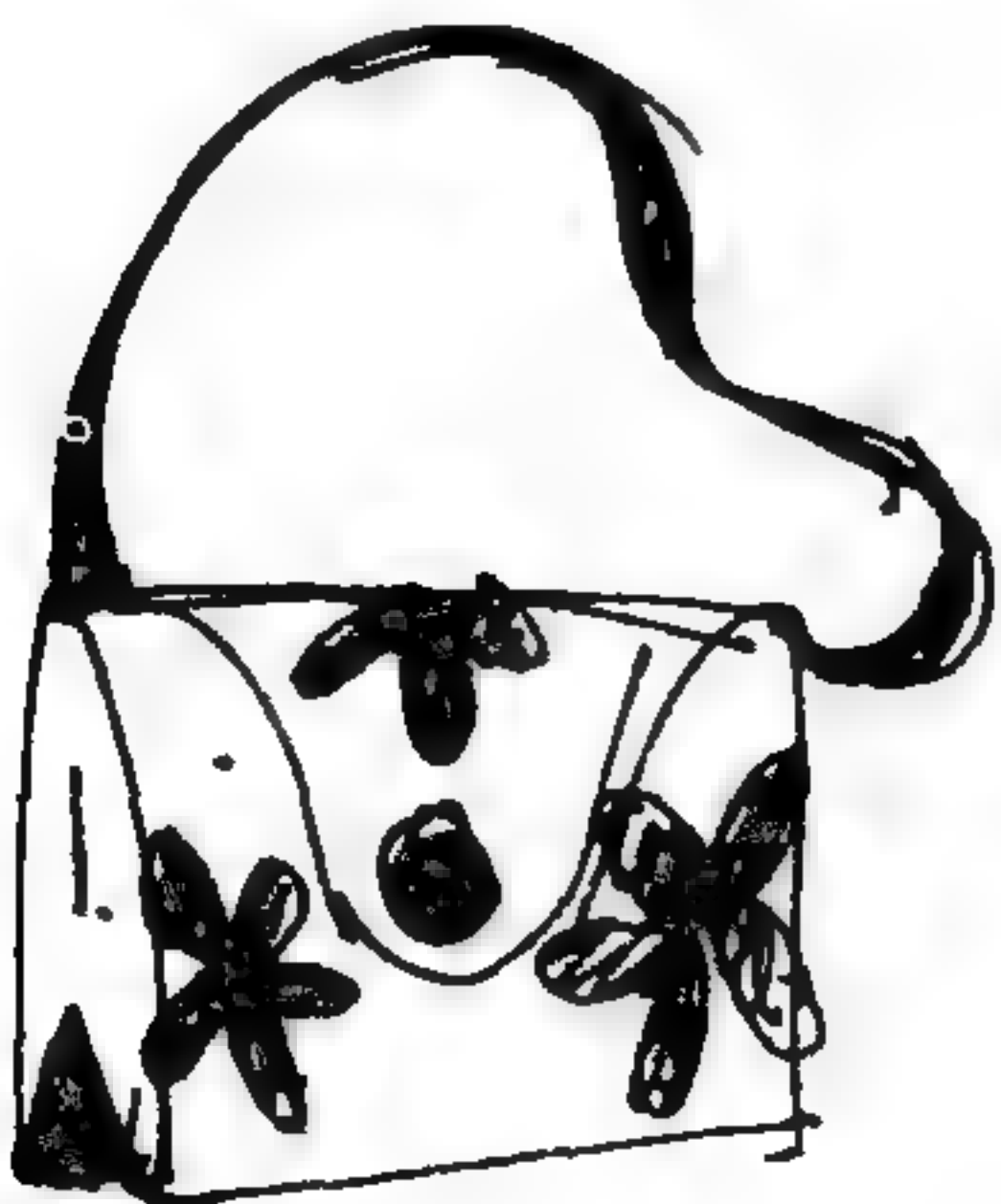
దీపక టీ షర్ట్ పైన డోనాట్ డక్...

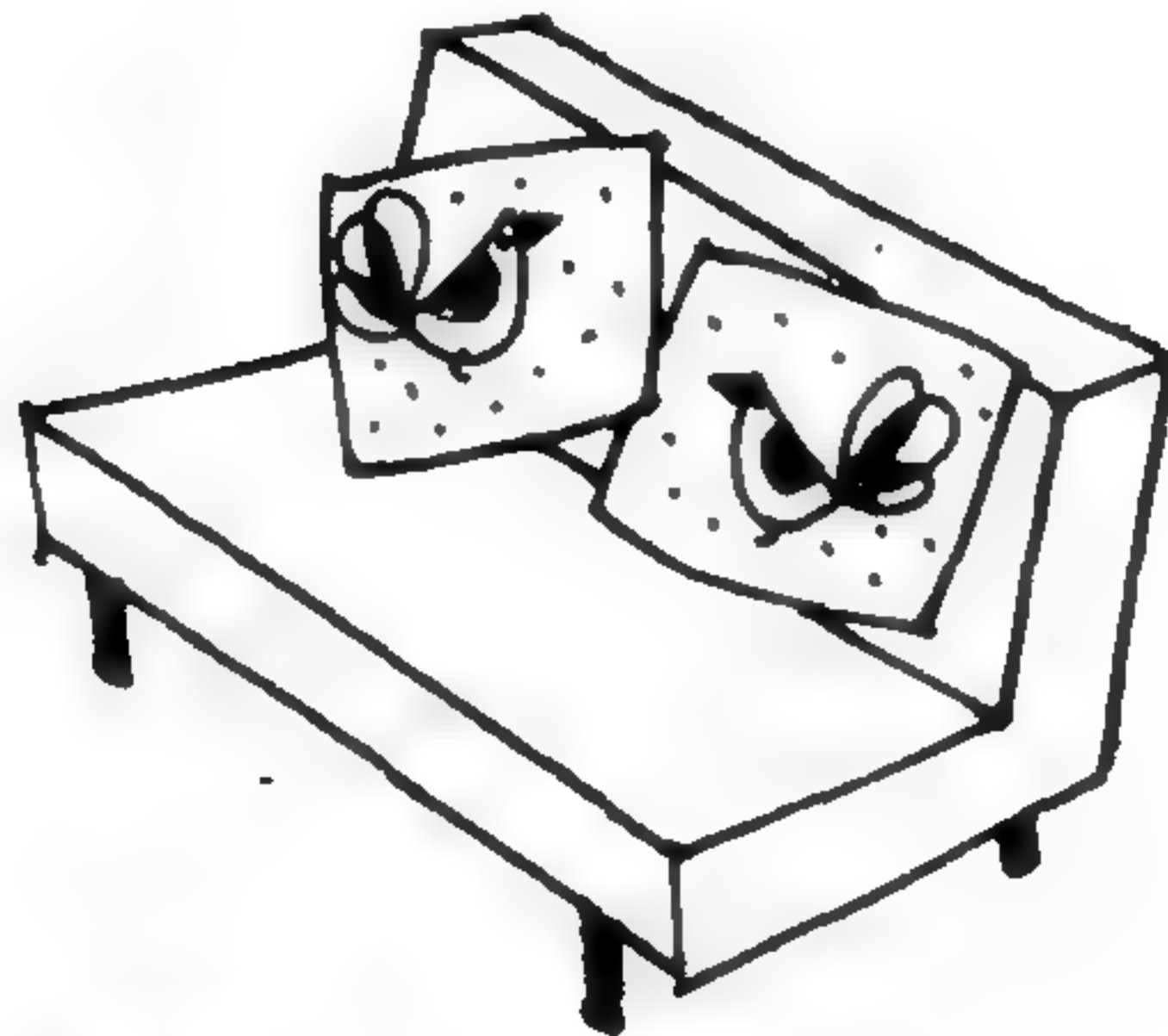
పడకటింటి గోడపైన
ఓ పూల కుండీ...

మీ ప్లాపింగ్ బ్యాగ్ కు
మరో కొత్తదనం...

సోఫా కుషన్ పై ప్రేమ పక్షులు...

వీరప్రే మురిపించే రీతిలో మీ
సొంత డిజైన్ !...

కేమెల్
క్రెలిన్®

కలర్స్

అందం చిందించే క్రెలిన్ రంగులు. ఎన్నో రకరకాల రంగులు మామూలు పెయింట్ బ్రష్ తో త్వరగా, సులభంగా వీటితో రంగులు వేయండి. కాటన్ లేక సింథెటిక్ బట్టలు, కొయ్య, గోడలు, గాజు పలకలు, నార ఉత్పాదనలు, లెదర్ వస్తువులు— వేటిపైన అయినావరే. ఒక్కసారి అరితే రంగులు వెలిసిపోకుండా శాశ్వతంగా వుంటాయి. మీ కుటుంబానికి, మీయింటికి మీరిచ్చే అందాల కానుక !

కేమెల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
ఆర్ట్ మెటీరియల్ డివిజన్,
బొంబాయి 400 059 (ఇండియా)

వీటితో మీరు లెఖలేనన్ని
వీరులెన్నులతో అందాన్ని
నింపవచ్చు !

నువ్వు ఆదిన అబద్ధాలు విస్మరించనా? నీ వెనుక ఉన్న నీచ చరిత్రను చెరివేయనా? ఏది సాధ్యం యిందులో?"

తన భుజాలను పట్టుకుని కనులలోనికి తీక్షణంగా చూస్తూ నిరసనగా నిలదీస్తూ అడుగు తూన్న ఆ తీరు మీరను మరింత బాదించింది.

"ఇటువంటి పరిస్థితులను కావాలని ఎవరూ కొని తెచ్చుకోరు. కానీ అటువంటి పరిస్థితులు వాటంతట అవే ఒక వ్యక్తి చుట్టూ అల్లుకుపోయి బిగదీస్తూంటే కావలసినవారు ఆ వ్యక్తిని ఆ పరిదీన స్థితినుండి కాపాడటానికి ప్రయత్నించలేరా? తామే అటువంటి దయనీయస్థితిలో వుండివుంటే ఏమి చేసి వుండేవారో అనే సానుభూతితో ఆలోచించ లేరా కనీసం?"

"ఓ!" ఆమె భుజాలను పట్టివున్న అతని చేతులు కోపంతో మరింత బిగుసుకున్నాయి. "మాటలే రాని నోటి నుండి ఎంతెంత ఉపన్యాసాలు వివ వస్తున్నాయి?" అంతలో ఆమెను వదలి కిటికీ వైపు నడిచాడు. "నువ్వు నాలుగు గోడల మధ్యనా కూర్చుని ఉపన్యాసాలిచ్చినంత తేలికకాదు బయట పడుగురి పకపకలనూ వినడమూ, హేళనలను ఎదుర్కోవడమూ .... నా దయ కోసం ప్రాకు లామతూ చేతులు కట్టుకు నిలబడే ఆ బాస్కెట్ గాడు ఈ రోజు నేడుగా వచ్చి నా ఎదుట కుర్చీలో కూర్చున్నాడు సగర్వంగా చూస్తూ...." అంత కంతకు అతడి స్వరస్థాయి హెచ్చుతూన్నది.

"నేను వాడికి అలానీచివుంటే ప్రప్రథమం లోనే అలా ప్రవర్తించి వుండేవాడు."

"అయితే ఎవరిచ్చారంటావ్?"

"రజని....ఆ యిద్దరికీ ఎలా స్నేహమైందో నాకు తెలియదు."

"ఎందుకింకా అబద్ధమాడతావ్?"

"హూ, నేను అబద్ధాలు చెప్పనని మీకు తెలుసు. చెప్పలేని విషయమైతే మౌనం వహిస్తాను. అంతే.....రజని అతడిని వివాహం చేసుకోవటానికి మిమ్మల్ని ఒప్పించమన్నది. నేను అంగీకరించలేదని ఇద్దరూ నాపై కక్షకట్టారు."

"ఓహో! కక్ష కట్టి ఏం చేశారు? నిమ్మ కల్చకం నర్సింగ్ హోంకు వెళ్ళమన్నారా? నీకు లేని చరిత్రను సృష్టించి వ్రాశారా?"

ఈసారి మీర స్వరం తీవ్రతను సంతకించు కున్నది. "యదార్థం తెలుసుకొనే ఓర్పు వుంటే

మీరు హేళన మాని, క్రోధం వీడి శాంతంతో నేను చెప్పేది వినండి; విన్న తర్వాత, మీరు సృష్టించే పాత్రలపై రచయితగా ఎంతెంత సానుభూతిని ఒలికించుతారో అందులో సగమైనా ఈ సజీవ పాత్రపై చూపండి."

"రచయితా, రచయితా, రచయిత!" పళ్ళ బిగువున కోపం ప్రదర్శిస్తూ పలుకుతూన్న అతడి చేతిలో గజా గ్లాసు తునాతునకలెనది. "నేను రచయిత కావడం నేరమా? అది నాకొక క్షే?"

అతడెంత తీవ్రతరంగా అడుగుతున్నాడో అంత శాంతంగా ప్రశాంత చిరుహాసంతో జవా బిచ్చింది మీర: "నేరంకాదు; అధిక్యత! తక్కిన మామూలు మానవులకంటే మీకుగల బెన్నత్యం. పాపులను ఉన్నతులుగా, పావనులను పతితలుగా మార్చగల కణంధ హస్తాలున్నాయి మన సమాజానికి. రచయితలైన మీరే ఈ నిజాన్ని మీ రచనలో అంగీకరించారు; ఈనాడు ఆ విజ్ఞానాన్ని నిజ జీవితంలో అన్వయించ ప్రయత్నించమని ప్రారేయపడ్తున్నాను."

"ఈ చెప్పేవన్నీ నాకు ముందే ఎందుకు చెప్పలేదు?"

"మరలా మొదటికి వస్తున్నారు."

"అంతేకాని నీ మనస్సులో మాలిన్యం లేదు కదూ?"

"మాలిన్యం కాదు, ఒక విధమైన ఆరైర్యం. అంతే. కాత్యాయని ఆక్కను గురించిన నిజాలు మీరు నాకేనాదూ చెప్పలేదు. అంతమాత్రాన నేను మరో విధంగా భావించలేదే?"

"అవుజెయ్యి ప్రలాపన." తారస్థాయిలో పరికిందతడి స్వరం. "ఆక్కను గురించి అధిక ప్రసంగం చేసిన వాళ్ళను ఖండ ఖండాలుగా నరుకుతాను. నీకూ ఆమెకూ సాపత్యమా?"

అతడి నోటి నుండి తనపట్ల అటువంటి పద జాలం వినరాగలదని అనుకోని మీర కొన్ని క్షణాలు మ్రాన్నడి చూచింది. ఇప్పుడా చూపులలో అంతకుపూర్వం వున్న ఆర్థింపులేదు; అనునయం లేదు; భయమూ, కోపం అసలే లేవు. లోకాన్ని ఆకళింపుచేసుకొన్న ఆలోచన మాత్రమే వున్నది.

అతి మంద్రస్థాయిలో అన్నది ఆమె: "కాత్యాయని కేవలం మీకు అభిమాన సోదరి. నా సొంత తల్లి విషయంలో నాకింకా ఉన్నతమైన అభిప్రాయాలూ, అభిమానాలూ వుండవచ్చు."

అంతలో క్రింద ఎవరెవరినో గొంతులూ

మాటలూ కోలాహలంగా వినవచ్చాయి.

మరునిముషంలోనే వర్తనమ్మా మంగమ్మా జయలక్ష్మి ఉప్పెనవలె వచ్చారు రణగొణధ్వనితో.

"అయ్యో బిడ్డా, నీకెంత కష్టమొచ్చిందిరా? ఇల్లుపట్టకుండా తిరుగుతున్నావరా నాయనా" మంగమ్మ లోకాలు పెట్టుకుంటూ వచ్చి నరహరిని చుట్టివేసింది ఏదో పెద్ద అపద వాటిల్లినట్లుగా.

వర్తనమ్మ ఒక్కసారి మీరను జగుప్పాకరంగా చూచి, నరహరిని ఉద్దేశించి వాపోవసాగింది: "మన వంశానికెంత మచ్చ వచ్చిందిరా బాబూ? ఈ అప్రతిష్ఠ ఎలా పోయేదిరా?"

"ఏముంది?" జయలక్ష్మి న్యాయనిర్ణేతలా మాట్లాడింది: "మన వంశానికేమీ రాలేదుకానీ, పైగా వచ్చినవాళ్ళతోవచ్చినవి వాళ్ళతోనేపోతాయి."

ఇంత జరుగుతున్నా, ఇన్నిరకాల మోరమైన ప్రలాపనలు వినవస్తూన్నా నరహరి మౌనంగా తనకేమీ సంబంధం లేనట్లుగా ఒక కుర్చీలో తల వాల్చుకు కూర్చోవడం మీరకు విపరీతంగా కన్నట్టటమే కాక, ఆమెకు అసహ్యం కలిగించింది.

నరహరి మౌనం అతడి పరివారానికి బలాన్ని కలిగించగా సలహాలూ, ప్రలాపనలూ మరింత అధికమయ్యాయి.

"ఎంత సంగనాచివే!" మీరను ఉద్దేశించి మెటికలు విరిచింది మంగమ్మ: "ఏం మండులు పెట్టారో....ఏం నాటకాలాడి వల్లో వేసుకున్నావో మా వాడిని...."

"అవుజెయ్యి ముసలమ్మా!" అని మీర గద్దించుగా అనడంతో మంగమ్మ వాగ్దోరణికి అడ్డుకట్ట పడింది. కేవలం ఇతరులను చెండుకు తినడమూ, నోటికొచ్చినట్టు అనడమే అలవాటైన మంగమ్మకు ఇతరుల అదిలింపు ఆజ్ఞా వినడం జీవితంలో అదే మొదటిసారి.

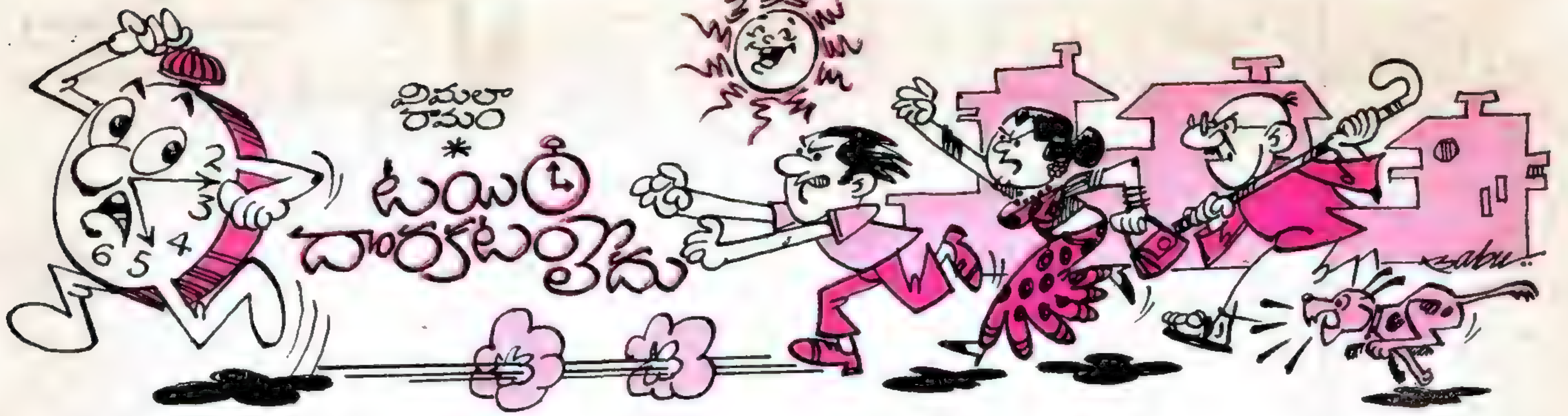
నరహరికి సమీపంగా రెండడుగులువేసి అన్నది మీర స్పష్ట గంభీర స్వరాన: "ఇది కేవలం మన ఇరువురి విషయం. ఏమి అనదలచుకున్నా, చెప్పదలచుకున్నా మీరేచెప్పండి. ఇతరులెవ్వరూ ఇక్కడ హద్దులుదాటి మాట్లాడటానికి వీలేదు!"

ఎవరికివారే శిలాప్రతిమలైనారు కొన్నిక్షణాలు.

నివ్వెరపాటునుండి ముందుగా తేరుకున్న మంగమ్మ గుండెలు బాదుకుంటూ తాండవం ప్రారంభించింది.

[నశీషం]

“క్రమలా!....అమ్మ, నాన్నగారూ వచ్చారే! ఓరేయ్ గోపీ, కళ్యాణీ!...తాతయ్యా, బామ్మా వచ్చారా....రండి రండి....”

“ఏమిరా నాయనా! ఉత్తరం ముక్క వ్రాయటం మానేసావు? మీ జేమ సమాచారాలు తెలియక కంగారుపడి రాత్రి బందెక్కి ఇలా వచ్చేసాం....”

“ఏమిదోనమ్మా! ఆపీసు పనిలో బొత్తిగా ‘టయిల్ దొంగలబందీ’ రాద్ధామనుకుంటుంద గానే ఇంత ఆలశ్యం అయిపోయింది....ఊ! కమలా! అమ్మకి, నాన్నగారికి వేడినీళ్ళు పెట్టి.... కాఫీ అదీ యియ్యి-నేనలా ఊళ్ళోకి వెళ్ళొస్తాను.”

“అదేమిట్రాబాబూ! మేం వచ్చి క్షణమయినా కాలేదు. అప్పుడే బయటకు పోతున్నావా?”

“ఈ పూట శలవు పెట్టి వస్తానమ్మా! సాయంత్రం సరదాగా అంతా సినిమాకి వెడదాం. మొన్ననే అంతా చూసామనుకో! బాగుందని మళ్ళీ చూద్దామని....”

*

“ఏమిటలా ఎగాదిగా చూస్తున్నావు? నేను

నేనేనా అని అనుమానమా? మొగుడ్ని నువ్వు గుర్తుపట్టలేకపోయినా పాపాయి నాన్నని ఇట్టే పట్టేస్తుందిలే! దాన్నిలా తీసుకరా!”

“ఊ! పరిహాసాలకేం కాని పాపాయికి పాలదబ్బా తేవటం మళ్ళీ మర్చిపోయారా?”

“సారీ కళ్యాణమ్మా! అసలు చైమన్నదే దొరక లేదనుకో!....రేపు తప్పకుండా....”

“సరేలేండి. ఎందుకయినా మంచిదని వాడిక వాడి దగ్గరే పాలెక్కువ పోయిందనుకున్నాను. లేక పోతే మీరు మళ్ళీ వీధులవెంట వెళ్ళాల్సివచ్చేది.”

“గుడ్ గర్ల్! అన్నట్టు మధ్యాహ్నం నా ఫ్రెండ్ శేఖర్ కలిసాడు. వాడేదో ప్రేమలో పడ్డాట. ఆ కబుర్లతో....”

*

“ఏరా నరసూ! ఇన్నూరెన్ను కట్టేసావా?”

“అహ! ఈ వేళ క్షణం కూడా టయిల్ దొరకలేదక్కా! ప్లీజ్ బావతో చెప్పకేం! రేపు తప్పకుండా కట్టేస్తాను. మరి....”

“సరే! ఆయనదక్కపోతే చెప్పను.”

“నువ్వు మా మంచక్కవి కదూ! మరేమో ఇవాళ ఎంత తిరుగుదనుకున్నావ్?”

“ఎందుకు? క్లాసుల్లేవా?”

“క్లాసులాలేవు - పాడూలేవు. వచ్చేవారం కాలేజీలో ఫంక్షను అదీను. నల్లర్నీ కలవటంతో రోజంతా సరిపోయిందనుకో....”

*

“ఏమే సునందా! నెల్లాళ్ళయింది నెట్టటు మొదలుపెట్టి - ఇంకా సగమయినా కాలేదూ?”

“అ! ఏం అల్లికలే తల్లీ! కొంచెమైనా టయిల్ దొర్కితేకదా! ఏదో....”

“ప్రక్కవాటాలో ఏదో చప్పుళ్ళవుతున్నాయి. ఎవరయినా క్రొత్తగా వచ్చారా?”

“అవును. రెండు రోజులయింది. అన్నట్టు నీకు తెలియదు కదూ! దా-పరిచయం చేస్తాను.”

“అప్పుడే ఎందుకు రెద్దూ? కొన్నాళ్ళు పోనీ....”

“...అబ్బో! ఆవిడెన్ని కబుర్లు చెపుతుందను కున్నావు? ఇన్నాళ్ళనుంచి ఇక్కడున్నానా! ఆవిడ వచ్చేదాకా - తెల్పుకుని చెప్పేదాకా నాకు తెలియనే లేదు-వీధి మొగ లోని శంకరంగారి రాధ మేడ మీది కృష్ణమూర్తితో లేచిపోయిందిట!... మా ఎదురింటి కుటుంబరావు లేదూ-ఆయన పెద్ద కూతురికి రెండో పెళ్ళి సంబంధం కుదిరిందని...”

*

“శాంతా! మొక్కల మొదళ్ళెలా ఎండి పోయాయో చూడు.”

“ఈ మధ్య ఎక్కడ టయిల్ దొరుకుతోంది చెప్పండి.”

“ఎలాగోలా వీలుచేసుకొని నీళ్లు పోయకపోతే ఎలా? మనలాగే వాటికి నీళ్ళు కావాలి కదా!”

“మీకేం చెపుతారు చక్కగా-కోడికూసింది మొదలు చుక్కపొడిచేదాకా ఊపిరి సలుపుతోందా నాకు?”

“కాదనను కాని....”

“....మొన్నేమో బాబు పుట్టిన రోజు : పిండి వంటల హడావిడి. నిన్నేమో రేడియోలో సినిమా : ... ఇంకేమీట కూర్చుని లేచే ఓవి కూడా....”

*

“లలితా : ఈ నవల చదివేసావా ?....”

“నాల్గు రోజుల్నుంచి కాస్తయినా టయిం

దొరకటం లేదంటే నమ్మండి....పోనీ, మరో రోజు అగకూడదా?”

“ఈవేళ ద్యూడేటు. లైబ్రరీకిచ్చేయకపోతే పైను పడుతుందిమరి :”

“ఏమటకామీట చదువుదామనే... మొన్నేమో సినిమాకి వెళదామన్నాను కదాని నాల్గంటితే తయారయి మీకోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నానా! నిన్ను కాంతంగారింట్లో శ్రావణ మంగళవారం పేరంటం. ఇంకేమీట ప్రొద్దుపోతేకాని మీరు రానంటున్నారు కదా :....నేనే కూరలకని బజారు కూడా వెళ్ళాలి. ఇంకొక్క రోజు....”

*

ఉవశ్రుతి :—

“ఏమండీ : ఈ మధ్య మీ కథలేం రావటం లేదేమిటి? మరి వ్రాయటం లేదా?”

“అబ్బే, ఏదో వ్రాస్తూనే ఉన్నానండీ : పది నెల్లక్రితం ఓనవల మొదలెట్టానా. అది సగండాకా అయిపోవచ్చింది. ఐదునెల్లనాడు ఓకథ ప్రారంభించాను. అఫ్కోర్స్ అది పూర్తయి రెండు నెల్లయి పోయిందిలేండి. ఈ మధ్యనే దానికి పెయిర్ కాపీ తీసాను. ఈ నెలాఖరి లోగా పోస్టు చేసేస్తే....”

“....అర్థమయిందండీ. అప్పటికే మేం పత్రికలో చదివి సంతోషిస్తాం.”

“అంతే మరి : అనుకున్నవి చేద్దామంటే.... బొత్తిగా టయిం దొరకటం లేదండీ :” *

పుస్తకాల

అజ్ఞాత బంధాలు

[నవల]

[రచయిత్ర: సి. అనందరామం; ప్రచురణ: న్యూ స్టూడెంట్స్ బుక్ సెంటర్, విజయవాడ-2; వెల: రూ. 6 లు; 1/8 క్రాస్ పైజలో 196 పేజీలు; అట్ట మీది రంగుల బొమ్మ: బాపు]

ప్రస్తుత సమాజం మీద, సమాజంలో పెద్ద మనుషుల్లా చలామణి అయేవారి మీదా, నిప్పులు కురిపించే ఇతివృత్తం గల నవల — ‘అజ్ఞాత బంధాలు’. ఐశ్వర్యాలు, అదంబరాలకోసం ఒక యువతి అందరితోనూ వివ్వలవిడిగా తిరుగుతుంది; ఒక పోలీస్ ఆఫీసర్ భార్య ఒక నకిలీ డాక్టర్ తో భర్తకు తెలిసేట్టుగా, బాహటంగానే సంబంధం పెట్టుకుంటుంది; ఒక ‘నేవాసదనం’ చెయ్యరాని పస్టు చేస్తూ వుంటుంది; నవలలో ‘హీరో’లాటి అబ్బాయి, నాయికను ప్రేమిస్తున్నానంటూనే, పదిమంది ఆడపిల్లలతోనూ తిరుగుతూ వుంటాడు. ఇలాటి పాత్రల మధ్య లలిత అనే అమ్మాయి, అందర్నీ వింతగా చూస్తూ తన బాధలు తాను పడుతూ వుంటుంది. అలాగే, పోలీస్ ఆఫీసరూ తన భార్యను ఏమీ చెయ్యలేక మథనపడుతూ వుంటాడు. చివరికి—ఐశ్వర్యాల అమ్మాయి ‘ఐశ్వర్యాల బందిభానా’లో పడి, తప్పించుకుంటుంది; పోలీస్ ఆఫీసర్ భార్య నకిలీ డాక్టర్ చేతిలో మరణిస్తుంది; పోలీస్ ఆఫీసర్ గూండాల చేతుల్లో పడి వికలాంగుడవుతాడు. తొలినుంచి అతనిమీద అభిమానం పెంచుకున్న లలిత—అతన్నే వివాహం చేసుకుంటానంటుంది....

ఈ రోరణిలో నడిచే ఈ పుస్తకం సూటిగా సాగకపోవడంతో కొంత గణిబిణి కనిపిస్తుంది. పాత్రల స్వభావాలు వున్నట్టుండి మారిపోతూ వుంటాయి. కథావస్తువు తక్కువ కావడం, అకారణంగా నవల పెరిగిపోతున్నట్టుగా అనిపిస్తుంది. దానికి తోడు మధ్య మధ్యలో అచ్చు తప్పులు (అక్షరాలు కూడా కొద్దిగా పెద్దవి కావడంతో) మరి భయపెడుతూ వుంటాయి. “36”....26”....36” అంటూ రచయిత్ర చాలా చోట్ల వాడిన ‘జోకు’ ఏమిదో చదివే వాళ్ళకి అర్థం కాక, తికమకపడి, జుట్టు పీక్కునే ప్రమాదం కూడా వుంది :

—మిత్రకళలో నైపుణ్యం సాధించిన

చిత్రాచక్రవర్తి

చౌలామంది అమ్మాయిలు తాము పాఠశాలలో చదువుకుంటున్నప్పటినుంచి—ఏదో ఓ కళపట్ల ప్రత్యేకంగా ఉత్సాహం చూపుతూ, కొంత కాలం పాటు అదీ ఒక చదువులాగే భావిస్తూ, అందుకు సంబంధించిన అన్ని విషయాలూ తెలుసుకుంటారు. ఆ విధంగా సంగీతం, చిత్రలేఖనం మొదలైన కళలలో ప్రావీణ్యం సంపాదిస్తారు. కానీ వాళ్ళల్లో ఎక్కువ మంది ఈ కళలపట్ల 'ఆరంభ శూరత్వం' అన్నట్లుగా-కొంతకాలం మాత్రమే శ్రద్ధ చూపించి, చదువు అయిపోయిన తర్వాత లేదా పెళ్ళి జరిగిన తర్వాత — ఆయా కళలపట్ల గల ఉత్సాహానికి, కృషికి అనవసరంగా తిలోదకాలు ఇచ్చేస్తారు. కుటుంబసభ్యులలో ఎవరైనా అదే పనిగా ప్రోత్సహిస్తే మాత్రం — మళ్ళా ఆయా రంగాలలో తమ కృషిని కొనసాగిస్తూ వుంటారు. లేకపోతే లేదు.

ఐతే, తమకు అవకాశం కళను ఎట్టి పరిస్థితుల లోనూ మరచి పోకూడదని భావిస్తూ, అవసరమైతే పరిస్థితులను తమకు అనుకూలంగా మలచుకుని ఆయా రంగాల్లో కృషి చేసే వనితలు - పేరు తెచ్చుకునే వనితలు చాలా కొద్దిమంది ఉంటారు. అటువంటి వారిని మెచ్చుకుని ప్రోత్సహించాలని ఎవరికైనా అనిపిస్తుంది. ఆ విధంగా శ్రీమతి చిత్రా చక్రవర్తి వనితలకు ఆదర్శప్రాయురాలని చెప్పు కోవడంలో అతిశయోక్తి ఏమీలేదు.

చిత్ర స్వస్థలం బొంబాయి. చిన్నప్పటినుంచి బొమ్మలు గీయడం అంటే ఆమెకు ఎంతో ఇష్టం. స్కూల్లో 'డ్రాయింగ్'లో పస్తుమార్కులు సంపాదిస్తూ వుండేది. కాలేజీలో చేరిన తర్వాత కూడా ఆ కళను మరచిపోలేదు. బొమ్మలు గీయడం ప్రవేటుగా నేర్చుకుంటూనే వచ్చింది.

ఆ తర్వాత తను చిత్రకళలో గట్టి కృషి చేస్తూ

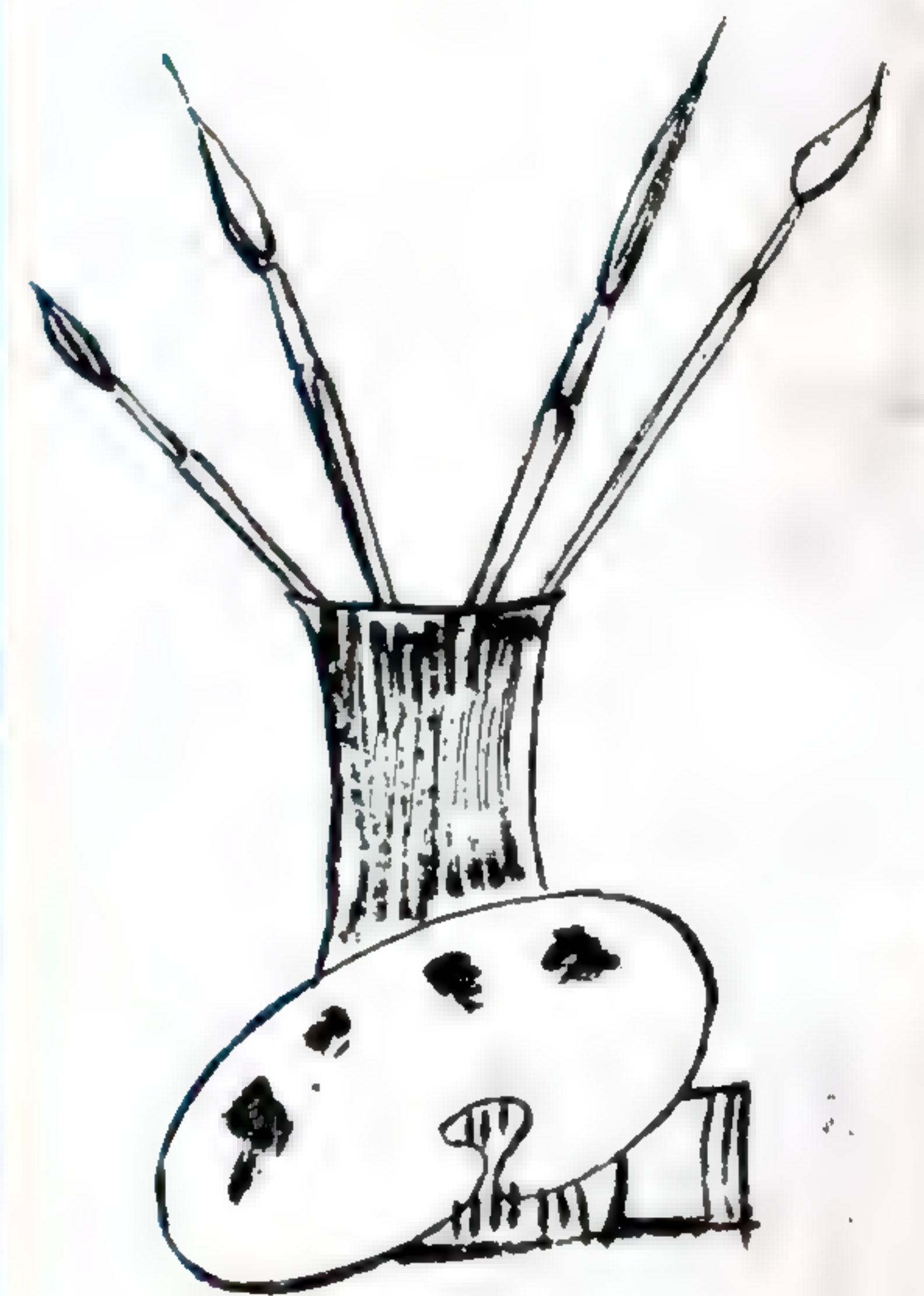
నని పట్టుబట్టి 88లో విశ్వభారతి యూనివర్సిటీ (కాంతినికేతన్)లో చేరి - నాలుగు సంవత్సరాల కోర్సు పూర్తిచేసి 'పైన్ ఆర్ట్స్'లో 'డిప్లొమా' తీసుకుంది.

తను నేర్చుకున్న విద్యను కేవలం 'సరదా'గా భావించక, తన జీవితానికి అది ఉపయోగపడు తుందని నిరూపించింది చిత్ర. మఫత్ లాల్ గ్రూప్ ఆఫ్ మిర్సోలో ఆమె 'బెక్స్ ఛైర్ డిజైనర్'గా చేరి, రెండు సంవత్సరాలపాటు చక్కని వస్త్రాల డిజైన్లు రూపొందించింది.

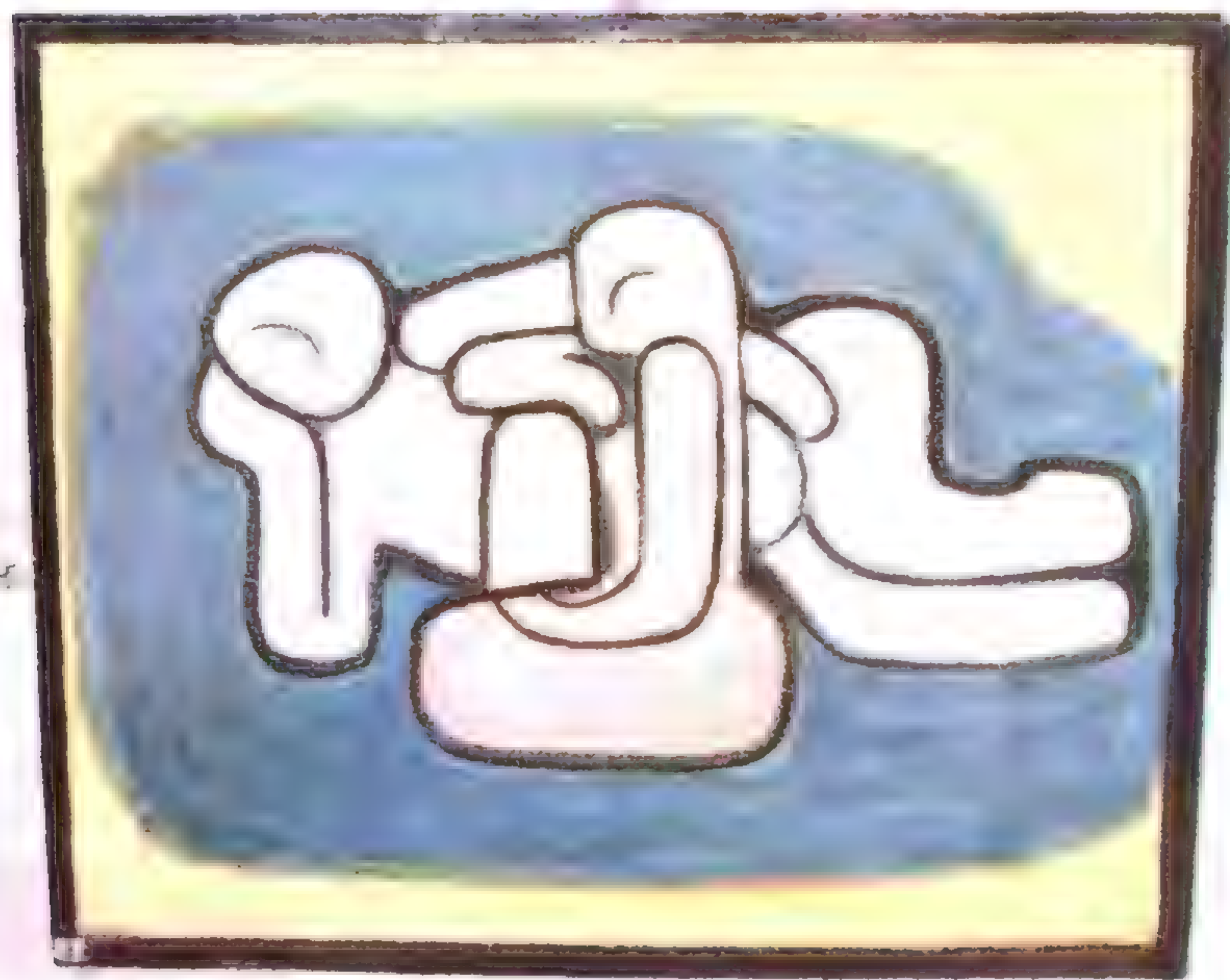
73లో ఆమె చిత్రా చక్రవర్తి అయ్యారు. ఖర్త త్రిపుర రాష్ట్రంలో 'ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్'గా పని చేస్తూండడంవల్ల మకాం అక్కడకు మార్చవలసి వచ్చింది. గృహిణిగా మారిన తర్వాత కూడా చిత్రా చక్రవర్తి చిత్రకళను మరచిపోలేదు. అక్కడ తనకు ప్రోత్సాహకరమైన వాతావరణం లేదని బాధపడలేదు.

కేవలం తను గీసే వర్ణచిత్రాలేకాక త్రిపురలో లభించే — వెదురు, జనపనారలతో కూడా కొన్ని ప్రయోగాలు చేయాలని అనుకున్నారు శ్రీమతి చిత్ర. అలా మరి కొన్ని అందమైన చిత్రాలను రూపొందించారు.

కృషిపట్ల ధ్యేయం వున్న వారు — ఎక్కడ ఉన్నా, ఏ పరిస్థితిలో వున్నా తమ సహజ సిద్ధమైన ఆలోచనలనుంచి, కళా సౌరస నుంచి దూరం కాలేరు. శ్రీమతి చిత్రా చక్రవర్తి చేసిన చిత్ర రచనలు ఎందరినో ఆకర్షించి — ఆమెకు ఎనలేని కీర్తి ప్రతిష్ఠలను ఆర్జించి పెట్టాయి. ఆ పేరు ప్రఖ్యాతులు రావడానికి ఆమెకు చిత్రకళపట్ల ఉన్న పట్టుదలే దోహదం చేసిందంటే — అందులో సందేహం ఎంత మాత్రం లేదు. □

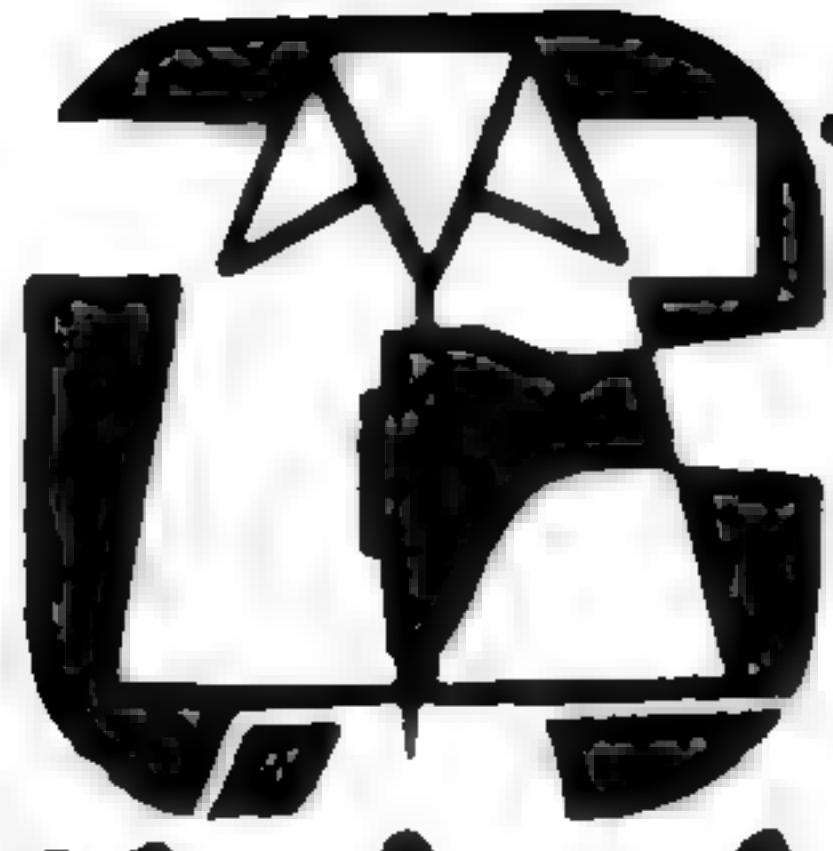

వర్ణచిత్రాలు: శ్రీమతి కరీమా

కుట్టుపని: అభ్యాసం

వనిత - డి ప్లీ కుట్టుపని బడి

[కుట్టుమెషిన్లు తయారు చేసే ప్రసిద్ధ సంస్థ ఉషా 'వారి సౌజన్యంతో']

సమ్మర్ సూట్

4-వ పాఠం

కొలతలు:

చెస్టు 20", వెయిస్టు 20", సీటు 22", నిక్కర్ పొడవు 10½", సహజమయిన వెయిస్టు 9½", వర్కింగ్ స్కేల్: ½ సీట్ + 1" = 12.

భాగం-ఎ (నిక్కర్ ముందుభాగం)

ఎ బి-అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దానిమీద ఒక చోట 0-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 నిక్కరు పొడవు.

2-1 1½" టర్నింగుకు.

3-0 ¼ వర్కింగ్ స్కేల్. బిందువులు 0, 1, 2, 3 నుంచి అడ్డముగా చదరపు గీత.

4-3 ¼ వర్కింగ్ స్కేల్; చూపినట్లుగా 4 నుంచి 0 కు షేప్ తియ్యాలి; బిందువు 4 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

6-5 1"; 6, 4 కలవండి.

8-7 ¾"; 8, 6 కలవండి.

9-4 ¼ సీటు + 1½"; బిందువు 9 నుంచి వైకి క్రిందికి చదరపు గీత.

11-10 ½"; చూపినట్లుగా 11 నుంచి 0 కి ¼" షేప్ తియ్యండి.

12-11 4"; చూపినట్లుగా 11 నుంచి 12 కి షేప్ తియ్యండి. 0 నుంచి 11 కి గల దూరం ¼ వెయిస్ట్ + ½" కు సమానంగా ఉండేట్లు రెండు డార్టులు తీసుకోండి.

భాగం-బి

బిందువులు 4, 9, 10, 11, 12 భాగం-ఎ లోని బిందువులతో సమానంగా వుంటాయి.

13-4 1"; బిందువు 13 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

15-14 1"; 15, 13 కలవండి.

16-17 ¾"; 16, 15 కలవండి.

18-11 ¼ వెయిస్ట్ + 1½"; 4, 18 కలిపి, పైన పొడిగించండి.

19-18 ¾"; 19, 11 కలవండి.

20-11 ¼ వర్కింగ్ స్కేల్ + ½".

బిందువు 20 కి ఇరుప్రక్కలా ¾" వెడల్పు గల డార్టు తియ్యండి. డార్ట్ పొడవు = ¼ వర్కింగ్ స్కేల్.

భాగం-సి

సి డి-అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దానిమీద ఒక చోట 0-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 2".

2-0 మామూలు వెయిస్టు పొడవు-2½". బిందువులు 0, 1, 2 నుంచి అడ్డంగా చదరపుగీత.

3-2 భాగం-ఎ నుంచి (11-0)కు సమానం

4-1 వెయిస్టు (¼ వెయిస్ట్ + ½")కు సమానంగా ఉండేట్లు (9-2) లైనుమీద ఒక ప్లీట్ తీసుకోండి.

5-0 ¼ చెస్టు-1", చూపినట్లుగా 5 నుంచి 4 కు షేప్ తియ్యండి.

6-5 2", 0 నుంచి చదరం చేసిన లైనుకు ½" పైన బిందువు 6 ను తీసుకోండి; డ్రాప్టులో చూపినట్లుగా 6 నుంచి 1 కి షేప్ తియ్యండి.

భాగం-డి

బిందువులు 0, 1, 2, 3, 4 భాగం-సి లోని బిందువులతో సమానంగా ఉంటాయి.

5-0 ¼ చెస్టు-½"; చూపినట్లుగా 5 నుంచి 4 కు షేప్ తియ్యండి.

6-5 2"; 0 నుండి చదరం చేసిన లైనుకు ½" పైగా బిందువు 6 ను తీసుకోండి; చూపినట్లుగా 6 నుంచి 0 కు షేప్ తియ్యండి.

సూచన:- 1½" వెడల్పు, సుమారు 8" పొడవు గల రెండు బ్రేసెస్ తయారుచేసి, డ్రాప్టులో చూపినట్లుగా కుట్టండి. 4 నుంచి 21 వరకు సమ్మర్ సూట్ ఎడమవేపుని ఓపెన్ గా వుంచి, దానిపయిన కొక్కిలుగాని, బొటాములు గాని తగిలించండి.

బాబా సూట్ (నిక్కర్)

5-పాఠం

కొలతలు: బాడీ పొడవు 10½", షార్ట్స్ పొడవు 10½", వెయిస్ట్ 22", సీటు 24", వర్కింగ్ స్కేల్: ½ సీట్ + 1" = 13".

భాగం-ఎ

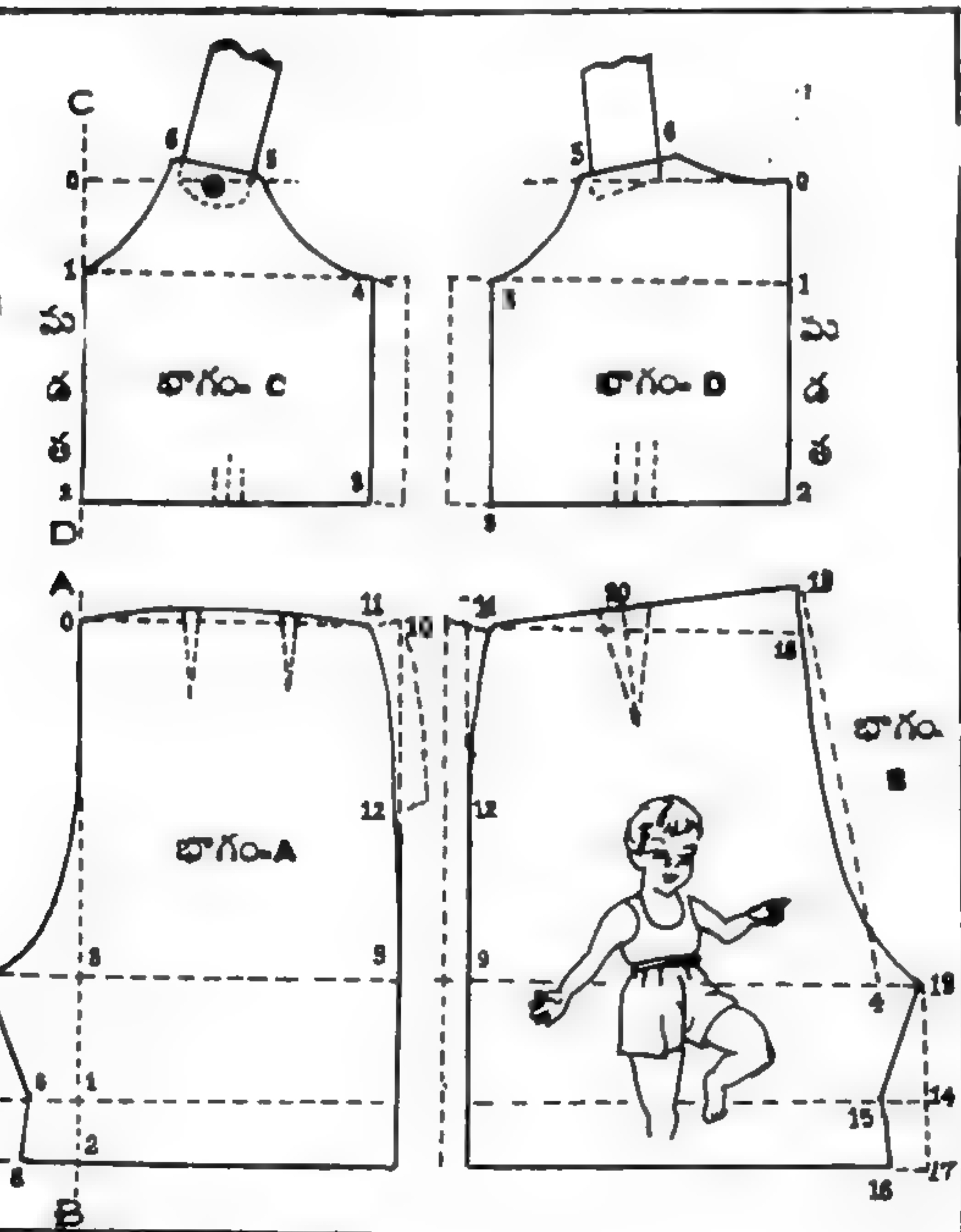
ఎ బి-అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దానిమీద ఒక చోట 0-అనే బిందువును గుర్తించండి.

1-0 ¼ వర్కింగ్ స్కేలు.

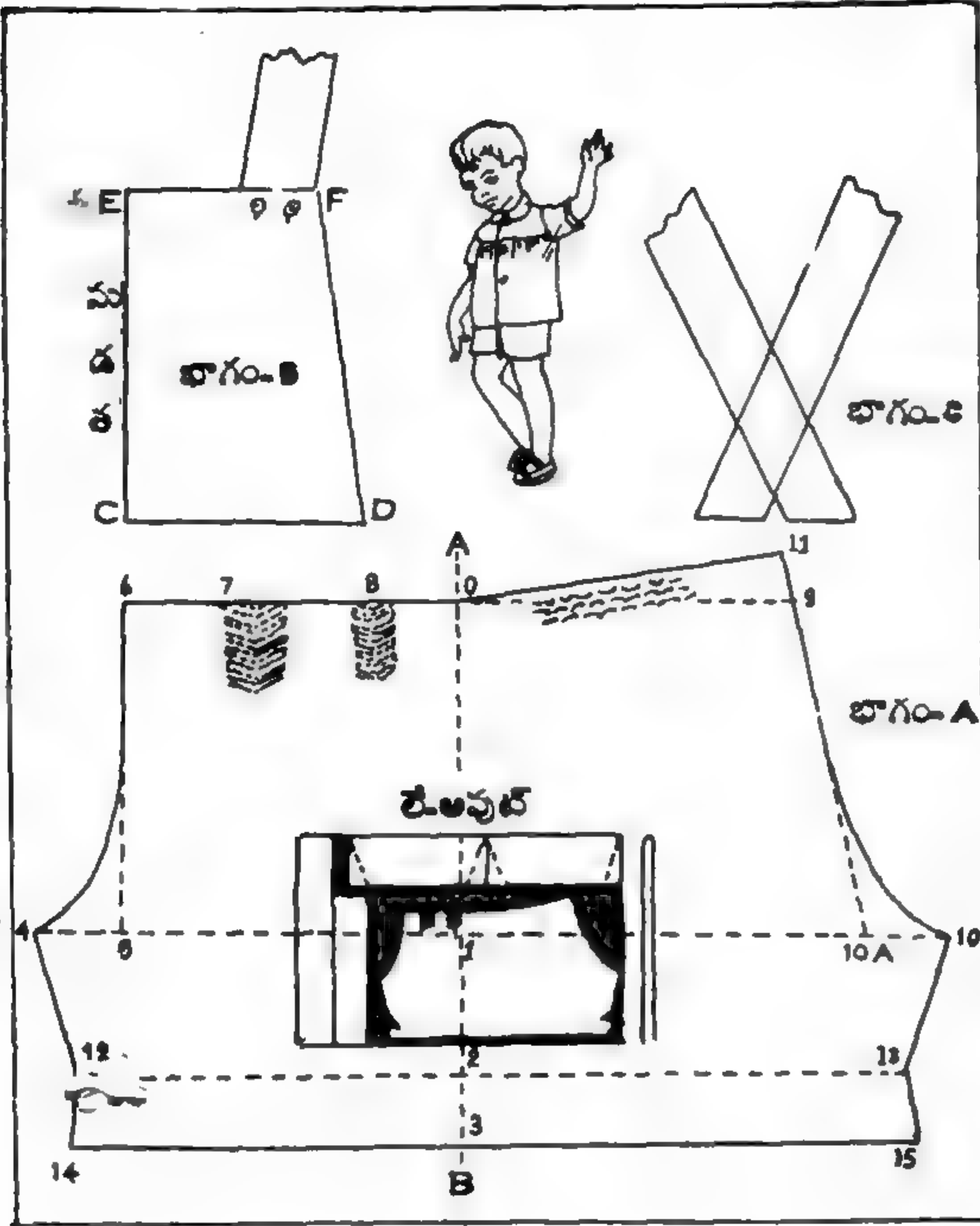
2-0 షార్ట్స్ పొడవు + ½".

3-2 1" నుంచి 1½" టర్నింగ్ కు. బిందువులు 0, 1, 2, 3 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

4-1 ¼ సీటు + 1½".

5-4 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్. దిందువు 5 నుంచి వైకి చదరపు గీత.

8-0 $\frac{1}{2}$ వెయిస్ట్ + 2" నుంచి $2\frac{1}{2}$ " వరకు ఉండాలి.

7-8 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్. ప్లీట్లు గాను వెయిస్టుమీద ఉంచిన వదులు ప్రకారం 1" నుంచి $1\frac{1}{2}$ " వెడల్పు గల ప్లీట్లు ఒకటి తీసుకోండి.

8-0 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్, $\frac{3}{4}$ " నుంచి 1", వెడల్పు ప్లీట్లు ఒకటి తీసుకోండి.

9-0 (8-0) కు సమానం.

10-1 (4-1) + $1\frac{1}{2}$ " కు సమానం.

10-10 $1\frac{1}{2}$ ". 10 ఎ. 9 కలిపి, పైన పొడి గించండి.

11-9 1", డ్రాఫ్టులో చూపినట్లు 11 నుంచి 10 కి సీట్ సీముయొక్క పేవ్ తీసి, 11, 0 కలపండి.

12-2 (4-1) తగ్గింపు 1" కు సమానం, 12, 4 కలపాలి.

13-2 (10-1) తగ్గింపు 1" కు సమానం, 13, 10 కలపాలి.

14-3 (12-2) + $\frac{1}{2}$ " కు సమానం, 14, 12 కలపండి.

15-3 (13-2) + $\frac{1}{2}$ " కు సమానం, 15, 13 కలపండి.

భాగం-బి

భాగం-బి ఫ్రంట్ ప్లాప్ యొక్క కత్తిరింపు కొలతలను చూపుతుంది. $\frac{1}{2}$ వెయిస్ట్ కు సమాన మయిన సి డి తీసుకోండి; బాడీ పొడవుకి 3" నుంచి $3\frac{1}{2}$ " తక్కువగా సి ఇ తీసుకోండి. బట్టమడత సి ఇ మీద వచ్చేట్లు ఏర్పాటు చేయండి. (సి డి) 1" కి సమానమయిన ఇ ఎఫ్ ను తీసుకుని, ఎఫ్ డి కలపండి. బట్ట కత్తిరించేటప్పుడు సీమ్ కు అల వెన్ను తీసుకోవాలి. గుడ్డనుంచి రెండు ఫ్లాప్ (మడత) ముక్కలు కత్తిరించండి.

భాగం-సి

ఇది పార్ట్స్ యొక్క బ్రేసుల భాగాన్ని చిత్ర ప్తున్నది. బ్రేసులు వెడల్పు $1\frac{1}{4}$ " నుంచి $1\frac{1}{2}$ " వరకు ఉండాలి; పొడవు-బాడీ పొడవుకి రెట్టింపు (పూర్తి అయిన ఫ్లాప్ ఎత్తు మినహాగా ఉండాలి.) వెయిస్టుకి వెనుక వేపు ఎలాన్ ట్ కుట్టాలి. వెయిస్ట్ లో భాగం పైన విడిగా ఒక ముక్క కుట్టాలి. ఫ్రంట్ ప్లీట్లు $1\frac{1}{2}$ " టాప్ నించి కుట్టి, తరువాత ఓపెన్ గా ఉంచితే, వెయిస్టుమీద పెర్ఫ్-బెట్టు ఉన్నట్టుంటుంది. బట్టను రే.అవుట్ లో చూపినట్టుగా కత్తిరించండి.

బాబా నూట్ (బుష్ పర్టు)

6-వ పాఠం

కొలతలు: పొడవు 13"; నెక్ 10"; చెస్టు 20"; భుజం వాలు 6"; చేతి పొడవు 5". వర్క్యంగ్ స్కేర్: $\frac{1}{2}$ చెస్టు + 1" = 11".

భాగం-ఎ (వెనుక వేపు)

ఎ బి.అనే నిర్మాణ రేఖను గీసి, దాని మీద ఒక చోటు 0. అనే దిందువును గుర్తించండి.

1-0 పూర్తి పొడవు + $\frac{1}{2}$ ".

2-1 $1\frac{1}{2}$ " అర్నింగ్ కుగాను.

3-0 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్.

4-0 4" (పోల్డర్ వెడల్పు). దిందువులు 0, 1, 2, 3, 4 నుంచి అడ్డంగా చదరపు గీత.

5-0 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్; దిందువు 5 నించి వైకి చదరపు గీత.

6-5 $\frac{1}{2}$ ".

7-0 $\frac{1}{2}$ పోల్డర్ + $\frac{3}{4}$ "; దిందువు 7 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

8-7 $\frac{3}{4}$ "; 8, 6 కలపండి.

9-4 (7-0) తగ్గింపు $\frac{1}{2}$ " కు సమానం; డ్రాఫ్టులో చూపినట్లు 8 నుంచి 9 కి బ్యాక్ నై పేపును తియ్యండి.

10-9 $2\frac{1}{2}$ " లేదా ఇష్టానుసారం; దిందువు 10 నుంచి దిందువు 11 వరకు క్రిందికి చదరపు గీత.

12-11 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్; డ్రాఫ్టులో చూపినట్లుగా 12 నుంచి 10 వరకు నై పేప్ తియ్యండి.

13-1 (12-3) తగ్గింపు $\frac{1}{2}$ " కు సమానం; 13, 12 కలపండి.

14-2 (13-1) + $\frac{1}{2}$ " కు సమానం; 14, 13 కలపండి.

భాగం-బి

15-12 (12-11) కు సమానం; 15 నుంచి 18 వరకు వైకి చదరపు గీత.

17-18 $1\frac{1}{2}$ "; దిందువు 17 నుంచి 18 వరకు వైకి చదరపు గీత.

19-18 $\frac{3}{4}$ ".

20-17 $\frac{1}{2}$ ". 19 నుంచి 20 కి, చూపినట్లుగా ఫ్రంట్ నై పేప్ తియ్యండి.

21-18 $\frac{1}{2}$ పోల్డర్ + $1\frac{1}{4}$ "; 21 నుంచి క్రిందికి చదరపు గీత.

22-21 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్ + $\frac{3}{4}$ "; 22, 19 కలపండి.

23-21 $\frac{1}{2}$ వర్క్యంగ్ స్కేర్ + $\frac{1}{2}$ "; డ్రాఫ్టులో చూపినట్లుగా 23 నుంచి 22 కు మెడ పేప్ తియ్యండి.

24-13 1"; 24, 15 కలపాలి.

25-14 $\frac{1}{2}$ "; 25, 24 కలపాలి. డ్రాఫ్టులో చూపినట్లు పేసింగును మధ్య-ముందు భాగం పైన ఉంచండి.

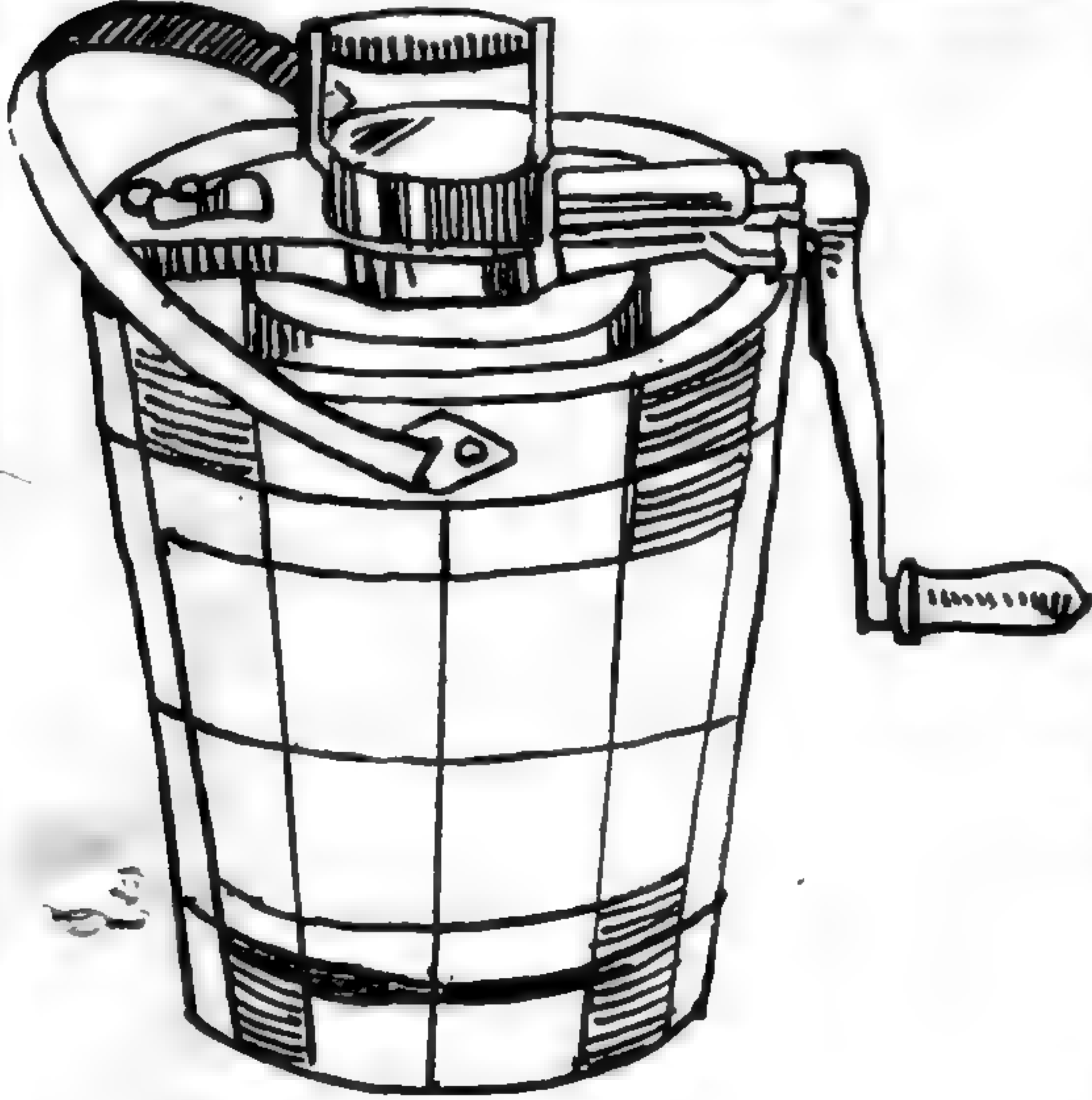
‘ఐస్ క్రీములు ఇల్లోనే తయారుచేసుకోవచ్చు’ అంటే చాలామంది నమ్మలేదు. కానీ అది సాధ్యమేనని తెలిస్తే - ఎక్కువమంది ప్రయత్నించుకుండా వుండలేరు! అయితే - ఐస్ క్రీములు తయారుచేసుకోవడానికి ఒక హాండ్ ఫ్రీజర్ మాత్రం అవసరం. ప్రస్తుతం ఈ హాండ్ ఫ్రీజర్లు 70 రూపాయల నుంచి 200 రూపాయల ధరలలో లభిస్తున్నాయి. వాటిలో రకరకాల నైజలున్నాయి.

భువనకృష్ణ

కూటూరి సైదాల్లి

పెద్ద పట్టణాలలో ఇవి దొరుకుతాయి. ఇలాంటి ప్రజలు ఒకటి కొని ఉంచుకుంటే అవసరమైనప్పుడల్లా ఐస్ క్రీములు తయారుచేసుకోవచ్చు. ఇక్కడ నాలుగు రకాల ఐస్ క్రీములు చేసే పద్ధతుల గురించి తెలుసుకుందాము. అలా తెలుసు

హోల్డ్ ప్రజర్

కోవడానికి ముందు ప్రజరు పనిచేసే పద్ధతి గురించి తెలుసుకుందామా :

హోల్డ్ ప్రజరు చూడడానికి ఒక బొక్కెనలా ఉంటుంది. అందులో ఉంచడానికి అనువుగా ఒక కాన్ ఉంటుంది. ఐస్ (మామూలుగా బజారులో దొరికే రకం దిబ్బలు) ను తెచ్చి దాన్ని ముక్కలు ముక్కలుగా చీతకగొట్టుకోవాలి. ఇలా ఐస్ ను చీతకగొట్టడానికి 'ఐస్ ఏక్' అన్న సుత్తిలాంటి పరికరం దొరుకుతుంది. అది లేకుంటే కాస్త వాడిగా ఉన్న ఏ పరికరంతో అయినా ఐస్ ను ముక్కలు చెయ్యడం తేలికే. అలా ముక్కలు చేసిన ఐస్ మూడు పాళ్ళు తీసుకుని, ఒక పాలు ఉప్పు తీసుకుని ఆ రెండింటినీ బాగా కలపాలి.

కాన్ ను ప్రజర్ లోని బొక్కెనలో ఉంచి మూత పెట్టి - దాని చుట్టూ ఐస్, ఉప్పు మిశ్రమాన్ని దట్టంగా అమర్చాలి. ఇలా-కాన్ మూత ఎంత ఎత్తులో ఉంటే అంత ఎత్తుదాకా మిశ్రమాన్ని అమర్చాలి. బొక్కెనకు ఒక పక్కన కింద ఒక చిన్న రంధ్రం ఉంటుంది. బొక్కెనలో నీరు ఎక్కువైతే - ఆ నీరు ఈ రంధ్రం గుండా బయట పడుతుంది.

ఇలా ప్రజర్ ను అమర్చాక - కాన్ మూత తీసి దాని లోపల బాగాన్ని కుట్టమైన గుడ్డతో తుడవాలి.

అసలు ప్రజరును ఉపయోగించడానికి ముందు - కాన్ ను, తక్కిన లోహ భాగాలను వేడినీళ్ళలో కడగడం మంచిది. అలాగే కాన్ ను బొక్కెన లోపల ఉంచగానే అది తిరుగుతున్నదా అని గమనించాలి; కాన్ లోపల స్ప్రేషర్ (కాన్ లో పోసిన మిశ్రమాన్ని చిలికే కవ్వంలాంటి పరికరం) సరిగా ఆనిందా అని గమనించాలి.

ప్రజర్ ను సిద్ధంచేసిన తర్వాతే కాని మనం చెయ్యదలచుకున్న ఐస్ క్రీము మిశ్రమాన్ని కాన్ లో పోయకూడదు. ఆ మిశ్రమానికి ఉప్పు తగిలితే ఐస్ క్రీము చెడిపోతుంది. అంచేత ఐస్, ఉప్పు మిశ్రమాన్ని కాన్ చుట్టూ ఉంచి, కాన్ ను కుట్టం చేశాక - తయారుచేసిన ఐస్ క్రీము మిశ్రమాన్ని కాన్ లో దాదాపు ముప్పావు భాగం నింపాలి. అలా నింపాక మూత మూసి - స్ప్రేషర్ కు ఏడిని అమర్చి ఒకసారి తిప్పి చూచి, అన్నీ సక్రమంగా ఉన్నాయా అని పరిశీలించి చూడాలి.

అలా పరిశీలించాక, మిశ్రమాన్ని అలా ఐదు నిమిషాలపాటు కదలకుండా కాన్ లో ఉంచనిచ్చి - ఆ తర్వాత ఏడిని నిమిషానికి 30 నుంచి 100 సార్లు తిప్పుతూ ఉండాలి. ఇలా తిప్పుతున్నప్పుడు మధ్యలో ఆపకూడదు. అలా అపితే ఐస్ క్రీము సరిగా తయారుకాదు. దాదాపు 5 నుంచి 10 నిమిషాలు గడిచాక ఏడిని తిప్పడం కష్టంగా ఉంటుంది. అంటే అప్పటికి కాన్ లోపలి మిశ్రమం గడ్డకట్టడం ప్రారంభిస్తున్నదన్నమాట! అయితే కాన్ ను అప్పుడే బయటికి తీసెయ్యగూడదు. గంట నేపు అలాగే ఉంచేస్తే - ఐస్ క్రీము వాసనా రుచి బావుంటాయి.

కాన్ ను అలాగే ఉంచేసి - బొక్కెన లోని నీటిని (ఐస్ కరగడం వల్ల ఏర్పడేది) రంధ్రం ద్వారా కిందికి పోనివ్వాలి. ఆ తర్వాత కాన్ చుట్టూ మళ్ళీ ఐస్, ఉప్పు మిశ్రమం వేసి దట్టించాలి. కాన్ లోనుంచి స్ప్రేషర్ ను తీసి మూత పెట్టాలి. కాన్ మూతలో ఉండే రంధ్రాన్ని ఏ కార్డు లోనో మూసి బొక్కెన చుట్టూ చిన్న గుడ్డ చుట్టి ఉంచెయ్యాలి. ఇలా చేస్తే ఎప్పటికప్పుడు కావలసినంత ఐస్ క్రీము తీసుకోవచ్చు.

ఇక ఇళ్ళల్లో చేసుకోవడానికి అనువైన నాలుగు రకాల ఐస్ క్రీములు చేసే పద్ధతులు తెలుసుకుందాము.

మొదటి రకం :

1½ రీటరు క్రీము (చిక్కటి మీగడ). 450

గ్రాముల పాలపొడర్, 450 గ్రాముల చక్కెర, జెలాటిన్ ఒక టేబుల్ స్పూను, చిటికెడు ఉప్పు, వెనిల్లా లేదా స్ట్రాబెరీ ఎసెన్స్ ఒక టేబుల్ స్పూను ఉంటే ఈ ఐస్ క్రీము తయారు చెయ్యవచ్చు.

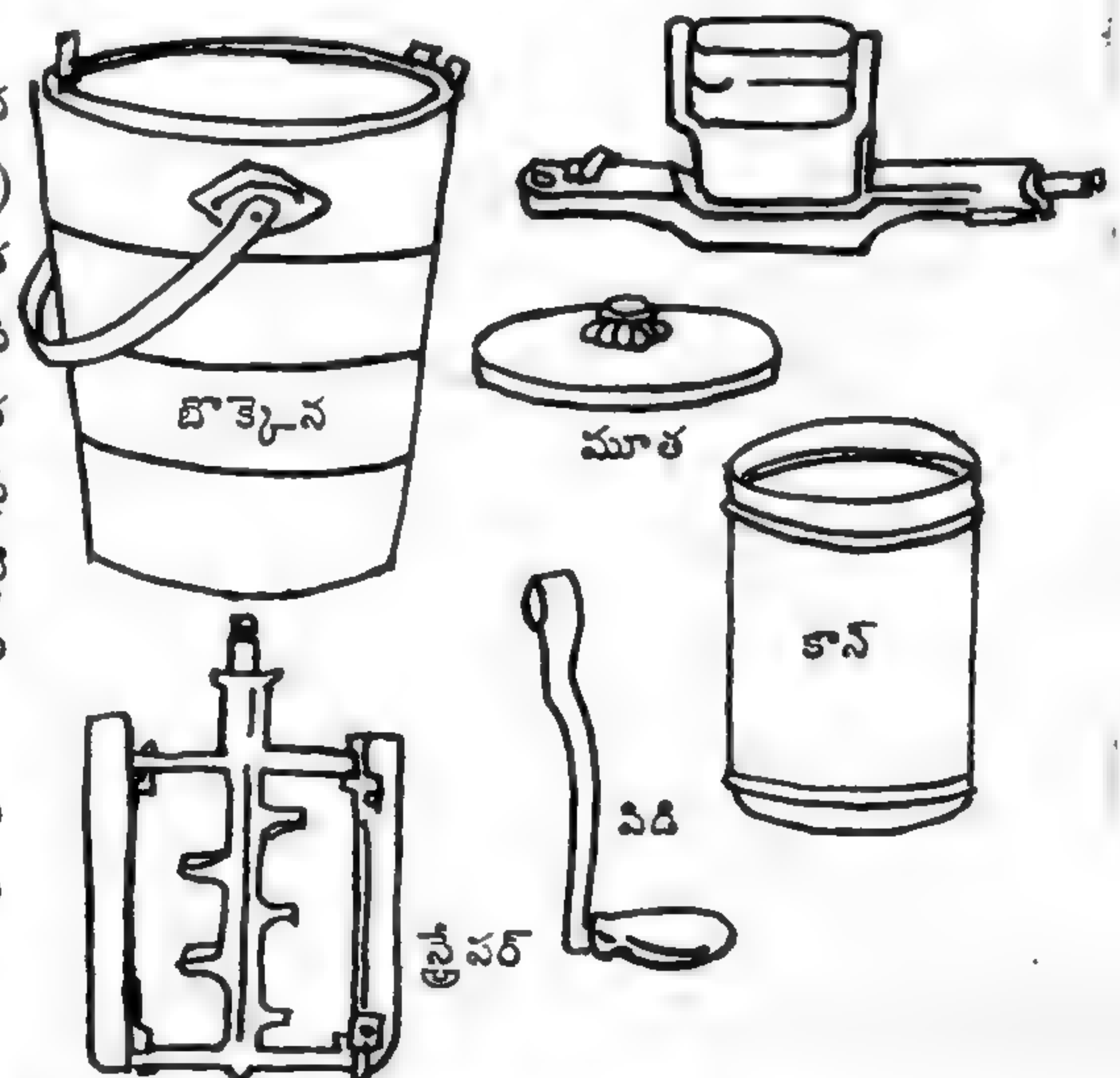
క్రీమునూ, పాలపొడరునూ ఒక పాత్రలో కలుపుకోవాలి. అలా కలిపి వాటిని కొద్ది నిమిషాలు వెచ్చబెట్టాలి. అరకప్పు గోరువెచ్చని నీటిలో జెలాటిన్ ను కరిగించి ఉంచుకోవాలి (ఇందుకు చన్నీళ్ళు వాడినా పరవాలేదు). తర్వాత వెచ్చ బెట్టిన క్రీము, పాలపొడి మిశ్రమానికి - జెలాటిన్, చక్కెర, ఉప్పు వేసి కలపాలి. ఆ మిశ్రమాన్ని అలా చల్లబడనివ్వాలి.

ఈ మిశ్రమాన్ని ప్రజర్ లోని కాన్ లో వేసి 15 నుంచి 20 నిమిషాలదాకా చిలకాలి. అలా చిలికితే ఐస్ క్రీము సిద్ధం!

రెండవ రకం :

ఈ రెండవరకం ఐస్ క్రీము తయారు చెయ్యడానికి 1½ రీటరు క్రీము, తాజాపాలు ½ రీటరు, 450 గ్రాముల చక్కెర, ఒక టేబుల్ స్పూన్ జెలాటిన్, వెనిల్లా లేదా స్ట్రాబెరీ ఎసెన్స్ ఒక టేబుల్ స్పూన్ కావాలి.

మొదటక్రీమునూ, తాజాపాలనూ ఒక పాత్రలో కలపాలి. ఆ పాత్రను స్టవ్ మీద ఉంచి కొద్ది నిమిషాలపాటు కావాలి. జెలాటిన్ ను అరకప్పు నీళ్ళలో కలుపుకుని, దాన్ని చక్కెరనూ-పాలు, క్రీము మిశ్రమంలో వేసి బాగా కలియబెట్టాలి. ఈ మిశ్రమాన్ని చల్లబరచి ఆ తర్వాత ఎసెన్స్

[44వ పేజీ చూడండి]

పాఠకుల శిక్ష:

కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగడం ఎలా?

ఈ కథాంశం ముగిసేసరికి అంటే మరో పాఠికేళ్ళకి ఇప్పుడు అరవై కోట్లన్న మన జనాభా నూరు కోట్లకి పెరుగుతుందని నిపుణుల అంచనా. అంచేత కుటుంబ నియంత్రణ మనదేశానికి అవసరమా కాదా అన్నది ఇప్పుడు సమస్య కానేకాదు. ప్రభుత్వ నాయకులు మొదలుకుని, అర్థిక సాంఘిక శాస్త్ర వేత్తల దాకా ఈ అవసరాన్ని పాఠికేళ్ళ కిందటే గుర్తించడం జరిగింది. ఒకప్పుడు 'పామిరీ ప్లానింగు' పథకాన్ని వైద్యాంతికంగా అంగీకరించక పోవటమేగాక కొందొకచో అవహేళన చేసిన చైనావంటి కమ్యూనిస్టు దేశం కూడా ఈ నాడు కుటుంబ నియంత్రణను మనకన్న ఎన్నో రెట్లు సమర్థవంతంగా అమలు జరుపగలుగుతోంది. అయితే పాఠికేళ్ళ కిందటే ప్రభుత్వం తలపెట్టిన ఈ పథకం మనదేశంలో ఈ నాటికి సక్రమంగా అమలు జరగకపోవటానికి గల కారణాలేమిటి? ఏయే విధానాల ద్వారా ప్రభుత్వమూ, ప్రజలూ, వైద్య, ఆరోగ్య శాఖలకి చెందిన నిపుణులూ ఈ పథకాన్ని సమర్థవంతంగా అమలు చేయగలరు? అనే విషయాలను చర్చించడమే ఈ వ్యాసం యొక్క ముఖ్యద్దేశం.

తరతరాలుగా కర్మ విధాంతానికి, అర్థరహితమైన మూఢ విశ్వాసాలకి కట్టుబడిపోయిన దేశం మనది. హద్దూ అడుపాలేకుండా పిల్లల్ని కంటూ వుండమని ఏ దేవుడూ చెప్పినట్టు ఎక్కడా చాలామంది లేకపోయినా 'శివుడి ఆజ్ఞ లేనిదే ఏమైనా కుట్టడు' అని నమ్మేవాళ్ళు నిరక్షరాస్యుల్లోనే కాదు బాగా చదువుకున్న వాళ్ళలో కూడా చాలామంది ఈ నాటికి వున్నారు. కుటుంబ నియంత్రణ సవ్యంగా అమలు జరగాలంటే ఛాందసత్వంతో కూడిన ఈ ఆలోచనా విధానంలో ముందుగా మార్పు తీసుకురావాలి. హేతువాద దృక్పథంతో, శాస్త్రీయదోరణిలో జనాభా పెరుగుదల సమస్యని గురించి మన దేశ ప్రజలంతా ఆలోచించేట్టు చేయాలి. ఈ విషయంలో మన ప్రభుత్వం ఈ నాడు చేస్తున్న ప్రచారం ఈ బృహత్తర కృషిలో ఒక చిన్న అంశం మాత్రమే. ఇది చాలదు. సరిమిత కుటుంబపు అవసరాన్ని గుర్తించేలా ప్రజల ఆలోచనాదోరణుల్లో మార్పురావాలి. అందుకు మౌలికంగా మనం చేయాల్సింది దేశంలో నిరక్షరాస్యతను నిర్మూలించడం. అంతేకాదు-విద్యా దోరణిలో హేతువాదానికి, శాస్త్రీయ దృక్పథానికి ప్రాధాన్యం ఉండాలి.

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 1960-70 మధ్య కాలాన్ని 'కుటుంబ నియంత్రణ దశాబ్దంగా' పేర్కొనవచ్చు. దాదాపు 80 అభివృద్ధి చెందు తూన్న దేశాల ప్రభుత్వాలు జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టడాన్ని తమ బాధ్యతగా స్వీకరించాయి. ఈ పదేళ్ళ కాలంలో సుమారు 72 దేశాలు జననాల సంఖ్యలో చెప్పుకోతగ్గ తరుగుదలను సాధించగలిగాయి. కాని అంతకు పదేళ్ళకు పూర్వమే ప్రారంభించిన మనం మాత్రం ఈ నాటి

వరకూ ఆశించిన అభివృద్ధిని సాధించలేక పోతున్నాము.

ఇటీవలి కాలంలో ముఖ్యంగా మన నగరాల్లో 'పామిరీ ప్లానింగు' ప్రచారం సమర్థవంతంగానే నిర్వహించబడుతోంది. దీని కోసం ప్రభుత్వం ఏటా కొన్ని కోట్ల రూపాయలను కేటాయిస్తోంది. కాని మన దేశంలో యెనటై శాతం పైగా గ్రామాల్లో నివసించే ప్రజలున్నారు. వీరికి ఈ ప్రచారం ఎంతవరకు అందుతోంది అని పరిశీలిస్తే — సమాచారం సంతృప్తి కరంగా వుండటం లేదు. జీవులు కూడా వెళ్ళలేని మారుమూల గ్రామాలు చాలా వున్నాయి మన దేశంలో. ఇలాంటి ప్రదేశాలకు వైతం (హెలికాప్టర్లను ఉపయోగించి అయినా సరే) నిపుణులతో కూడిన వైద్య నిబ్బందిని పంపి ఇద్దరు సంతానం గల తలిదండ్రులకు నిర్బంధంగానైనా సరే మరి సంతానం కలగకుండా అపరేషన్లు జరిపించాలి. అలా అపరేషన్లు చేసుకున్నవారి ఆరోగ్యాన్ని గురించి కనీసం నెల రోజుల వరకైనా శ్రద్ధ తీసుకునే బాధ్యతను కుటుంబ నియంత్రణ శిబిరాలు వహించాలి. అరవైకోట్ల జనాభా కలిగిన మన దేశంలో ఈ పద్ధతి అమలు జరగాలంటే కొన్ని వేల మంది వైద్యుల సహకారం తప్పనిసరి అవుతుంది. ఉపాధిచరణానికి కొంత కష్టసాధ్యమైనదిగా కనిపించవచ్చునేమోగాని ప్రయత్నిస్తే అసాధ్యమైన కార్యమేమీకాదు.

ఇప్పటిదాకా తీరిన రెక్కల ప్రకారం మన దేశంలో ఈ నాడు సుమారు నాలుగు వేలకుపైగా అనుపశ్రులున్నాయి. పిల్లల్నికనే వయోపరి మితిలో వున్నవారి సంఖ్య సుమారు నాలుగు కోట్లు వుండవచ్చునని నిపుణుల అంచనా. వీళ్ళందరికీ పిల్లలు పుట్టకుండా అపరేషన్లు చేయాలని అనుకున్నా కూడా నగటున ఒక సంవత్సరానికి పదివేల అపరేషన్లు చేయాలి వుంటుంది. 'వైద్య శాస్త్రంలో పట్టా పుచ్చుకున్న ప్రతి విద్యార్థి(ని) కనీసం మూడు సంవత్సరాలపాటు కుటుంబనియంత్రణ శాఖలో పని చేయాలి' అన్నటువంటి కొన్ని నిబంధనల ద్వారా ఈ పరిణాన్ని సాధించవచ్చు. ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాలలో పని చేసేవారు ఇద్దరికీపైగా పిల్లల్ని కన రాదనీ, అలా కన్నవారికి ఇంక్రిమెంట్లు, గృహ, వైద్య, విద్యా సదుపాయాలు కల్పించే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకోదనీ శాసనాలు చేయాలి. ఇప్పటికే పంజాబు, హర్యానా రాష్ట్రాలు ఈ విషయంలో ముందంజవేశాయి. త్వరలోనే మన రాష్ట్రంలో కూడా ఇలాంటి 'రెజిస్ట్రేషన్లు' అమల్లోకి రాదో తున్నాయి. దేశం మొత్తం మీద ఈ నిర్బంధ విధానం అమల్లోకి రావాలి.

మన పొరుగు దేశమైన చైనాలోవలె వివాహ వయో పరిమితిని పెంచడం కూడా అవసరం. ఓటింగుకు వయోపరిమితిని నిర్ణయించినట్లే ఇరవైఅయిదు చాటిన పురుషులూ, ఇరవై నిండిన స్త్రీలు మాత్రమే

వివాహానికి అర్హులు అనే చట్టం కొంతవరకు కుటుంబనియంత్రణకు దోహదం చేస్తుంది.

కుటుంబనియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగడానికి ఈ వ్యాసంలో పేర్కొన్నవి ప్రభుత్వం చేయగల పనుల్లో కొన్ని మాత్రమే. ప్రజాక్షేమం కోరే ఏ పథకమైనా విజయవంతం కావాలంటే ప్రభుత్వంతోపాటు ప్రజలు కూడా సహకరించాలన్న సంగతివేరే చెప్పనవసరంలేదు.

జి. మల్లిశ్వరి, మద్రాసు

నౌనాటికి పెరిగిపోతున్న జనాభాను అధిక టైండుకు ఇంతవరకు మన ప్రభుత్వం ఎంతో కృషి జరిపింది. కుటుంబనియంత్రణ విధానాన్ని ఎన్నో పద్ధతుల ద్వారా ప్రోత్సహించింది. ఈ కార్యక్రమం విజయవంతం కావడానికి ప్రపంచంలో మరే దేశం బిర్లు పెట్టనంత డబ్బును వ్యయం చేసింది. కాని, మనం ఈ రంగంలో ఆశించినంత సత్ఫలితాలను పొందలేకపోయాము. తత్ఫలితంగా, ఈనాడు మనదేశ జనాభా సుమారు 80 కోట్లకు చేరుకుంది.

కుటుంబ నియంత్రణ నిర్బంధం చేయవలసిన అవశ్యకత ఏర్పడింది. ఈ మధ్య కేంద్రప్రభుత్వం జాతీయ కుటుంబనియంత్రణ విధానాన్ని ప్రకటించింది. నిర్బంధ కుటుంబనియంత్రణ ప్రవేశ పెట్టడమా వద్దా అనే విషయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నిర్ణయానికి వదిలి పెట్టింది. పురుషులు, స్త్రీలు వివాహం చేసుకునే కనీస వయసును 21 సంవత్సరాలకు, 18 సంవత్సరాలకు పెంచడానికి కూడా నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది.

ఇంతవరకు కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగక పోవడానికి కారణాలు ఎన్నోవున్నాయి. వీటిని సమీక్షించడానికి ప్రజలను మూడు తరగతులుగా విభజింపవచ్చు. చదువుకున్నవారు, పట్టణ, నగర ప్రాంతాలలో ఉద్యోగాలు చేసేవారు మొదటి తరగతికి చెందుతారు. ఈ తరగతి ప్రజలలో కుటుంబనియంత్రణను గురించి ప్రచారం చేయవలసిన అవసరం తక్కువ. అయితే వీరికి కొన్ని చిత్రమైన అభ్యంతరాలు వుంటాయి. ఉదాహరణకు కొంతమంది కనీసం ఒక మగ పిల్లవాడైనా పుట్టాలని ముచ్చట పడుతుంటారు. పదిమంది ఆడపిల్లలైనా పుడతారు కాని, పాపం వీరి ముచ్చట మాత్రం తీరదు. ఈ విధంగానే ఆడపిల్లకోసం ఆరాటపడేవారు మరికొంత మంది. ఇక, రెండవ తరగతికి చెందినవారు గ్రామీణ ప్రజలు. మనదేశ జనాభాలో 82 శాతం గ్రామీణ ప్రజలే. వీరిలో మూడవమ్మకాలు, ఎక్కువ మంది కొడుకులుంటే వ్యవసాయానికి చేదోడు వాదోడుగా వుంటారనే దురభిప్రాయాలు, ఆపరేషన్ చేయించుకోవడం వలన కేన్సర్ వంటి భయంకర వ్యాధులు వస్తాయనే అపోహలు వుంటాయి. ఇటువంటి వారికి రేడియో, టెలివిజన్ వంటి ఆధునిక సాధనాలు, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు కుటుంబ నియంత్రణ అమలు జరపవలసిన అవశ్యకత గూర్చి ప్రచారం చేయడానికి ఉపయోగపడతాయి. ఇక మూడవ తరగతి ప్రజలు కార్మికులు, అర్థికంగా వెనుకబడిన తదితర వర్గాలవారు. వీరికి కుటుంబ నియంత్రణ గూర్చి ఎంత చెప్పినా అర్థమవకపోవడమేగాక, పట్టించుకోరు. ఇటువంటి వారిలో కుటుంబ నియంత్రణ అమలు పరచడానికి ప్రోత్సాహక బహుమతులు అవసరం. ఈమధ్య కేరళలో కుటుంబ నియంత్రణ క్యాంపులు పెద్ద ఎత్తున నిర్వహించబడ్డాయి. స్వల్ప వ్యవధిలోనే ఎంతోమందికి “వేసక్రమీ”

ఆపరేషన్లు చేశారు. దీనికి ముఖ్యకారణం ఆపరేషన్ చేయించుకున్న వారికిచ్చే ధన వస్తురూపమైన బహుమతులు, తదితర సదుపాయములు అక్కడికక్కడే సమకూర్చబడ్డాయి. ఇటువంటి క్యాంపులు దేశం నలుమూలలా నిర్వహించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది.

ఈ పద్ధతులు ఎన్ని అవలంబించినప్పటికీ, శీఘ్రమైన పరిణామ సాధించలేకపోవచ్చు. అధిక జనాభావలన దేశంలో ఇప్పుడే ఎంతోమంది భోజనం, బట్టవంటి కనీస సదుపాయాలకైనా నోచుకోలేక అందకారబంధురమైన జీవితం అనుభవిస్తున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో కుటుంబ నియంత్రణ నిర్బంధం చేయవలసిన సమయం వచ్చింది. కాని, నిర్బంధం చేసే ముందు, మనదేశంలో ఉన్న 6 లక్షల, 70 వేల గ్రామాలలో నివసించే ప్రజలందరికీ ఆపరేషన్లు చేయగలిగినంత సాధన సంపత్తిని ప్రభుత్వం సత్వరం సమకూర్చుకోవలసి వుంటుంది. అంతవరకు, కుటుంబ నియంత్రణ ప్రచారం మరింత తీవ్రతరం చేయబడాలి. కుటుంబ నియంత్రణ అమలు పరచినవారిని ప్రోత్సహించినట్లే, అమలు పరచనివారిని అనేక పద్ధతులలో నిరుత్సాహ పరచాలి. ఉదాహరణకు, ముగ్గురు కన్న ఎక్కువ సంతానం వున్నవారికి ప్రమోషన్లు, ఇంక్రిమెంట్లు ఆపుచేయడం — పిల్లలకు విద్యా సౌకర్యాలు తొలగించడం వంటివేగాక, కారాగార శిక్ష వంటి మరింత తీవ్రమైన పద్ధతులను అవలంబించాలి.

అర్థికాభ్యుదయం వున్నచోట, జనాభా పెరుగుదల ఎక్కువ వుండదు. అందువలన గ్రామీణ అర్థికాభ్యుదయం అన్నిటికన్నా ముఖ్యం. రక్షించుటకు శక్తిరేనిచో సృష్టించుట మహా పాతకం అన్న విషయం అందరూ గుర్తించాలి.

—బులుసు విజయలక్ష్మి, కాకినాడ

నేటి మన భారతదేశ అతి క్లిష్ట సమస్యలో ఒకటి అధిక జనాభా. ఈ సమస్య పరిష్కారం కావాలంటే కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగాలి. కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగాలంటే ముఖ్యంగా స్త్రీలతోబాటు ఎంతైనా అవసరం, పాత సంప్రదాయాలను విడనాడి, మూఢ నమ్మకాలకు స్వస్తి చెప్పి, కుటుంబ శ్రేయస్సును, దేశ శ్రేయస్సును దృష్టియందుంచుకొని ప్రజాతా మనసినాడు యీ సమస్య అతి సులభంగా పరిష్కారం కాగలదు.

ఈ కుటుంబ నియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగకపోవడానికి అనేక కారణాలున్నాయి. “భగవంతుడిస్తుంటే కాదనటానికి మనమెవరం? నాడు పోసినవాడే నీరు పోస్తాడు; శిశుహత్య మహాపాతకం” అనే మూఢ నమ్మకాలు; అర్థంలేని పాపవీతి; వంశోద్ధారకుడు కావాలంటూ మగబిడ్డ కోసం వేచివుండటం, చివరకు ఆడపిల్లలతోనే ఆ సంసారభారం మరింత పెరగడం; కనీసం అర్థికంగా వెనుకబడినా, జనాభాలోనన్నా మా కులం అగ్రస్థానంలో వుండాలనే కొందరి అల్పాభిప్రాయాలు; “మా తాతకి, తండ్రీకి కుచేం సంతానమైనా; అమ్మవారు సోకి అందరూ నాశనమవగా ఆ వంశంలో మిగిలినది నే ఒక్కడినే; కనుక నాకు కలిగిన సంతానంలో ఆయురారోగ్యంతో చివరకు ఎంతమంది మిగులుతారో;” అనే భయ సందేహాలతో కుటుంబభారం పెంచటం; శస్త్ర చికిత్సలకు భయపడడం ఇలా కొన్ని

కారణాల మూలంగా కుటుంబనియంత్రణ సక్రమంగా అమలు జరగడం లేదని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

ఇది సరిగా అమలు జరగాలంటే ప్రీలే ముందంజవేయాలి. కొంత మంది ధనికులు: ఉన్నతోద్యోగులు. "ఎన్ని తరాలవారనుభవించితే తరగదు మా ఆస్తి-మాకేమిరోటు!" అంటూ జనాభా అధికం చేస్తున్నారు. అలాంటి మనస్తత్వాలు మారాలి. ఆపరేషన్లవలన "మేము లావయిపోతాము. లేకపోతే తలపోటు వస్తుంది" అనుకుంటూ ఆపోహలు, భయాలు పెంచుకుని కొంతమంది ప్రీలు కుటుంబనియంత్రణకు వెనుకంజ వేస్తున్నారు. వీరికున్న ఆపోహలను తొలగించవలసిన బాధ్యత లేదీడాక్టర్ల మీద ఎంతైనా వున్నది. ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న ఉచిత శస్త్రచికిత్సాభిరారే కాకుండా సాధ్యమైనంత వరకు ప్రైవేటు డాక్టర్లు కూడా యీ ఆపరేషన్లు, మందుల విషయంలో పేద, మధ్య తరగతి ప్రజలవద్ద తక్కువసొమ్ము తీసుకోవాలి. "మిత సంతానం సుఖప్రదం" అని బోధించే రచనలద్వారా ప్రచారం ఎక్కువగా జరగాలి.

కొంతమంది పురుషులు కూడా యీ కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్లకు యిష్టపడడం లేదు. అలాంటివారికి ప్రీలు ఎంతో నేర్పుగా, ఓర్పుగా, అనునయంగా అధిక సంతానంవలన కలిగే దుష్ఫలితాలను, ఇద్దరు ముగ్గురిని మించితే తాము ఎదుర్కోవలసిన ఆర్థిక మానసిక శ్రమలను, కలతలను తెలియజేయాలి. సహనానికి ప్రతిబింబం ప్రీ. ఈ విషయంలో పూనుకుంటే ప్రీలు సాధించలేదని యేమీలేదు.

కేవలం గ్రామపేవికలే యీ విషయంలో ప్రచారం చేయాలనే నియమమేమీ లేదు. నిరుద్యోగులైన యువతీ యువకులు - అమాయకులైన పేద ప్రజలకు, మధ్య తరగతి ప్రీలకు, నిరక్షరాస్యులకు మితసంతానం వలన కలిగే లాభాలను వివరించి మూఢనమ్మకాలను తొలగించాలి. కొంత మంది ధనికులైన విద్యార్థికులు కాలక్షేపకోసం, వృధాకాలయాపన చేసి డబ్బును దుర్వినియోగం చేసే బదులు - తమ విజ్ఞానంతో పల్లెప్రజలకు తెలియని విషయాలను బోధిస్తూ, మితసంతాన పథకానికి వారు ముందంజ వేసేలా చూడాలి.

"రవీంద్రనాథటాగూర్ వాళ్ళతల్లికి ఎన్నోవాడు! అలానే వున్న కొద్దీ యింకా తెలివైన వారు కలగవచ్చు!" అనుకుని ఆగిపోయే ప్రీలు కొంత మంది వున్నారు. అలాంటి అభిప్రాయంతో వారు దేశ శ్రేయస్సుకు ముప్పు తెస్తున్నారని గమనించాలి. అనారోగ్యకరమైన జాతి: దేశ పటిష్ఠతకు భంగకరం. కనుక ప్రతి ప్రీ-ఉన్న యిద్దరి పిల్లలనే ఆణిముత్యాలుగా తయారు చేయటానికి పూనుకోవాలి. తన బిడ్డలను దృఢమైన చావి పొరులుగా తీర్చి దిద్దాలి. వారే బాపూజీలు కావచ్చు! నెహ్రూలుకావచ్చు! లేక నేతాజీలు కావచ్చు. మితసంతానం సుఖప్రదం అనే విషయం తెలుసుకుని కుటుంబ శ్రేయస్సుకు, జాతి పురోభివృద్ధికి దేశ శ్రేయస్సుకు ప్రతి ప్రీ పాలుపడాలి. ప్రతి ప్రీ జీజీయా బాయిగా రూపొంది వీరభివాజీలను, జాతిరత్నాలను తయారు చేసి: దేశ నుష్టిర పటిష్ఠతకు సౌభాగ్య సౌఖ్యాలకు కారకురాలు కావాలి. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రీలే ప్రధాన పాత్ర వహించి ముందు చూపుతో మెలగాలి. పై పద్ధతులు అమలుజరిగిననాడు కుటుంబనియంత్రణ నిరాటంకంగా అమలుజరుగ గలదు.

— వై. స్వరూపరాణి, గుడివాడ

31 సంవత్సరాల వయసు గల ఒక వనిత 'డిస్కస్'ను విసరడంలో విశేషమైన ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించి-ప్రపంచ వనితలందరి ఆశ్చర్యసాగరంలో ముంచి వేసింది! ఆ వనిత రష్యాదేశానికి చెందిన క్రిమితి ఫెయివా మెల్నిక్. ఆమె 'డిస్కస్'ను విసిరిన దూరం 70.50 మీటర్లు! "ఇది 21వ శతాబ్దం రికార్డు" అన్నారు- ఈ రంగంలో అనుభవజ్ఞులైన పెద్దలు. "ఈ రికార్డుతో వేను సంకృప్తి చెందడం లేదు. నా సాధనను ఇంకా కొనసాగిస్తాను. రానున్న ఒలింపిక్స్ పోటీలలో స్వర్ణ పతకం సాధించడం నా ప్రధాన ఆశయం" అంటారు ఫెయివా మెల్నిక్. బహుమతులు సంపాదించడం ఫెయివాకు కొత్త కాదు. విజానికి గత సంవత్సరం అగస్టు 20 వ తేదీన 'జురిక్'లో 'డిస్కస్' విసరడంలో ఆమె వెలకొల్పిన ప్రపంచ రికార్డు 70.20 మీటర్లు. గత వెల 24 వ తేదీన 'సాబీ'లో జరిగిన పోటీలో ఆమె 'డిస్కస్'ను 70.50 మీటర్లు విసరి తన రికార్డును కావే అధిగమించారు. ఈ ఆటలో ఆమె ప్రతిభను గుర్తించి ఇటీవల సోవియట్ ప్రభుత్వం 'టాస్' గౌరవ బహుమతిని, డిప్లామాను ఇచ్చి సత్కరించింది. 1970లో లెనిన్ గ్రాడ్ వద్ద రష్యా-అమెరికాల మధ్య ఆటల పోటీలు జరిగినప్పుడు-మొదటిసారిగా ఫెయివా 57.96 మీటర్లు దూరం వరకూ 'డిస్కస్' విసిరి - ప్రపంచ ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించింది. అప్పటినుంచీ ఆమె ఈ ఆటలో ఒక్కొక్క రికార్డును అధిగమిస్తూనే వుంది. ఇదునార్లు ఆమె జాతీయ 'చాంపియన్ షిప్ టైటిల్' సాధించింది. 71.74 సంవత్సరాలలో ఫెయివా 'యూరోపియన్ క్రౌన్' గెలుచుకుంది. 72లో ఒలింపిక్ టైటిల్ కూడా సాధించింది. 72లో రుమానియాకు చెందిన అర్జెంటివా మెనిస్ స్థాపించిన 67.32 మీటర్ల రికార్డును - ఫెయివా అధిగమించడంతో-ఆమెకు ఎనలేని పేరు ప్రఖ్యాతులు లభించాయి. అప్పటినుంచీ 'డిస్కస్' విసరడంలో 'ఫెయివా'కు పోటీగా ఇంతవరకూ ఎవరూ రాకపోవడం, ఆమె తన రికార్డులను అధిగమిస్తూ రావడం విశేషంగా చెప్పుకోవాలి. "ఆమె ఇటీవల డిస్కస్ విసిరిన దూరం 70.50 మీటర్లు - ఒక విశేషం అనుకుంటే-ఒకవారి ప్రాక్టీసు చేస్తున్నప్పుడు-73 మీటర్ల దూరానికి 'డిస్కస్' వెళ్ళింది. దీనికేమంటారు?" అంటారు ధృష్టాంతం ఆమె అభిమానులు. ఈ ప్రవారంగా చూసే - ఈ 'రికార్డు' ఎంత దూరం వరకైనా వెళ్తుందేమోనన్న ఆశ్చర్యం క్రిడాభిమానులకు కలగక తప్పదు!

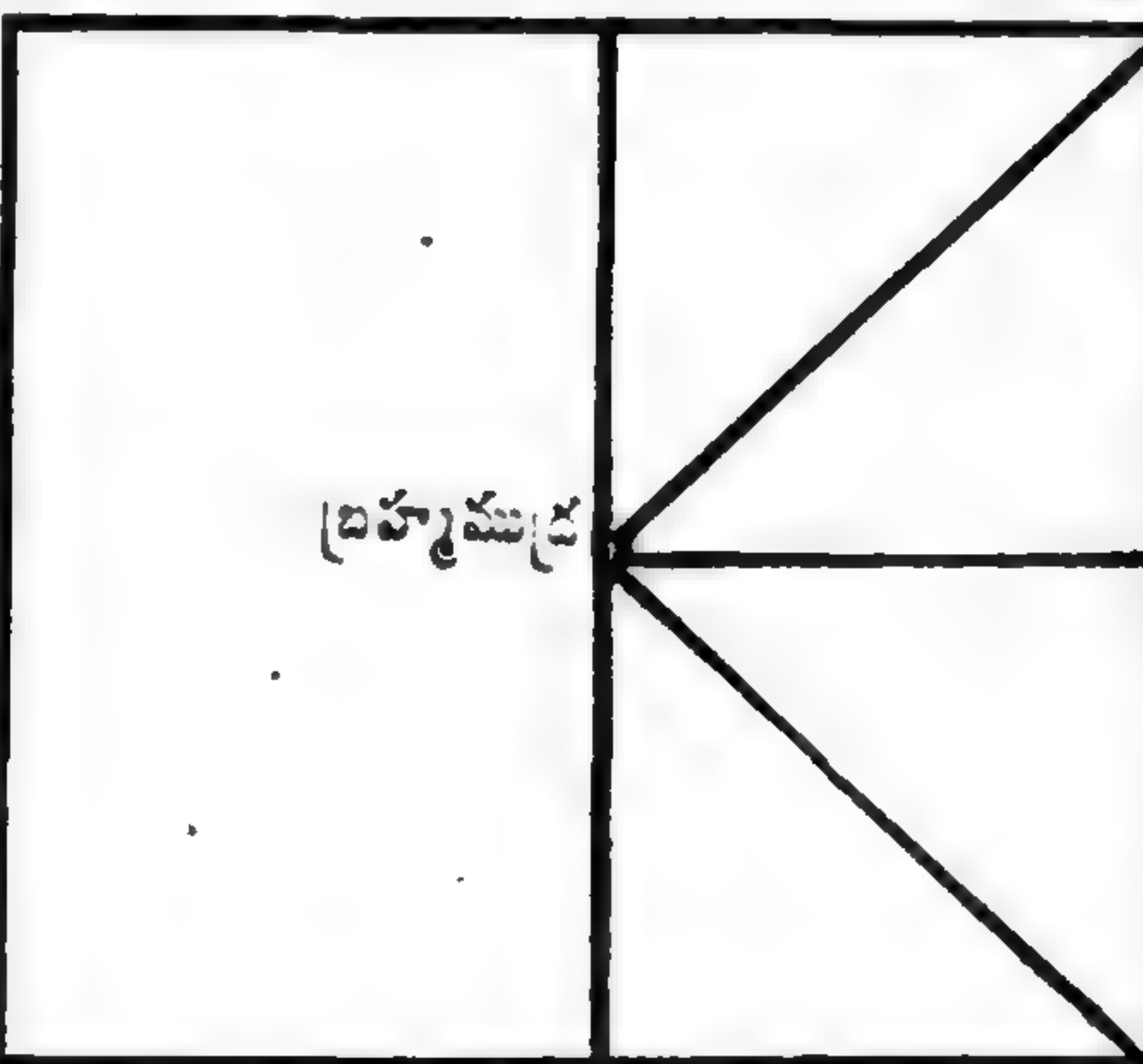
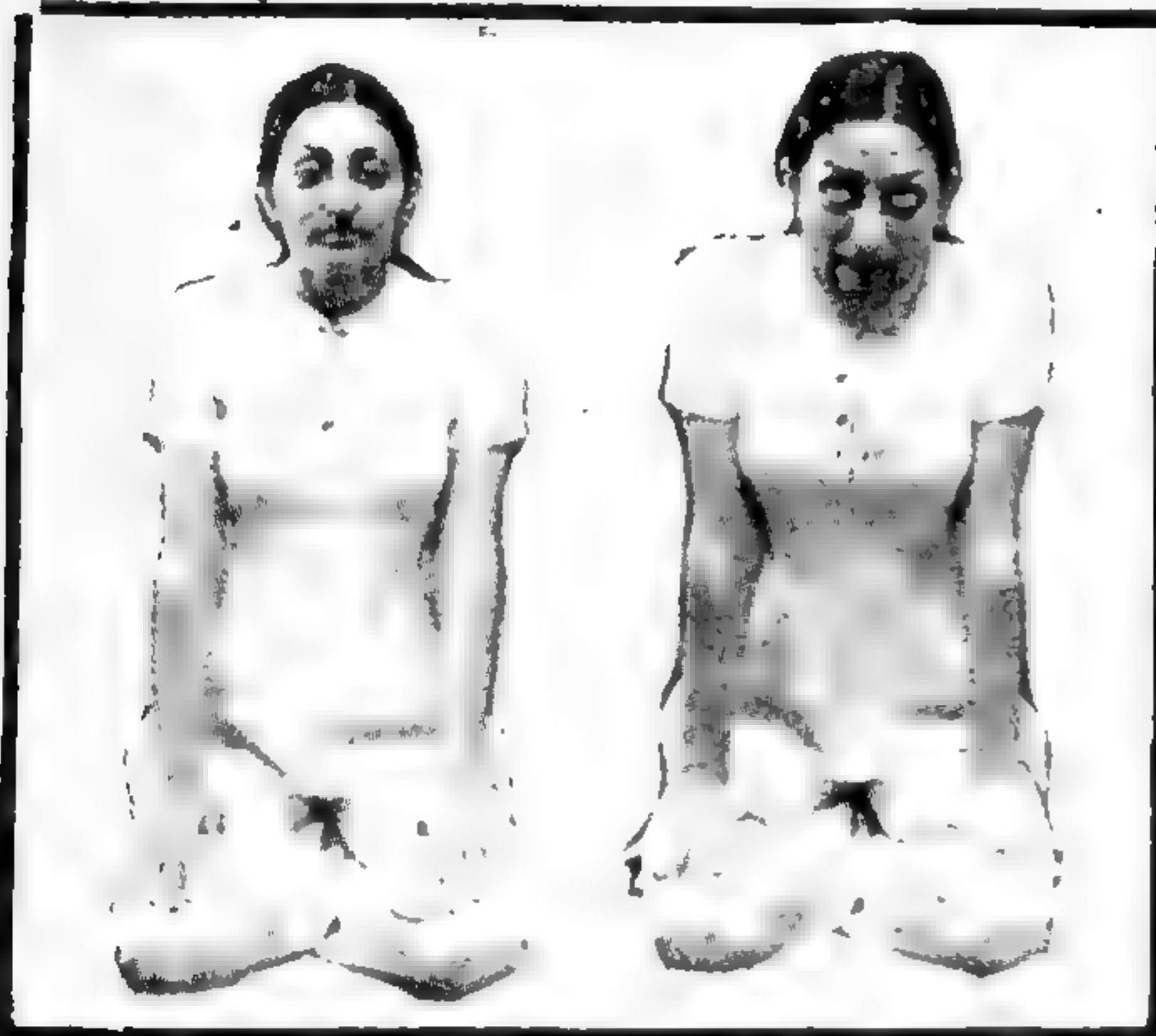

యోగాసనాలు

సజ్జద్దైజర్

ఇదివరలో 'పనిత'లో వెలువడిన యోగాసనాలు వెయ్యడంవల్ల తాము ఆరోగ్యంగా, ఉత్సాహంగా ఉండగలుగుతున్నామని పఠితలు ఎందరో ఉత్తరాలు వ్రాశారు. 'ఇంతదాకా తెలియజేసిన ఆసనాలుకాక ఇంకా ఏవైనా ఉన్నాయా?' అని కొందరు ప్రశ్నించారు. వారి ఆసక్తికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ ఇక్కడ సింహాసనం, బ్రహ్మముద్ర అనే యోగాభ్యాసాల గురించి వివరిస్తున్నాను.

వాటి గురించి తెలుసుకునే ముందు ఇదివరలో అభ్యసించిన హలాసనం, భుజంగాసనం, పశ్చిమోత్తరాసనం వంటి వాటిని వెయ్యడంవల్ల కలిగే

సింహాసనం

లాభాల గురించి తెలుసుకుందాము.

హలాసనం వెయ్యడంవల్ల వెన్నెముక, వెన్నుభాగంలోని కండరాలు ఆరోగ్యంగా ఉంటాయి. ముసలివారిలో వెన్నెముక బిగుసుకు పోతుంది. ఈ ఆసనంవేస్తే వెన్నెముక బిగిన ప్రమాదం ఉండదని యోగాభ్యాసాలు చేసేవారి నమ్మకం. అదీకాక ఈ ఆసనం పొత్తికడుపు ప్రాంతాలలో ఉన్న కండరాలను దృఢపరుస్తుంది. కొన్ని రకాల రయాటెటిస్‌తో బాధపడేవారూ; కాలేయం, స్ప్లీన్ పెద్దవయినందువల్ల బాధపడుతున్నవారూ (అవి

[ఐస్క్రిము : 39 వ పేజీ నుంచి]

కంపారి. ఎనెన్ను కలిపిన మిశ్రమాన్ని హాండ్ ప్రీజరులో ఉంచి 15 నుంచి 20 నిమిషాల పాటు చిలికితే ఐస్క్రిము తయారవుతుంది.

మూడవ రకం :

ఈ ఐస్క్రిము చెయ్యడానికి ఏమేం కావాలి :

1½ రీటరు క్రిము, ¾ రీటరు తాజాపాలు, స్వీటెన్డ్ కండెన్స్డ్ మిల్క్ 390 గ్రాములు (ఒక కాన్), చక్కెర 225 గ్రాములు, జెలాటిన్ ఒక టేబుల్స్పూను, వెనిల్లా లేదా స్ట్రాబెరీ ఎనెన్ను ఒక టేబుల్స్పూను కావాలి.

ఇవి సిద్ధం చేసుకున్నాక మొదట క్రిమును, తాజాపాలను కలిపి కాసేపు కాచాలి. జెలాటిన్ ను నీళ్ళలో కలిపి సిద్ధంచేసి దాన్ని, కండెన్స్డ్ పాలను, చక్కెరను-క్రిము, తాజాపాల మిశ్రమానికి కలిపాలి. మిశ్రమం చల్లారాక దానికి ఎనెన్ను కలిపాలి. 15 నుంచి 20 నిమిషాల పాటు హాండ్ ప్రీజరులో ఉంచి, దాని పిడి తిప్పి చిలకడం ద్వారా ఈ ఐస్ క్రిము తయారు చేసుకోవచ్చు.

నాలుగవ రకం :

1½ రీటర్ల క్రిము, మరగ కాచిన పాలు 400 గ్రాములు, తాజాపాలు ½ రీటరు, చక్కెర 450 గ్రాములు, జెలాటిన్ ఒక టేబుల్స్పూన్, ఎనెన్ను ఒక టేబుల్స్పూను (వెనిల్లా లేదా స్ట్రాబెరీ) సిద్ధంగా ఉంచుకుని ఈ ఐస్ క్రిము చెయ్యవచ్చు.

మొదట క్రిము, తాజాపాలు ఒక పాత్రలోకి తీసుకుని, దాన్ని కొన్ని నిమిషాలు కాచాలి. జెలాటిన్ ను నీళ్ళలో కలిపి తయారు చేసుకోవాలి. పాత్రలో ఉన్న క్రిము, తాజాపాల మిశ్రమానికి జెలాటిన్, చక్కెర, మరగ కాచిన పాలు కలిపి బాగా కలియబెట్టాలి. ఆ మిశ్రమం చల్లబడ్డాక దానికి ఎనెన్ను కంపారి.

అలా కలిపాక హాండ్ ప్రీజరులోని కాన్లో 15 నుంచి 20 నిమిషాల పాటు ఉంచి చిలకడం ద్వారా ఈ ఐస్ క్రిము తయారుచేసుకోవచ్చు.

ఈ నాలుగు రకాల ఐస్ క్రిములను ప్రీజరులో ఉంచి చిలికితే ముందు వారివారి అభిరుచికి తగ్గట్టు పైన్ ఆపిల్, జీడిపప్పు, వాల్నట్, పిస్తా, ఎండు ద్రాక్ష వంటి వాటిని ముక్కలు చేసి కలిపినా దాగుంటుంది.

—'దాన్ ప్రకాష్ ఐస్క్రిమ్స్' పోజన్యంకో

మరి పెద్దవయితే లాభంలేదు) ఈ ఆసనం వేస్తే మంచిది. ఈ ఆసనం మలబద్ధంవంటి ఇబ్బందులను కూడా దూరంగా ఉంచుతుంది.

దాలామందికి ఎక్కువగా పనిచేస్తే వీపు నొప్పి పెడుతుంది. మరి కొందరు బోజనం చేయ్యగానే వాయువుతో బాధపడుతుంటారు. అలాంటివారి బాధలకు తగిన ఆసనం-భుజంగాసనం. ఈ ఆసనం వెయ్యడంవల్ల వీపు నొప్పి తగ్గడం, వాయువు హరించుకు పోవడం జరుగుతాయి. భుజంగాసనం కూడా వెన్నెముకను ఆరోగ్యంగా ఉంచడానికి సాయపడుతుంది.

ఇక పశ్చిమోత్తాసనం వల్ల కలిగే లాభాలు ఎలాంటివి? శరీరం ముందు వైపున ఉన్న కండరాలన్నీ ఆరోగ్యంగానూ బలంగానూ ఉండడానికి; పొత్తికడుపు, కడుపు ఆరోగ్యంగా ఉండడానికి ఈ ఆసనం సాయపడుతుంది.

ఇక ఇక్కడ సింహాసనం, బ్రహ్మముద్ర అనే రెండు యోగాభ్యాసాలు చేసే వద్దతుల గురించి తెలుసుకుందామా?

సింహాసనం—రాజులు కొలుపు తీరినప్పుడు కూచునే ఆసనం కాదు. ఇది కూడా ఒక యోగాసనమే.

ముఖంమీద పడే ఆసహ్యమైన ముడతలు తొలగి పోవాలన్నా; గొంతుమంట, నోటి దుర్వాసన వంటివి లేకుండా ఉండాలన్నా-సింహాసనం వేస్తే ప్రయోజనం కనిపిస్తుందని యోగా భ్యాసాలు చేసేవారి అభిప్రాయం. గాత్ర శుద్ధి లేదని (మామూలుగా చెప్పారంటే 'గొంతు' సరిగా పలకడం లేదని) బాధపడే గాయకులకూ, తక్కిన వారికీ కూడా ఈ ఆసనం మేలు చేస్తుంది.

ఈ ఆసనం వెయ్యడానికి ముందు-రెండు కాళ్ళను బాగా ముందుకు దాచిపెట్టి కూచోవాలి. అలా కూచున్నాక కుడి కాలిని మడిచి, కాలి మడమ ఎడమ పిరుదు కిందికి వచ్చేలా ఉంచి, అలా కూచోవాలి. ఇలా కూచుంటున్నప్పుడు కాలి మడమకు బాధ కలగకుండా చూసుకోవాలి. అలా కూచోవడం వల్ల ఏ ఇబ్బంది లేకుంటే ఎడమ కాలిని వంచి, ఆ కాలి మడమ కుడి పిరుదు కిందికి

వచ్చేలా ఉంచి కూచోవాలి. ఇలా కూచున్నప్పుడు శ్రమ తెలియకుండా ఉండాలంటే శరీరం బరువును తొడల మీదా, నేలమీదా అని ఉన్న మోకాళ్ళమీదా మోపి కూచోవాలి. ఇలా కూచున్నప్పుడు నడుమునుంచి తలదాకా ఉన్న శరీర భాగం ముందుకు వారి ఉంటుంది.

అలా కూచుని, రెండు చేతులను బాగా దాచి, చేతులు తెరిచి, వాటిని సింహాసనం చిత్రంలో చూపినట్లు రెండు మోకాళ్ళ మీదా ఆన్వారి. ఇలా ఆస్థినపుడు వేళ్ళు బాగా విప్పుకుని ఉండాలి. ఇక నోటిని బాగా తెరిచి, నాలుకను వీలైనంతగా బయట పెట్టాలి. ఇలా చేస్తున్నప్పుడు కంటి చూపును బొమల మధ్యగానీ, ముక్కు కొనమీద గాని నిలిపాలి. ఇలా చూపును కేంద్రీకరించి, చేతులను మోకాళ్ళమీద ఆన్వి. నాలుకను వెళ్ళ బెట్టి-దాదాపు మూడు నిమిషాలపాటు ఈ సింహాసనం వెయ్యవచ్చు.

బ్రహ్మముద్రను అభ్యసించడం దాలా తేలిక మొదట పద్మాసనం వేసుకుని కూచోవాలి. అలా కూచుని ముఖాన్ని కుడి వైపుకు తిప్పి గద్దం కుడి భుజం మీద 10 సెకండ్లపాటు ఆన్వి ఉంచాలి. ముఖాన్ని మామూలుగా ముందుకు తెచ్చి ఆ తర్వాత ఎడమ వైపుకు తిప్పి గద్దం ఎడమ భుజం మీద ఆన్వి 10 సెకండ్లపాటు అలా ఉంచుకోవాలి. మళ్ళీ ముఖాన్ని మామూలు స్థితికి తీసుకురావాలి. ఇక ముఖాన్ని బాగా వెనక్కు వంచాలి. ఇలా గద్దం, మెడనరాలు బాగా దిగుసుకు పోయేదాకా ముఖాన్ని వెనక్కు వంచి దాదాపు 10 సెకండ్లు అలా ఉంచాలి. ఇలా చేస్తున్నప్పుడు తక్కిన శరీర భాగాలేవీ కదలకూడదు. ముఖాన్ని మళ్ళీ మామూలు స్థితికి తెచ్చి ఆ తర్వాత బాగా ముందుకు వంచి గద్దం గుండెమీద ఆనేలా చేసి అలా 10 సెకండ్లు ఉంచాలి. మళ్ళీ మామూలు స్థితికి చేరుకుని - మొత్తం అభ్యాసాన్నీ మొదటి నుంచి చివరిదాకా - మరో రెండుసార్లు చెయ్యాలి.

చిత్రాలు చూస్తే 'బ్రహ్మముద్ర' ఎలా అభ్యసించాలో స్పష్టమవుతుంది.

ఈ 'బ్రహ్మముద్ర' వేస్తే ముఖంలోని కండరాలు, మెడ కండరాలు ఆరోగ్యం పుంజుకుని-ముఖం మీద ముడతలు పడడం, గద్దం కింద ఆనవసరంగా కండవట్టడం వంటివి జరగవు. □

ఉగాది వ్యాస రచనల పోటిలో -

అత్యంత బహుమతి (రూ.50) పొందిన వ్యక్తులు రెండరు:

“జాతీయ పురాణాన్ని సరిగ్గా
నేడు చెప్పువలసిన కృషి ఎలాంటిది?”

అమితమైన మనస్సేవకురాలు రాధ ఇంటికి వెళ్ళును. ఆమె చాలా హడావుడిగా బియ్యం మూటలు వగైరా ఓగడిలో సర్దిబెట్టి పనివాళ్ళతో:

“ఇదేమిటి? ఎవరికైనా పెళ్ళా? ఇన్ని బియ్యం మూటలెందుకు?” అన్నాను.

“పెళ్ళిలేదు, పేరంటమూలేదు. మళ్ళీ ధరలు పెరిగి పోతాయట! అందుకని....ఓమూల పడివుంటాయి, తెచ్చి పడేయమన్నాను” అన్నది రాధ.

తనింట్లో గదిలో ఓమూల పడి వుంటుందనుకున్నదే కానీ బియ్యం అలా అవసరంగా నిలవ చెయ్యడంవల్ల కలగబోయే నష్టమేమిటో రాధ ఊహించలేకపోయింది. ‘రాధేకాదు, మనలో చాలామంది వనితలంతే! మళ్ళీ ధర పెరిగి పోతుందంటూ, అవసరం లేకపోయినా—దబ్బుందికదా అని వస్తువులు కొని దాచుకుంటారు. దీనివల్ల మార్కెట్టులో వస్తువుల కొరత ఏర్పడుతుంది. దాంతో వస్తువుల ధర పెరుగుతుంది. ప్రజల కొనుగోలు శక్తి తగ్గిపోతుంది. అంతేగాక అవసరమున్న వాళ్ళకు ఆ వస్తువు దొరక్కపోవచ్చు. ప్రభుత్వం ధరలను తగ్గించాలని తీసుకుంటున్న చర్యలకు విఘాతం కలుగుతుంది.

జాతీయాభివృద్ధితై ప్రధాని రూపొందించిన ఇరవైసూత్రాల ఆర్థిక కార్యక్రమంలో - అత్యవసర వస్తువుల ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి చర్యలు కొనసాగించడం, ఉత్పత్తిని పెంచు, అత్యవసర వస్తువులను పేకరించి, పంపిణీ సక్రమంగా జరిగేలా చూడటం అన్నది మొదటి సూత్రం. కాబట్టి అవసరాన్నిమించి దాచుకోవాల్సిన మనస్తత్వం మన వనితల్లో పూర్తిగా పోవాలి! ఎక్కువ ధరకు ఏ దుకాణదారైనా సరకులను అమ్ముతుంటే, ఆ దుకాణంలో కొనడం మానెయ్యాలి. అందరిలో ఈ విషయం ప్రచారం చెయ్యాలి. మన ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ తమ చిన్నతనంలో ఇలాగే చేశారట! అధిక ధరకు పంచదార అమ్ముతుంటే, దీపావళికి స్వీట్సు లేక పోయినాసరే, ఎవరూ పంచదారే కొనరాదని ప్రచారంచేశారట. అందరినీ కూడగట్టుకుని ఒక నిర్ణయానికివస్తే—ధర దిగిరాక ఏం చేస్తుంది?

ఇలాంటి సంఘటిత కృషి మనలో కావాలి ఇప్పుడు. మహిళా సంఘాలూ, గృహిణుల సంఘాలూ ఇలాంటి జాతీయాభివృద్ధి కార్యక్రమంలో పాల్గొనాలి!

మరో విషయం.... చేనేత పరిశ్రమను వృద్ధి చేయడం. పారిస్ నైలాన్, పారిస్ నైలెక్స్ అంటూ మన వనితలు కొందరు విదేశీ వస్త్రాలపైన మోజుపడి వాటినే కొంటున్నారు. దీనివల్ల మన చేనేత వస్త్రాలకు గిరాకీ తగ్గిపోయింది. చేనేత కార్మికులకు పని కూడా తగ్గిపోయింది. ఒకప్పుడు స్వరాజ్యోద్యమంలో, విదేశీ వస్త్రదహనం చేసిన దేశం మనది. అలాంటి మన ప్రజలే చాలామంది ఈనాడు దనాన్ని విదేశాలకు మళ్ళిస్తున్నారు. దాంతో మనదేశపు వస్త్రాలకు గిరాకీ తగ్గిపోకూతుంది. ఇలా జరగడం కొనసాగితే జాతీయాభివృద్ధి కుంటుపడుతుంది. అంచేత విదేశీ వస్తువులు అవి ఏవైనా సరే—వాటిని కొనడాన్ని ఎంత మాత్రం ప్రోత్సహించకూడదు.

సాధారణంగా భర్తల ఆలోచనలలో భార్యల ప్రభావం వుంటూనే వుంటుంది. అంచేత తన భర్త దొంగ వ్యాపారం చేస్తున్నా, అవివేకిగా ప్రవర్తిస్తున్నా, ఉద్యోగంలో అసమర్థత చూపుతూ వున్నా, తద్వారా దేశానికి కీడు కలుగుతుందన్న సంగతి గుర్తించి, ఆయన్ని మంచి మార్గంలోకి తీసుకురావాలి! కుటుంబం బాగుపడితే, దేశం దానంతటదే బాగుపడుతుంది. “ఇంత మందిలో మనం ఒక్కరం చేయకపోతే ఏం మునిగిపోతుందీ?” అని కొట్టిపారేయకండి. పూర్వం ఎవరో రాజుగారు తన ప్రజల విజ్ఞాపించి పరీక్షించాలనుకుని—కొట్టివీడా, ప్రతి ఇంటినుండి పాలు తెచ్చి పోయమంటే, “నేనొక్కణ్ణే నీళ్ళుపోస్తే ఎవరికి తెలుస్తుందను” కంటూ అందరూ నీళ్ళ తెచ్చిపోశారట! అలాకాకుండా అందరూ కృషిచేస్తేనే సమాజమూ, దేశమూ బాగుపడతాయి.

కొందరు వనితలు తమ ఇళ్ళల్లో పారేర్లచేత, వనిమనుషులచేత చాలా మోరంగా రకరకాల దాకరీ చేయిస్తుంటారు. వాళ్ళు మనుషులే అన్న భావన వీరికి కలగదా అన్నట్టుగా వుంటుంది వీరి ప్రవర్తన. ఇది చాలా గర్హించదగిన విషయం. శరీరంలో ఒక భాగానికి జబ్బు చేసినా, శరీరానికంతా బాధకలుగుతుంది. అలాగే దేశంలోని ప్రజల్లో ఏ ఒక వర్గం అభివృద్ధి కుంటు పడినా మొత్తం జాతినై అది ప్రతిఫలిస్తుంది. అంచేత దేశంలోని ప్రతి వ్యక్తి అన్ని విధాలా వికాసం పొందేలా చూడాలి. ఇందుకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న కృషిలో ప్రజల సహకారం ఎంతో అవసరం. జనాభాలో సగ భాగంగా ఉన్న వనితలది ఈ విషయంలో పైచేయి అనడంలో సందేహంలేదు. ప్రజల్లో ఆత్మ విశ్వాసం పెంపొందించేసి, జాతి పునరుద్ధివానికి దైర్యంగా, ఉత్సాహంగా పనిచెయ్యడానికి ఇప్పుడు

'వనితా మండలంకా', 'మహిళా సమాజాలంకా' ఎక్కువ అవకాశం కలిగింది.

ఇందుకు దీక్షతో వనితలు కృషి కొనసాగించవలసి వుంది. తన మంచితనం, ఓర్పు, పట్టుదల, కార్యదక్షతలతో వనిత ఎట్టి క్లిష్ట పరిస్థితులనైనా ఎదుర్కోగలదు. కాబట్టి, దేశాభివృద్ధికి వనితల బాధ్యతే ఎక్కువగా వుంటుంది :

—కుమారి బి. అచ్చమాంబ తిరుపతి

అంతర్జాతీయంగా చైతన్యవంతమైన ప్రీతాతి ఈనాడు—దేశ పురోభివృద్ధికి ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగానూ కూడా అతిముఖ్యపాత్ర వహించవలసి ఉంది.

మారుతున్న కాలానికి అనుగుణంగా మనమూ మారగలిగినప్పుడే అభివృద్ధి సాధ్యమూ, సార్థకమూ అవుతుంది. అలాకాక, ఏదైనా అలవాటు మూర్ఖంగా అనుసరించబడితే, అదే ఒక దురాచారంగా రూపొందుతుంది.

బంగారాన్ని మనం ప్రీ ధనంగా పరిగణిస్తాం. అంటే, అవసర కాలంలో ప్రీకి రక్షణ కలిగించేందుకు అది నిర్దేశించబడిందన్నమాట. ప్రీ ధనం పురుషులు ఉపయోగించుకోకూడదన్న 'నెంటిమెంట్' మనలో వ్యాప్తిచేయబడింది. నగలపట్ల మన వ్యామోహానికి, బంగారం దాచుకోవాలన్న మనస్తత్వాలకూ చాలా వరకు ఇదే కారణం. కాకుంటే కట్ట కాసుల పేర్లూ, వడ్డాణాలూ ఈ నాడు సౌందర్యసాధనలుగా పరిగణించగలరా ఎవరైనా ?

ప్రపంచ దేశాల్లో అతి సంపన్నమైనదిగా గుర్తించబడే అమెరికా దేశంలో ఎంత బంగారం ఉందో ఇంచుమించు అంతా, మన దేశంలో కేవలం ఆడవారి నగల రూపంలో ఉంటుందని కొందరి అంచనా. ఇందులో కనీసం సగమైనా నిజం ఉంటే, బంగారం దేశ ప్రయోజనాలకు తగిన రీతిగా ఉపయోగపడడం లేదన్నది నిర్వివాదాంశం. అంతేకాదు—బంగారం దాచాలన్న కోరిక వల్లనే, దాన్ని దొంగతనంగా 'స్మగిల్' చేసి అమ్మే వ్యాపారం ప్రోత్సహించబడుతోంది.

అధిక వ్యవహారాల్లో ప్రీలు స్వతంత్రంగా పాల్గొంటున్న ఈ రోజుల్లో కూడా నగల రూపంలో మన 'రక్షణ'ను వదిలపరుచుకోవాలా ? నగలు, చీరలు దృష్ట్యా ఒక ప్రీని గౌరవించే స్వభావాలను మార్చుకోవడం, తోటి వారిలో మార్పడం, నేటి కాలానికి అనుగుణమైన ఆదర్శంగా గుర్తించాలి.

ప్రభుత్వం నేడు తీసుకుంటున్న సమర్థవంతమైన చర్యల మూలంగా స్మగ్లింగ్, దొంగ వ్యాపారం చాలావరకు అణచి వేయబడ్డాయి. కాని, వీటిని సమూలంగా రూపుమాపాలంటే మనలో ఆ 'విదేశీ' వస్తువుల మీది వ్యామోహం తగ్గడ మొక్కటే అసలైన మార్గం.

సబ్బులు, అలంకరణ సామాగ్రి మొదలు రేడియోలు, కార్లు వరకు అవి అమెరికాలోనో, జపానులోనో తయారయినవని చెప్పితే వాటి ఖరీదెంతయినా ఆలోచించకుండా కొనేస్తాం. ఈ వ్యాపారాన్ని అరికిట్టే కృషిలో మనమూ పాలు పంచుకోవాలంటే మనం మారడమేగాక, ఆ వ్యామోహానుండి మన వారినికూడా తప్పించగలగాలి. మగవారిపై మహిళ ప్రభావం తక్కువ కాదుకదా ?

సరుకులు దాచి, బ్లాక్ మార్కెట్ చేసే వారివల్ల వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోవడం, అసలు సరుకులే అందుబాటులో లేకుండా

పోవడం జరుగుతుంది. ఈ మధ్య ఈ దాచివేత (హార్టింగ్), నల్లబజారు వ్యవహారాలను అణచివేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యల ప్రభావం నేడు ధరవరల విషయంలో ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాం.

అంత తీవ్రమైన అపరాధం కాకపోయినా, ఇళ్ళలో అవసరాలకు మించి సరుకులుకొని దాచుకోవడం కూడా చిన్ననైజా 'బ్లాక్' వ్యవహారమే. ముందుముందు దొరకవన్న భయంవల్లనో, మనకు అంతగా అవసరంలేకపోతే అప్పుడే అమ్ముకోవచ్చన్న అభిప్రాయంతోనో—తమ శక్తిమేరకు ఇలాంటి దాచివేత చాలా కుటుంబాలలో అలవాటయింది. నిత్యావసర వస్తువుల కృత్రిమ కొరతకు ఇది కూడా కొంత బాధ్యత వహిస్తున్నపుడు ఆ పద్ధతి మాని వేయడమే మనం చేయవలసిన కృషి.

దీనికి బదులు వీలున్న ప్రతి ఇంట్లోనూ 'పెరటి తోటల' పెంపకానికి మహిళలు కృషి చేయవలసి ఉంది. ఇందుకుగాను ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ఎన్నో ప్రోత్సాహక చర్యలను ఉపయోగించుకుని, అధికోత్పత్తికి మనం కూడా దోహదం చేయాలి. పెరట్లో పెరిగే మొక్కలు ఎవరు నాటినవైనా ఇంటిల్లిపాదికే ఆనందాన్ని, ఆరోగ్యకరమైన వ్యాపకాన్ని కలిగించక మానవు.

మిగిలిన అన్ని విషయాల కంటే 'కుటీర పరిశ్రమ'ల విషయంలో మనం చేయగలిగినంత కృషి చేయటం లేదని నా అభిప్రాయం. ఉద్యోగాలు చేయడానికి కుటుంబ పరిస్థితుల దృష్ట్యా అవకాశాలు లేని మహిళలు కూడా అనేక ఇబ్బందులకులోనై వాటిని సంపాదించి కొనసాగిస్తున్నారు. గౌరవంగా అర్జించడానికి కేవలం ఉద్యోగం ఒక్కటే మార్గం కాదు. టైలరింగ్, రేడియో మెకానిజం, కాకుంటే ఒక టైపు ఇన్ స్టిట్యూట్.... ఇటువంటి వాటిని తమ ఇళ్ళవద్దనే నిర్వహించగల అర్హత, అవకాశాలు కలిగిన ప్రీలు ఎంతమంది వాటిని ఉపయోగించుకుంటున్నారు ? అలా చేయడం ద్వారా ఉద్యోగాలనిమిత్తం పురుషులతో పోటీలు కొంతవరకయినా తగ్గుతాయి కదా : 'పోటీలు' తప్పని నా అభిప్రాయం కాదు. అవసరమైన సందర్భంలో అవి సదా అభిలషణీయమే. అయితే ఈ రకమైన స్వతంత్ర ఉపాధి కల్పనల వల్ల నిరుద్యోగ సమస్య మరికొంత పరిష్కారం కాగలదన్న అభిప్రాయంతోనే ఈ సూచన.

అనేక లలిత కళలలో తమకున్న అభిరుచిని ఈనాడు ఎంతమంది వనితలు కొనసాగిస్తున్నారు ? భారత దేశంలో తయారయిన చేతివస్తువులకి ఒకనాడెంతటి పేరు ప్రఖ్యాతులుండేవో కూడా ప్రస్తుతం మనం మర్చిపోయాం. చేతి పనులన్నా, అవి చేసే వారన్నా మనకున్న చిన్న చూపే అభివృద్ధి నిరోధకంగా పనిచేస్తోంది.

ఊరికొక్క ఇల్లాలయినా తనకు ప్రవేశం ఉన్న కళను ఒక చిన్న గృహ పరిశ్రమగా వృద్ధి చేయగలిగితే, తోటి వారికెందరికో వ్యావృత్తి చూపించగలదు. దేశ పారిశ్రామికీకరణ యజ్ఞంలో ఆ కృషి ఒక సమిధ కాగలదు.

ఈ నాడు దేశం అనుసరిస్తున్న ఇరవై అంశాల అధిక కార్యక్రమం అమలులో ప్రతి భారత నారి తనపాత్ర అనల్పమైనదిగా గుర్తించి అందుకు యదాశక్తి కృషి చేయాలి. అప్పుడే కార్యక్రమానికి సంపూర్ణ విజయం తథ్యం.

—సత్యవతి మూర్తి, విజయవాడ

కావాలి అనుకుంటే కావలసినంత వినోదం!

రేడియో సిలోన్

రేడియో కార్యక్రమాల్లో ఇంటిల్లిపాదికి అనందం కలిగించాలంటే - 'రేడియో సిలోన్' కు మించినది లేదు! ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మలయాళ భాషల కార్యక్రమాల్లో స్పష్టత, స్వచ్ఛత కావాలంటే 'రేడియో సిలోన్' వినవలసిందే! రేడియోలో అన్ని స్టేషన్లూ త్రిప్పి చూడండి - ఏ స్టేషన్ విస్పష్టంగా విన వస్తుందో అది, కచ్చితంగా 'రేడియో సిలోన్'.

విదేశాలలో వ్యాపారాభివృద్ధి కోరుకునే ప్రకటన
దారులు ఈ విలాసాన్ని సంప్రదించండి.

రేడియో అడ్వర్టైసింగ్ సర్వీసెస్
ఎవిజ్ కోర్ట్
లాండ్స్ డౌన్ రోడ్
బొంబాయి 400039
తెలిఫోన్ : 213048/7
గ్రామ్యు : RADONDA

30, ఏప్రిల్ బ్రాడ్ క్రాస్ స్ట్రీట్
మండవల్లిపాక్కం
మదరాసు 800028
తెలిఫోన్ : 73738
గ్రామ్యు : RADONDA

ఇంగ్లీషు-ప్రతిదినం
0600 to 1000 hrs

15525 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)
1800 to 2300 hrs
15425 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

హిందీ-సోమవారం నుండి శనివారం వరకు
0600 to 1000 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
1200 to 1400 hrs 7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

హిందీ-ఆదివారాలు మాత్రం
0600 to 1400 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తమిళం-ప్రతిదినం
1630 to 1900 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

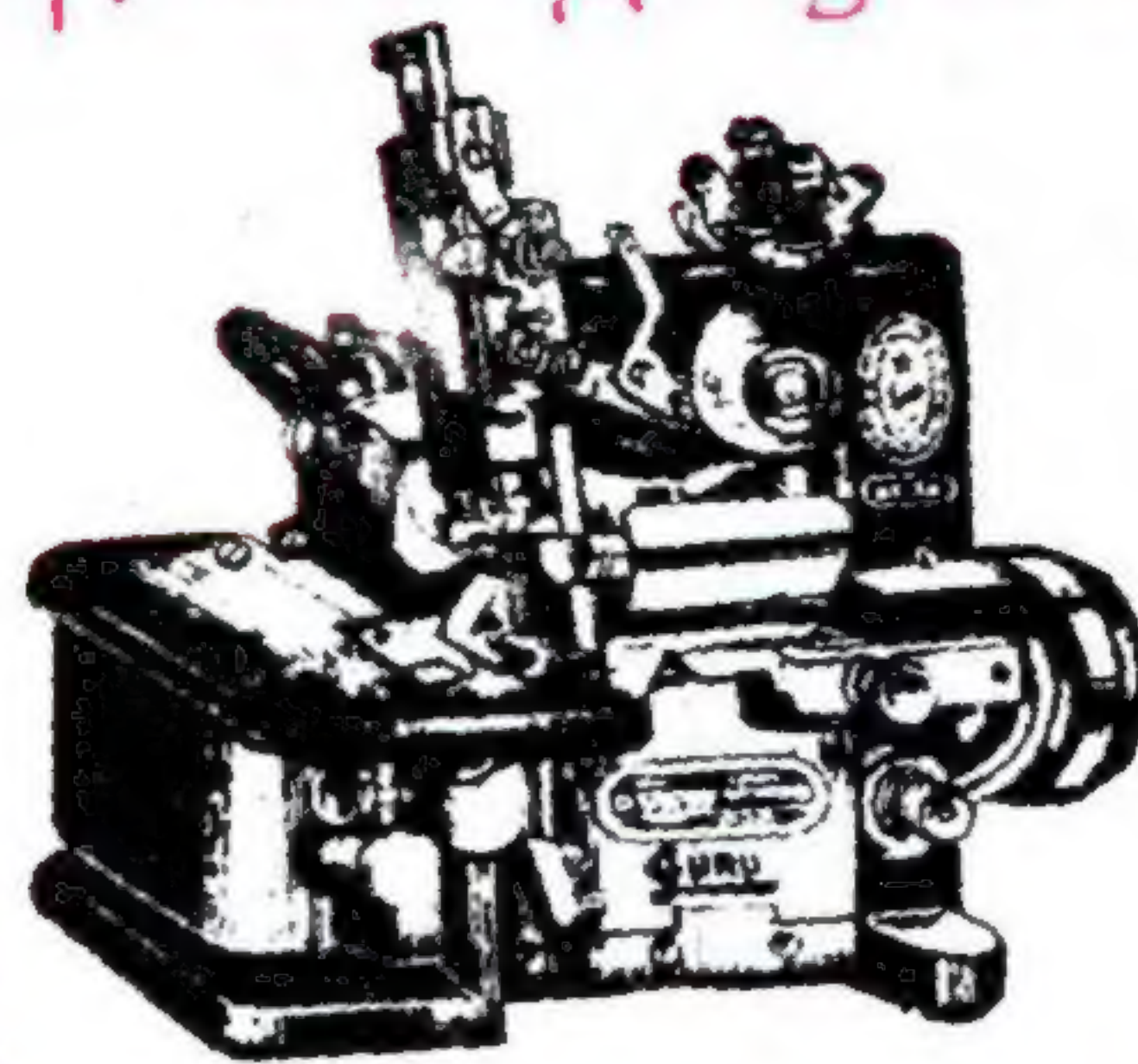
మలయాళం-ప్రతిదినం
1530 to 1630 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తెలుగు-ప్రతిదినం
1430 to 1530 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

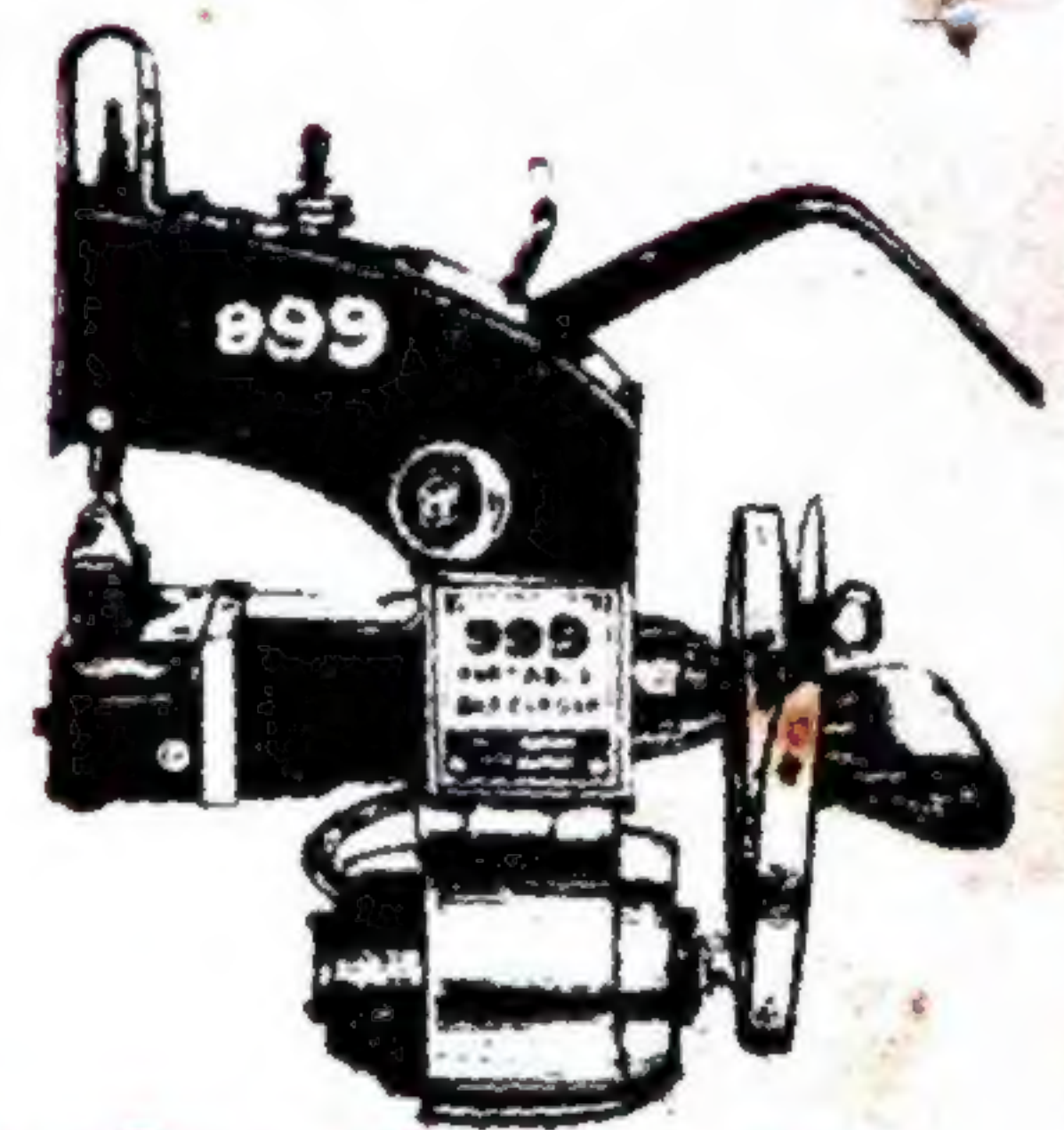
కన్నడం-ప్రతిదినం
1400 to 1430 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

విజయ సాధనకు మోదదర్శి 999 అనే తొరక మంతుమే!

ఓవర్లాక్ మిషన్లు

ఎరువుల మాటలు
కుట్టు మిషన్లు

ఇవేగాక
"గురు"
ఓవర్లాక్ మిషన్లు
శివా కుట్టుమిషన్లు
మోటార్లు

వివరాలకు:
ఫోన్ { 22698
27876
సంప్రదించండి

పంపిణీదారులు
జయగజలక్ష్మి మెషిన్లీస్

156, (పై మేడమొద) బ్రాడ్వే, మద్రాసు-600001.

* అన్నిచోట్లా డిలర్లు కావాలి *